

Παραίτητο είναι να αναφερθεί η βοήθεια των φίλων ηρώων μας
μεσοτ τον Φορέο Εθνικου Διπλαγιου της κορυφης του ΚΑΝΙΩΝ
889.59
ΜΟΥ

ΑΝΑΣΤ. Γ. ΜΟΥΣΚΟΥ

Η ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

ΚΡΗΤΗ

ΔΡΑΜΑ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΝ
ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΕΣΣΑΡΕΣ

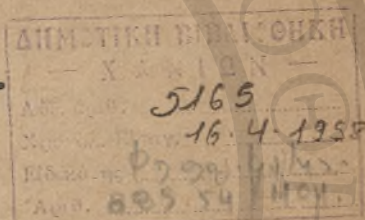
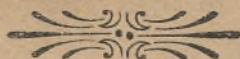
ΕΚΔΟΣΗ ΠΡΩΤΗ

ΚΥΠΡΟΣ 1951

ΑΝΑΣΤ. Γ. ΜΟΥΣΚΟΥ

Η ΤΡΑΓΩΔΙΑ
ΤΗΣ
ΚΡΗΤΗΣ

ΔΡΑΜΑ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΝ
ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΕΣΣΑΡΕΣ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΡΩΤΗ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ — ΚΥΠΡΟΣ

1951

Ἀπαγορεύεται ἡ ἀνατύπωσις καὶ τὸ ἀνέβασμα
ἐπὶ σκηνῆς τοῦ ἔργου, ἄνευ γραπτῆς ἀδείας τοῦ
συγγραφέως.

Α. Γ. ΜΟΥΣΚΟΣ

Διεύθυνσις τοῦ συγγραφέως :

Α. Γ. ΜΟΥΣΚΟΣ

Πραστείδον — Μόρφου.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ἡ σκηνὴ ἐν Κρήτῃ, κατὰ τὸ ἔτος 1941. Αἶθουσα εὐρύχωρος ἔχουσα στὸ μέσο μιὰ μεγάλη τράπεζα καὶ πλησίον αὐτῆς β καρέκλες. Ἐπὶ τῆς τραπέζης εὐρίσκεται γραφικὴ ὕλη καὶ ἓν κουδούνιον, στὸ δὲ γωνιαῖον διαμέρισμα, ἓν τηλέφωνον.

Εἰς τὸ μέσον τῆς αἰθούσης, στὸ κεντρικώτερον διαμέρισμα, εὐρίσκεται ὁ χάρτης τῆς Ἑλλάδος καὶ πλησίον τούτου τὸ εἰκόνημα τῆς Παναγίας καὶ μιὰ κανδήλα καίουσα λάδι.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ	ἀξιωματικός.
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ	ἀποσταλμένος τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν.
ΓΙΩΡΓΟΣ	Πατήρ τοῦ Γιάννου καὶ σύζυγος τῆς Ἄννας.
ANNA	γυναίκα του.
ΕΛΕΝΗ	θυγάτηρ τοῦ Γιώργου, ἀδελφή τοῦ Γιάννου.
ΜΑΙΡΗ	Ἄμερικανὴ περιηγήτρια σὴν Κρήτη.
ΓΙΑΝΝΟΣ	Ταγματάρχης υἱὸς τοῦ Γιώργου.
ΚΟΥΝΕΡ	Νεοζηλανδὸς ἐπλίτης.
ΦΡΑΙΖΕΡ	Ἀυστραλὸς δεκανεὺς.
ΜΠΑΝΤΥ	Ἄγγλος λοχίας.
ΤΖΑΚ	Ἄμερικανὸς περιηγητής, πατήρ τῆς Μαίρης.
ΠΕΡΘΑ	Μητέρα τῆς Μαίρης.
ΠΑΤΕΡ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	
ΧΡΙΣΤΟΣ	ψάλτης.
ΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ	Γραμματεὺς καὶ ἐν τέλει κατὰσκοπος.
ΝΙΚΟΣ	Γραμματεὺς καὶ ἐν τέλει κατὰσκοπος.
ΑΝΔΡΕΑΣ	Ἄγγελιαφόρος.
ΦΕΛΜΥ	Γερμανὸς στρατηγός.
ΦΟΝ ΜΟΝΑΡΙ	Γερμανὸς ἀξιωματικὸς τοῦ Γερμα- νοῦ στρατηγοῦ.
ΓΡΙΒΑΣ	Ἕλλην ἀεροπόρος.
ΜΠΙΛΛΥ	Ἄγγλος ἀεροπόρος.
ΣΕΡΜΑΝ	Γερμανὸς κατὰσκοπος.
ΣΕΡ ΚΟΛΛΙΝ	Ἄγγλος διοικητὴς τῶν συμμαχικῶν δυνάμεων.
ΤΟΜ	Ἄγγλος ἐπιτελάρχης τοῦ Ἄγγλου διοικητοῦ.
ΣΜΙΘ	Ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν συμ. δυνάμεων.
Ὁ ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ	τῶν Ἑλληνικῶν δυνάμεων

Η ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ

(Ανοίγεται ἡ σκηνὴ καὶ διακρίνεται εἰς τὸ βάθος ὁ Χριστοδουλίδης νὰ διαβάξῃ ἐφημερίδα ὀρθοῦς ἀκουμβῶν ἐπὶ καρέκλας· ἐντὸς δὲ ὀλίγου βηματίζει σκεπτικώτατα πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τοῦ χάρτου. Κάνει ὀλίγα βήματα, φθάνων στὸν χάρτην παρατηρεῖ τὰ σημεῖα ποὺ εὐρίσκονται τὰ Γερμανικὰ στρατεύματα, σειῶν τὸ κεφάλι ἐξωτερικῶν τὴν συγκίνησίν του· κατόπιν βλέπει τὴν Κρήτην καὶ ἀναφωνεῖ).

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ.—Καὶ σὺ ἀγαπημένη μου πατρίδα, πανεύμορφη καὶ γλυκεῖα μου Κρήτη, ποὺ τόσο ὑπερήφανα ἀκούεται τὸ γλυκὸ ὄνομά σου, πλησιάζει ἤδη ἡ στιγμή νὰ σὲ πατήσῃ κι' ἐσένα ἡ Χιτλερική Γερμανία. "Α! ἄ! ἄ! Κρήτη! Κρήτη! Κρήτη μὲ τὴν ἀνδρειωμένη βουνοκορφὴ σου, μὲ τὴν χιλιοτραγουδημένη κόψη τοῦ σπαθιοῦ σου... Κρήτη, ρήγισσα τῆς ὠμορφιάς καὶ τοῦ θριάμβου μὲ τὰ ὀλοπράσινα λειβάδια σου, μὲ τίς γάργαρες πηγές σου... Κρήτη νεράιδα, ποὺ οἱ ἀγνές καλλονές τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ τόπου σου, ποὺ οἱ ὀλοπράσινες δάφνες ἀρωματίζουν τὸ γλυκὸ καὶ ἱερὸ τοῦτο χῶμα σου... Κρήτη! Περήφανο καὶ φωτεινὸ ἀστὲρὶ τῆς Μεσογείου, ποὺ σὰν ἕνας φάρος ξεπροβάλλει ἡ πανύψηλη βουνοκορφὴ σου... Κρήτη! Περήφανη ἀμαζόνα, μὲ τὰ λαμπρὰ καὶ ἄξια παλληκάρια σου, ποὺ οἱ ἔνδοξοι καὶ οἱ ἀθάνατοι πρόγονοί σου ἐτίμησαν ἠρωϊκὰ τὸ ἄξιο ὄνομά σου... Κρήτη! Τετιμημένη καὶ ἄξια τῶν φρονημάτων σου, ποὺ ἡ λατρευτὴ σου Μανούλλα, ἡ δοξασμένη **ΕΛΛΑΔΑ ΣΟΥ**, εὐρίσκεται ἀκόμη, κάτω ἀπ' τὸ βαρὺ πέλμα τους, φορῶντας ἀκόμη τὰ μαυρα. Ἐτοιμάσου μαζί μὲ τὰ ἄλλα παιδιὰ σου, τοὺς ἀγαπημένους συμμάχους σου νὰ ξεσηκώσῃς τὴ μαύρη συμφορά. (κρούεται ἡ θύρα καὶ εἰσέρχεται μὲ σοβαρὸν ὕφος ὁ Κωνσταντινὸ-πoulos ὅστις λέγει):

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ.—Σὰν συλλογισμένο σὲ βλέπω ἀγαπητὲ συνάδελφε Χριστοδουλίδη.

ΧΡΙΣΤ.—Ναί! ἔχεις δίκαιο. Πῶς μπορῶ νὰ μείνω ἀσυλλόγιστος καὶ ποῖός ἄλλος γνήσιος Ἕλλην, καὶ μάλιστα Κρητικὸς, δὲν μπορεῖ νὰ μὴ συλλογιστῇ τὴν τρομερὰν καὶ ὀλοῦν αὐξανομένην αὐτὴν κατάστασιν;

ΚΩΝΣΤ.—Ναί! καὶ ἐγὼ ἔτσι ὑποθέτω· καὶ ἐπειδὴ ἡ κατάστασις εἶναι πολὺ σοβαρωτάτη ἤρθα ἐδῶ γι' αὐτὸν τὸν λόγον νὰ σὲ δῶ τί κάνεις καὶ νὰ μιλήσουμε.

ΧΡΙΣΤΟΔ.—Σὲ εὐχαριστῶ πολὺ διὰ τὴν ἐπίσκεψίν σου. (τοῦ σφίγγει τὸ χέρι.)

ΚΩΝΣΤ.—Καὶ ἐγὼ σὲ εὐχαριστῶ καὶ χαίρω πολὺ γιὰ σένα σήμερα.

ΧΡΙΣΤΟΣ.—“Έχεις δίκαιο, όχι μόνον ἐσύ καὶ ἐγώ, ὑπάρχει λόγος νὰ χαιρόμαστε, ἀλλὰ καὶ ὁποιοσδήποτε ἄλλος γνήσιος Ἕλλην, διότι ἡ χαρὰ εἶναι ἀπαραίτητος σὲ ὅποιαν ψυχὴν Ἑλληνικὴν, μὲ τὴν ὅποιαν θὰ ἀτσαλώσῃ τὰ νεῦρα καὶ θὰ τὰ μετατρέψῃ στὴν πιὸ μεγάλη δυνάμει τους, διὰ νὰ περάσῃ μέσα ὁ ἀκατανίκητος πόθος. Ὁ πόθος τῆς πίστεως καὶ τῆς πατρίδος, διὰ τοῦ ὁποίου θὰ ἀνουψώσῃ τὸ σῶμα ὡς μιὰ μεγάλη λαίλαπα, διὰ νὰ καταφέρῃ κατὰ τοῦ αἰμοβόρου τραχήλου των, τὸ ἀκατανίκητο κτύπημα κατὰ τῆς αἰμοβόρου αὐτοκρατορίας τους.

ΚΩΝΣΤ.— Χαίρω πολὺ, ἀγαπητὲ Χριστοδουλιδῆ, διὰ τὰ ἄξια λόγια σου ποῦ μὲ τόσον πόθον καὶ ὁδήγην τα ἀναγγέλλῃς καὶ βρίσκω ὅτι εἶναι σωστὰ καὶ μετρημένα, γεμάτα ὑπερηφάνειαν καὶ ἀγάπην διὰ τὴν φιλόστοργον πατρίδα μας.

ΧΡΙΣΤ.— Μὲ συγκινοῦν οἱ λόγοι σου, καὶ περισσότερον ἀκόμη πρὶν ἔλθῃς ἐδῶ, διότι μόλις ἀντίκρυσα τὴν ἐφημερίδα καὶ βλέπω πὼς κοντεύουν νὰ μᾶς πλησιάσουν καὶ νὰ ἀντικρύζουν στὸν χάρτην τὶς καθημερινὲς βάσεις τους, μὲ ἔκαμεν νὰ καταλάβω πὼς ἔφθασεν ἤδη ἡ στιγμή.

ΚΩΝΣΤ.— Μάλιστα, ἀγαπητὲ συνάδελφε, εἶναι πολὺ κοντὰ καὶ πολυάριθμοι αἱ βάσεις των δὲν ἀναμετροῦνται καὶ ὄλοεν καὶ χειροτερεύει ἡ κατάστασις.

ΧΡΙΣΤ.— Ναί! ἔλα νὰ ἰδῆς ποῦ ἔφθασαν σήμερον (πηγαίνουν καὶ οἱ δύο πρὸς τὸν χάρτην δείχνοντας).

ΚΩΝΣΤ.— Σοβαρώτατα εἶναι τὰ πράγματα καὶ κανένας δὲν ἀντιλαμβάνεται εἰς ποίαν ὥραν καὶ σὲ ποίαν στιγμήν μᾶς ἐτοιμάζονται.

ΧΡΙΣΤ.— Καὶ ἐγὼ ἔτσι λέγω. Διότι τὰ καθημερινὰ γυμνάσιά τους καὶ αἱ ὄλοεν αὐξανόμεναι δυνάμεις των, εἶναι σημεῖον ὅτι ἔφθασε ἡ στιγμή νὰ πλησιάσουν καὶ νὰ μολύνουν τὰ ἁγιασμένα αὐτὰ χώματά μας. (δείχνουν τὸ πάτωμα). Κρήτη μου!... Κρήτη!... Κρήτη!...

ΚΩΝΣΤ.— Μὴ στενοχωρεῖσαι συνάδελφε, πρέπει νὰ ἐλπίζουμε εἰς τὸν Μεγαλοδύναμο Θεόν, διότι αἱ ἐλπίδες μας εἶναι ἄξια δικαίου καὶ μὲ πίστη καὶ ἀφουσίωσθ θὰ νικήσουμε.

ΧΡΙΣΤ.— Ἡ νίκη θὰ εἶναι βεβαία! Διότι ἐμεῖς εἴμεθα ἕνας λαὸς ποῦ ἐπὶ σειρὰν αἰώνων, τὰ ἄξια καὶ εὐγενῆ φρονήματά μας, ὁμιλοῦνται κάθε μέρα, σὲ ὅλον τὸν κόσμον. Εἴμεθα ἕνας λαὸς ποῦ κτυπήθη καὶ θέλει νὰ κτυπηθῇ ἀκόμη ἀπὸ τὸν βάρβαρον ἐχθρόν. Εἴμεθα ἕνας λαός, ποῦ ὀλόκληρα ἑκατομμύρια ὑποδούλων τῆς ἀνθρωπότητος, στρέφουν σήμερα ὑπερήφανα τὰ βλέμματα τους σὲ μᾶς, ζητῶντας ἐκδίκησιν γιὰ τὸν ἐχθρόν. Εἴμε-

θα ένας λαός που ξέρει από κακουχίες, που ξέρει να πολεμήση, να ανακόψη, να κτυπήση, τὸν ἄτιμον ἐχθρόν.

ΚΩΝΣΤ.—Μάλιστα, ἀγαπητὲ συνάδελφε, ἡ νίκη θὰ εἶναι βεβαία, μεγάλη καὶ δυνατὴ.

ΧΡΙΣΤΟΔ.—Αὐτὸ καὶ ἐγὼ ἐλπίζω, διότι μὲ τὴν βοήθειαν τῶν μεγάλων μας συμμάχων, τῶν Ἑγγλων, τῶν Νεοζηλανδῶν καὶ Αὐστραλέζων, θὰ βαδίσωμεν ὅλοι μαζί ἠνωμένοι, ἢ νὰ νικήσωμεν ἢ νὰ ἀποθάνωμεν.

ΚΩΝΣΤ.—Θὰ ἔχωμεν ἐλπίδας στὸν Μεγαλοδύναμο.

ΧΡΙΣΤΟΔ.—Ναί! Θὰ ἔχωμεν τὴν ἐλπίδα, διότι δίχως τὴν ἐλπίδα δὲν γίνεται ἀπόφασις.

ΚΩΝΣΤ.—Τὴν ἐλπίδα τὴν ἔχομεν πάντοτε, διότι μαζί μας εὐρίσκεται τὸ δίκαιον, καὶ τὸ δίκαιον αὐτὸ εἶναι εὐλογημένον ἀπὸ τὸν Μεγαλοδύναμον Θεόν, ὁ ὁποῖος θὰ μᾶς φωτίσῃ νὰ νικήσωμεν καὶ νὰ δώσωμεν τὴν ἐλευθερίαν στὴν ἀγαπημένην μαρούλλα μας, που τόσον περιμένει καὶ που τόσο ὑποφέρει.

ΧΡΙΣΤ.—Ἔχεις δίκαιο. Ἡ δουλεῖα εἶναι μεγάλη, οἱ βιαιοπραγίες καὶ τὰ βάσανα εἶναι ἀμέτρητα, οἱ καταδιώξεις καὶ οἱ στερήσεις ἔχουν φθάσει στὴν πιὸ μεγάλη τους ἀγριότητα. Οἱ θάνατοι, οἱ πυρπολήσεις καὶ τόσα ἄλλα ἔχουν ξεπεράσει στὴν πιὸ μεγάλη ὀδυνηρὴ ἀθλιότητα καὶ κανένας δὲν μπορεῖ νὰ πῆ ἂν θὰ βαστάξῃ ἀκόμη ἢ ἀγαπημένη μας Ἑλλάδα.

ΚΩΝΣΤ.—Ἐχω συγκινηθῆ πολὺ ἀπὸ τὰ τελευταῖα σου λόγια καὶ σὲ βεβαιώνω ὅτι θὰ εἶναι ἂν ἴσως ἡ πρώτη φορά στὴν ζωὴ μου που ἔχω ἀκούσει καὶ γνωρίσει ἀπὸ κοντὰ τόσα φρικτὰ βάσανα, τόσοσους μεγάλους πόνους, που ἀνταποκρίνονται ὅλα εἰς τὰ πιὸ φριχτὰ μυστήρια, που ὑποφέρει ἓνας ὀλόκληρος λαὸς ὅσα ὑποφέρει σήμερα ἢ δυστυχισμένη μας Ἑλλάδα.

ΧΡΙΣΤΟΔ.—Θὰ ὑποφέρουμε, ἀφοῦ τῆς τύχης ἔτσι εἶναι, τί θὰ κάνουμε;

ΚΩΝΣΤ.—(Συγκινημένος πηγαίνει πρὸς τὸ τραπέζι που εὐρίσκεται στὸ γραφεῖο βλέπει ἐπιστολές. Λαμβάνει μίαν ἀπὸ αὐτὲς στα χέρια του καὶ λέγει): Αἴ! ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα εἶναι; πότε ἦλθαν;

ΧΡΙΣΤ.—Χθές.

ΚΩΝΣΤ.—Ἀπὸ τοὺς γονεῖς σου;

ΧΡΙΣΤΟΔ.—Ναί μερικαὶ εἶναι ἀπὸ τοὺς γονεῖς μου καὶ ἄλλαι ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς.

ΚΩΝΣΤ.—Τὶ νέα σοῦ γράφουν μέσα;

ΧΡΙΣΤΟΔ.—Εἶναι ὅλο λύπη (συγκινεῖται καὶ σφογγατὰ δάκρυά του).

ΚΩΝΣΤ.—Διατὶ δὲν μοῦ τὸ ἔλεγες τόσην ὥραν;

ΧΡΙΣΤΟΔ.—Σὲ ἔλυπούμουν.

ΚΩΝΣΤ.—Διατὶ νὰ μὲ λυπᾶσαι;

ΧΡΙΣΤΟΔ.—Μήπως καὶ σὲ στενοχωρήσω.

ΚΩΝΣΤ.—Τὴν λύπην τὴν ἀντικρύσαμεν ὄλοι καὶ θὰ σὲ παρακαλέσω νὰ μοῦ ἀναγγείλῃς τὶ νέα περιέχουν.

ΧΡΙΣΤΟΔ.—(Πέρνει καὶ ἀνοίγει μίαν ἐπιστολήν). Ἐὰ σοῦ πῶ τὶ περιέχει.

ΚΩΝΣΤ.—Εὐχαριστῶ. Περιμένω.

ΧΡΙΣΤΟΔ.—(ὁμιλῶν) Ἐν τῇ ὑποδοῦλῳ Ἑλλάδι (παρατηρεῖ ἀκόμα ὀλίγον σταματᾷ ἔξαφνα ἐνῶ τρέχουν τὰ δάκρυα ἀπὸ τὰ μάτια του). Ἐὰ σοῦ πῶ τὴν ἐννοιαν του, διότι δὲν δύναμαι νὰ διαβάσω γιατί εἶναι γραμμένες μὲ τὴν πιὸ μεγάλη λύπη τοῦ σοῦ καὶνε τὰ φυλλοκάρδια. Ὅλοι οἱ Ἕλληνες τῆς μαύρης κατοχῆς δὲν μποροῦν νὰ βγάλουν ἔξω ἀπὸ τὰ σπύτια τους ὕστερα ἀπὸ τὴν δύση τοῦ ἡλίου. Ἐκεῖνοι ποῦ δὲν συμμορφώνονται καταδικάζονται σὲ τουφεκισμόν δίχως κἄν νὰ διαμαρτυρηθοῦν. Κ' ὅταν εἶναι μέρα δὲν ἐπιτρέπεται νὰ εὐρίσκωνται πολλοὶ μαζί σὲ ομάδες. Ὁ μεταχειρισμός των εἶναι ἄθλιος καὶ ἡ τροφή ἔχει τὴν ἴδιαν γευσιν μὲ τὴν τροφήν τῶν ζώων, τὴν κατασκευάζουν μὲ ἀχυροπίτερο ἄλευρι καὶ ἔτσι μὲ τέτοιο τρόπο δὲν μπορεῖ μὰ οὔτε καὶ ἡ καρδιά νὰ ἀναπνεύσῃ τὸν καθαρὸ ἀέρα τῆς μᾶ οὔτε καὶ τὸ στόμα νὰ ἀπολαύσῃ τὴ γεύση του. Ἄφροπλάσμενες Ἑλληνίδες σύρονται διὰ τῆς βίας στὰ ἰδικὰ χαρέμια των καὶ ἐκεῖνες ἀρνούμενες νὰ συντροφεύσουν μαζί των καταδικάζονται σὲ θάνατον προσπαθοῦντες μὲ τέτοιο τρόπο νὰ συγκλονήσουν τὴν Ἑλληνικὴν ψυχὴν ἣτις στέκεται πάντα ἀτρόμητη καὶ ὑπερήφανη ζητώντας τὴν κατάλληλη στιγμή νὰ δώσῃ τὴν βαρεῖά ἐκδίκησιν στὸν ἄτιμον ἐχθρόν.

ΚΩΝΣΤ.—Τρομερὰ εἶναι τὰ βάσανα καὶ δὲν ξέρω ἂν θὰ ἐξακολουθήσουν καὶ θὰ φύγω ἀμέσως τώρα νὰ ὑπάγω κάτω εἰς τὰ ἀμυντικά διὰ νὰ ἐξετάσω ἂν ζητοῦν τίποτε· λοιπὸν δῶσε μου τὸ χέρι σου φίλε Χριστοδουλίδη (τοῦ παίρνει τὸ χέρι). Ἐὰν δὲ σοῦ εἶναι εὐκόλον πᾶμε καὶ σύ.

ΧΡΙΣΤΟΔ.—Ἐὰ εὐχαριστηθῶ πολὺ νὰ ὑπάγω μαζί σου καὶ ἔτσι θὰ κάμω τὴν ἀπόφασιν νὰ πᾶμε διὰ νὰ βοηθήσωμεν τοὺς μεγάλους καὶ εὐγενεῖς συμμάχους μας, ποῦ ἄφισαν τὴν πατρίδα τους καὶ ἦλθαν νὰ μᾶς βοηθήσουν. Ἐὰ φύγωμεν τώρα;

ΚΩΝΣΤ.—Ἄμέσως (ἐτοιμάζονται καὶ φεύγουν).

(Κλείει ἡ σκηνή).

('Ανοίγεται ἡ σκηνὴ καὶ φαίνεται ὁ Γιώργος συλλογισμένος πλάι του ἢ γυναῖκά του καὶ ἔμπροσθέν τους ἡ θυγατέρα των νὰ κάνει ἐργόχειρον καὶ πλησίον της μιὰ Ἀμερικανὶς φίλη τῆς Ἑλένης νὰ διαβάξῃ περιοδικὸν καθότι γνωρίζει ἑλληνικά).

ΓΙΩΡΓΟΣ.— Πραγματικῶς ἔχει ἀργήσει πολὺ νὰ ἔλθῃ ὁ Γιάννος μας καὶ κανέναν δὲν ξέρει νὰ πῆ τί κάμνει ἢ ποῦ πῆγε.

ANNA.— Ναί! Ἀντρούλλη μου, καὶ ἐγὼ ἔτσι ὑποθέτω, διότι εἶναι ἀπὸ τὸ πρῶτ' ἡμερῶν ὁ Γιάννος μας καὶ τώρα μῆκε ἡ νύχτα καὶ ἀκόμη δὲν φάνηκε καὶ δύσκολα εἶναι νὰ κρατήσω τὴν λύπην μου. Ἀχ! χρυσό μου παιδί! ποῦ νὰ εἶσαι τώρα; Ἀχ! Θεέ μου! στείλέ μου τον, δὲν βαστάω (τρέχουν τὰ δάκρυά της).

ΕΛΕΝΗ.— Μητέρα, ὅπως νομίζω, γιὰ νὰ ἀργήσῃ τόσο νὰ ἔλθῃ ὁ Γιάννος μας, θὰ πῆγε κάτω στὰ ἀμυντικά, διότι χθὲς ἔγραφε ἢ ἔφημερίδα πὼς ἔφθασαν κι' ἄλλοι πολλοὶ σύμμαχοι, Ἀγγλοὶ, Αὐστραλοὶ, Νεοζηλανδοὶ καὶ γι' αὐτὸ θὰ πῆγε μαζί τους γιὰ νὰ προσφέρῃ κι' αὐτὸς τὰς ὑπηρεσίας του. Θὰ μείνωμε ἀκόμη λίγο καὶ ἂν δὲν ἔλθῃ νὰ στείλωμεν τὸν πατέρα κάτω νὰ ἐξετάσῃ. (Ἡ Ἀμερικανὶς στὰ τελευταῖα αὐτὰ λόγια κλείει τὸ περιοδικὸν καὶ προσηλώνεται στὴν ὀμίλιαν)

ΜΑΙΡΗ— Ἑλένη, πρέπει ἀμέσως νὰ ὑπάγῃ ὁ πατέρας σου.

ΕΛΕΝΗ— Μάλιστα, φιλενάδα μου, θὰ τὸν στείλωμε τώρα.

ΜΑΙΡΗ— Πιστεφέ μου, φιλενάδα μου Ἑλένη, πὼς δὲν δύναμαι νὰ ξεχάσω τὸν Γιάννον, θυμᾶμαι τὰ ὠραῖα ἐκεῖνα λόγια του ποῦ μιλούσαμε ὅταν εἴμεθα μαζί καὶ τώρα τὸν ἐπιθύησα.

ΕΛΕΝΗ— Θὰ ἔρθῃ νομίζω τώρα καὶ θὰ τὸν ἴδῃς.

ANNA— Καὶ ἐκεῖνος γειτόνισά μου καλὴ σὲ ἐκτιμοῦσε πολὺ.

ΜΑΙΡΗ— Ναί, αὐτὸ τὸ ξέρω.

ΓΙΩΡΓΟΣ— (Ἀποτεινόμενος στὴν Μαίρη) Εἶναι καλὸς ὁ Γιάννος;

ΜΑΙΡΗ— Πολὺ καλός, εὐγενὴς καὶ νόστιμος.

(Ἄπαντες χαμογελοῦν).

ΓΙΩΡΓΟΣ— Νομίζω πὼς θὰ σὲ ἀγαπᾷ Μαίρη!

ΜΑΙΡΗ— (Χαμογελοῦσα). Ποῦ τὸ γνωρίζεις θεῖε Γιώργε;

ΓΙΩΡΓΟΣ— Τὸν ἐκατάλαβα.

ΜΑΙΡΗ— Πόθεν τὸν ἐκατάλαβες; Σοῦ εἶπεν καμμιάν ἡμέραν τίποτα;

ΓΙΩΡΓΟΣ— Δὲν μοῦ εἶπε· ἀλλὰ τὸν ἐκατάλαβα ἀπὸ τὸ βλέμμα του ὡς περὶ τὸ στενὸ σου.

ΜΑΙΡΗ—Τι κάμνει;

ΓΙΩΡΓΟΣ—Πρὶν ξεβῆ ἀπὸ τὸ σπίτι, ντύνεται καλά, καλά, χτενίζεται, καλλωπίζεται ὅπως πρέπει καὶ κάποτε ὅταν τραγουδᾷ, ἀναφέρειν στὴ γλυκεῖα φωνίτσα του τὸ δικό σου ὄνομα, κι' ὅταν τελειώσῃ καὶ ἐτοιμάζεται νὰ φύγῃ καὶ κλείσῃ τὴν θύραν τὸν βλέπω κρυφίως νὰ ξαποστελλῇ τὸ γλυκὺ ἐκεῖνο δεῖν του στοῦ γειτονικοῦ στε νό σου. "Ὅλα αὐτὰ λοιπὸν μὲ ἔκαμαν νὰ καταλάβω ὅτι μὲ τόσες ἀλλαξιᾶς καὶ τόσα τραγούδια, τόσους περιπάτους καὶ τόσα βλέμματα κάτω ἀπ' τὸ παράθυρό σου εἶναι σημεῖα πὼς ὁ Γιάννος μου, ὁ ἀγαπημένος μου λεβέντης σὲ ἀγαπᾷ ὡς ἐκεῖ ψηλὰ εἰς τὰ οὐράνια, καὶ σύντομα θὰ σὲ προτείνω νὰ τοῦ δώσῃς τὸ χέρι.

ΜΑΙΡΗ—(Κατενθουσιασμένη χαμογεῶσα) Ἐπίστεψα στὰ λόγια σου καὶ ξέρω ὅτι εἶναι ἀλήθεια. Ἐγὼ δὲν εἶμαι καλὴ.

(Ἄπαντες γελοῦν).

ΕΛΕΝΗ—Ἄτε πατέρα! πῆγαινε καὶ φέρε τὸν Γιάννο νὰ δῆ τὴν ἀγάπη του. (Ἄπαντες χαμογελοῦν σηκώνονται ὅλοι καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Γιώργος ἐτοιμάζεται νὰ φύγῃ).

ΓΙΩΡΓΟΣ—Πηγαίνω τώρα καὶ περιμένετέ μας. Κι' ἂν τυχὸν καὶ δὲν τὸν εὔρω, σημαίνει πὼς ἡ κατάστασις θὰ εἶναι σοβαρὰ καὶ πῆγε πιὸ κάτω καὶ νὰ μὴ ἀνησυχεῖτε, διότι βοηθᾷ σὲ τέτοια κρῖσιμον στιγμὴν τὴν πατρίδα μας, τὴν ἀπομείνασαν ἀπὸ τὸ κράτος μας. Τὴν Κρήτην μας καὶ ἡ πατρίδα μας χρειάζεται πολλοὺς λεβέντες σὰν τὸν λεβέντην τὸν Γιάννο μας. Καὶ πρέπει τὸ περισσότερο ἢ προσήλωσις μας νὰ εἶναι πρὸς τὴν ἀγαπημένην πατρίδα μας τὴν χιλιόλουστη Κρήτη μας.

ΜΑΙΡΗ—Ἐχεις δίκαιο γιὰ ὅσα εἶπες καὶ ἐγὼ ἀγαπῶ τὴν ὥραϊαν Κρήτην σας καὶ γι' αὐτὸ ἤλθαμεν ἐδῶ νὰ μείνω σ' αὐτὸν τὸν τόπον ποῦ τόσον ἀγάπησα καὶ ὅπως νομίζω ἡ τύχη θὰ μὲ ἀφίση πάντα ἐδῶ.

ΓΙΩΡΓΟΣ—Ἔτσι καὶ ἐγὼ νομίζω (χαμογεῶσα). Τώρα φεύγω καὶ ἴσως σύντομα φθάσομε πάλιν ἐδῶ. Γιάννο μου! Γιάννο μου! Ἡ πατρίδα μας ἢ Ἑλλάδα μας περιμένει τώρα τὸ χέρι ἀπὸ ἐμᾶς τοὺς Κρητικούς της. Φεύγω λοιπὸν, πηγαίνω νὰ δῶ τί κάνει ὁ Γιάννος.

(Ἄπαντες). Στὸ καλὸ! στὸ καλὸ!

(Ὁ Γιώργος ἀπέρχεται κλείει ἡ σκηνὴ καὶ μετ' ὀλίγον ἀνοίγει).

ANNA—Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς βοηθήσῃ.

ΕΛΕΝΗ—Θὰ μᾶς βοηθήσῃ μητέρα. Μὴ σκέπτεσαι.

ΜΑΙΡΗ—'Ο Θεός βοηθά πάντα σέ εκείνους πού έχουν δίκαιο.

ΕΛΕΝΗ—Ναί, αγαπημένη μου φίλη. Είναι σωστά τὰ λόγια σου και ὁλος ὁ κόσμος προσεύχεται νά νικά πάντα τὸ δίκαιον.

ΑΝΝΑ—Τι θά γίνῃ, ἀφοῦ εἶναι τῆς τύχης νά ὑποφέρουμε και ἀφ' ἐτέρου μὲ προσήλωσῃ νά ἐλπίζωμε, διότι ὁ καταραμένος αὐτὸς ἐχθρὸς δὲν φαίνεται νά θέλῃ νά ἡσυχάσῃ ἂν και τὴν Εὐρώπην σχεδὸν ὅλην κατεβρόχθησε μαζί δὲ και τὴν αγαπημένην Ἑλλάδα μας. "Αχ! χρυσῆ μου Ἑλλάδα! Τώρα δὲ σκέπτεται στὸ ἀπομείναν αὐτὸ, ἐλευθερο μέρος, τὴν αγαπημένην Κρήτη μας ἐτοιμάζεται σὰν ἓνα ἀπαίσιον τέρας νά βάλῃ τὸ πόδι του δια νά κάψῃ και δῶ, νά κρούσῃ και νά ὑποδουλώσῃ νά κάμῃ κι' ἄλλες χιλίες δυὸ ὀδυνηρὲς βαρβαρότητες. "Αχ! ἄχ! ἄχ! πόσα βάσανα ὑποφέρει ὁ σημερινὸς αὐτῆς κόσμος, πόσες μανάδες ἐμαυροφόρησαν, πόσοι τόποι ἄγνοϊ και ὑπερήφανοι ἐρημώθηκαν, Θεέ μου, κι' ἀκόμη ἐτοιμάζεται νά κάμῃ κι' ἄλλες βιαιοπραγίες νά κάμῃ κι' ἄλλες ἐκδικήσεις νά κάμῃ χιλία κι' ἄλλα δύο νά ὑποφέρουν, νά βάλῃ ὅλους τοὺς ἀπομειναντας νέους νά φορέσουν τὰ στρατιωτικὰ ροῦχα ὅπου θά φόρεσε κι' ὁ Γιάννος μου. Γιάννο μου! Γιάννο, κάμε ἐκδίκησιν, ἐκδίκησιν (κρούεται ἡ θύρα και εἰσέρχεται ὁ Γιώργος χωρὶς τὸν Γιάννο).

ΑΝΝΑ—(Στενοχωρημένη και ἐκπληκτικὸς) Ποῦ εἶναι τὸ παιδί μας; Γιατί δὲν τὸν ἔφερες;

ΕΛΕΝΗ και ΜΑΙΡΗ—Δὲν τὸν βρήκες; Δὲν τὸν βρήκες;

ΑΝΝΑ—Πές μας ἀνδρούλλη μου, πές μας.

(Ὁ Γιώργος προχωρεῖ στὸ κάθισμα και κάθεται συγκινημένος)

ΓΙΩΡΓΟΣ—'Ακοῦστέ μου. Πῆγα κάτω και ἐξέτασα. Ἄλλὰ μάταια. Ἐπειτα ἐπῆγα εἰς ἓνα κέντρον και ἐτηλεφώνησα στὰ Χανιά. Ἄλλὰ οὔτε ἀπὸ ἐκεῖ ἐπῆρα κα μίαν πληροφορίαν. Καὶ ἡ μόνη ἀπάντησις εἶναι ὅτι δὲν τὸν γνωρίζουν. Μετὰ ἐσκέφθηκα καλά νά ἔλθω νά σᾶς τὸ πῶ και σᾶς και ἡ μόνη ἐλπίς πού ὑπάρχει εἶναι νά ἐλπίζωμε, νά περιμένωμε ἀκόμη ὀλίγον και ἂν δὲν ἔλθῃ θά ἐστρατολογήθῃ και θά ἐπῆγε μαζί μὲ τοὺς ἄλλους μακρὰ στὸ ἐσωτερικὸν τοῦ νησιοῦ. Ὅπως μὲ ἐπιροφόρησαν ἔφεραν οἱ σύμμαχοί μας πολλὰ ἀντιαεροπορικὰ ὄπλα και γι' αὐτὸ μάχονται πυρετωδῶς γιὰ νά τὰ τοποθετήσουν εἰς ὄλα τὰ σημεῖα τῆς Κρήτης. Λοιπὸν ὑπάρχει λόγος πῶς ὁ Γιάννος μας βρίσκεται μαζί τους. Καὶ ἡ εὐχή μου ἄς εἶναι μαζί του, νά βοηθήσῃ κι' αὐτὸς

τὴν πατρίδα. Λοιπὸν μὴ στενοχωριέσθε κι' ἂν εἶναι ἄς μὴν ἔλθῃ.

ANNA—(Πρὸς τὸν Γιώργον) Τὸν ἐπεθύμησα τὸν Γιάννον μου (σφογγᾶ τὰ δάκρυα τῆς, τὸ αὐτὸ πράττουν καὶ ἡ Ἐλένη καὶ ἡ Μαίρη). (Κρούεται ἡ θύρα καὶ εἰσέρχεται ἔν βία εἰς ἀγγελιοφόρος).

ΑΝΔΡΕΑΣ—(Ἀγγελιοφόρος). Ἔρχομαι ἀπὸ ἐκεῖ πού πῆγες νὰ ξετετάσης γιὰ τὸ παιδί σου τὸν Γιάννο.

ΓΙΩΡΓΟΣ—Μοῦ φέρνεις καμίαν εἴδησιν;

ΑΝΔΡΕΑΣ—Μάλιστα. Μοῦ εἶπεν νὰ σᾶς πῶ ὅτι ὁ Γιάννος θὰ ἔλθῃ τώρα μαζί με κάτι ἄλλα παιδιά.

ΓΙΩΡΓΟΣ—Τὸν εἶδες τὸν Γιάννο;

ΑΝΔΡΕΑΣ—Ὅχι. Δὲν τὸν εἶδα, ἀλλὰ ἔχω μάθει κάτι γι' αὐτόν.

ΓΙΩΡΓΟΣ—Τί;

ΑΝΔΡΕΑΣ—Γιὰ τὰ μεγάλα ἀνδραγαθήματά του.

ΓΙΩΡΓΟΣ—Ὡστε εἶναι στρατιώτης.

ΑΝΔΡΕΑΣ—Ναί, ἔχει ἓνα ἄξιο βαθμόν.

ΓΙΩΡΓΟΣ—Τί βαθμόν;

ΑΝΔΡΕΑΣ—Τὸν βαθμόν τοῦ Ταγματάρχου.

(Ἀπαντες γελοῦν ἀπὸ εὐχαρίστησι καὶ συγκίνηση).

ΓΙΩΡΓΟΣ—Σὲ εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὴν εἴδηση σου καὶ πᾶρε αὐτὸ τὸ φιλοδώρημα. (Θέτει τὴν χεῖρα εἰς τὰ θυλάκια του, ἔξαγει ἓνα νόμισμα καὶ τὸ προσφέρει εἰς τὸν Ἀνδρέα).

Γεῖά σου ὦρὲ Γιάννο μου! Γεῖά σου ὦρὲ Γιάννο!

ANNA—Ὁ Θεὸς μᾶς ἐβοήθησε.

ΕΛΕΝΗ—Ναί, μητέρα μου, ναί.

ΜΑΙΡΗ—Ἡ τύχη μᾶς ἐβοήθησε.

(Ἡ Ἐλένη χαμογελοῦσα πίπτει εἰς τὴν ἀγκάλην τῆς Μαίρης καὶ ἀσπάζονται, ἔνῳ ὅλοι δακρῦουν ἀπὸ συγκίνηση).

ΓΙΩΡΓΟΣ—Εἶναι καλὴ ἡ τύχη σου Μαίρη. Καὶ τώρα θὰ φύγῃ ὁ πόνος σου.

ΜΑΙΡΗ—(Χαμογελοῦσα) Ἄρχισε νὰ φεύγῃ.

(Κρούεται ἡ θύρα κι' ἀκοῦνται τὰ βήματα τοῦ Γιάννου μαζί με τρία ἄλλα παιδιά. Ἐνὸς Νεοζηλανδοῦ, ἑνὸς Ἀγγλοῦ, καὶ ἑνὸς Αὐστραλοῦ ἀνοίγεται ἡ θύρα καὶ εἰσέρχονται).

(Αὐστραλός, Νεοζηλανδός καὶ Ἀγγλός). Καλησπέρα σας.

ΑΠΑΝΤΕΣ—Καλῶς τὸν Γιάννον μας, καλῶς τὸν Γιάννον μας, καλῶς τὰ παιδιά. (Περιτύσσουν τὸν Γιάννο φιλώντας τον, ἔνῳ ἡ Μαίρη με ὕφος ἀγάπης τοῦ προσφέρει τὸ χεῖρ τῆς. Ὁ Γιάννος ἀνταποδίδοντας τῆς τὸ χεῖρ του κάνουν θερμὴ χειραψία καὶ με τὸ πιὸ γλυκὸ χαμόγελο τῆς λείει, ἔνῳ οἱ ἄλλοι καλωσορίζουν τοὺς ξένους, δίδοντας τους καθίσματα ἐκτός τῆς Μαίρης πού ἡ προσήλωσίς τῆς εἶναι μόνο στὸν Γιάννο).

ΓΙΑΝΝΟΣ—(Πρός τὴν Μαίρη) Πῶς ὡς ἐδῶ; Πότε ἦρθες;

ΜΑΙΡΗ—Γιὰ νὰ σὲ δῶ Γιάννο· ἔχει ἀπὸ τὸ πρῶτ
πού εἶμαι ἐδῶ.

ΓΙΑΝΝΟΣ—Κι' ἐγὼ σὲ ἐπεθύμησα, ἔχει τόσον καιρὸ
νὰ σὲ ἰδῶ! Χαίρω τώρα πολὺ γιὰ σένα (ἐνῶ οἱ ἄλλοι,
πατέρας, μητέρα καὶ ἀδελφὴ προσηλώνονται πτὴν τελευταία
ὀμιλία τους καὶ χαμογελοῦν).

ΜΑΙΡΗ—Κι' ἐγὼ κάτι παραπάνω (ἐνῶ οἱ ἄλλοι ἔχουν
καθῆσει, κῆθονται καὶ τελευταία ὁ Γιάννος κι' ἡ Μαίρη).

ΓΙΩΡΓΟΣ—«Γιάννο μου».

ΓΙΑΝΝΟΣ—Τι εἶναι πατέρα;

ΓΙΩΡΓΟΣ—Πόθεν εἶναι τὰ παιδιὰ;

ΓΙΑΝΝΟΣ—Εἶναι ξένοι πατέρα. Ἦρθαν νὰ ἰδοῦνε
τὴν Κρήτη μας, ν' ἀποθάνουν γι' αὐτὴν, διότι τὴν
ἀγάπησαν.

ΓΙΩΡΓΟΣ—(Πρὸς τὰ παιδιὰ). Σᾶς εὐγνωμονῶ παιδιὰ.

ΚΟΥΠΕΡ—Κι' ἐμεῖς σᾶς εὐγνωμονοῦμεν καὶ γι' αὐτὸ
ἐθεωρήσαμεν καλὸ νάρθοῦμε ἐδῶ γιὰ νὰ σᾶς βοηθήσωμεν.

ΓΙΩΡΓΟΣ—(Προσφωνόντας τους). Ἄξια κι' εὐγενικὰ
παιδιὰ τῶν μακρυνῶν πατρίδων σας, ἄξιοι καὶ τιμημέ-
νοι λεβέντες τῶν πολιτισμένων χωρῶν σας, σεῖς ποῦ
ἀψηφήσατε χιλίους κινδύνους καὶ θανάτους, παραμερί-
ζοντες κάθε ἐμπόδιο στὸ πέρασμά σας, ἐθεωρήσατε
σήμερον καλὸν νὰ ρηθεῖ σ' αὐτὸ τὸ ἀπόμερο μέρος τῆς
φίλης καὶ συμμάχου σας, γιὰ νὰ ἐκδικηθῆτε κι' ἐσεῖς
τὸν ἄτιμο ἐχθρό. ὦ! παιδιὰ, ἀγνά καὶ ὑπερήφανα ποῦ
μὲ τὴν κάλωση σᾶς δεχθῆκαμε ὄλοι μας, ἔχον-
τας ὄλοι στὸν νοῦ μας, μόνον τὴν ΕΚΔΙΚΗΣΗ. Ἄ-
ναγκάζομαι ὡς ἐκ τούτου νὰ σᾶς εὐχαριστήσω μὲ
ὄλην μου τὴν καρδιά, καὶ νὰ σᾶς βεβαιώσω ὅτι
αἰσθανόμαστε ὄλοι μεγάλην εὐγνωμοσύνην πρὸς ἐσᾶς
πού οὐδέποτε θὰ σᾶς λησμονήσωμεν.

ΦΡΑΪΖΕΡ.—Χαίρω πολὺ κύρ Γιῶργο πού συντροφεύω
αὐτὴ τὴν στιγμή μαζύ σου.

ΓΙΩΡΓΟΣ.—Κι' ἐγὼ κάτι παραπάνω, διότι ἡ συντρο-
φία αὐτὴ δὲν εἶναι τίποτα, παρὰ μόνον μιὰ συντροφία
γεμάτη ἀγάπη καὶ ποθῶ μιὰ συντροφιά πρὸς ἓνα ξέ-
νο λαὸ πού ἦρθε νὰ μείνη καὶ νὰ πολεμήσῃ μαζύ μας, ἔ-
χοντας ὡς πρῶτο σύνθημά του νὰ πλήξῃ τὸν ἄτιμο ἐχθρό.

ΦΡΑΪΖΕΡ.—Ναί, κι' ἐγὼ εἶτι φαντάζομαι πῶς ἡ πλη-
γὴ θᾶναι μεγάλη καὶ μοιραία, θᾶναι πληγὴ ἀνοιγμένη
ἀπὸ ἓνα ἄξιο λαὸ, ὁ ὁποῖος πάντα ποθεῖ νὰ ζῆ ἐλεύ-
θερος. Θᾶναι πληγὴ πάνω σὲ μιὰ καρδιά, πάνω σὲ μιὰ
χώρα πού ἦρθε, καὶ κατέκτησε τὴν Ἑλλάδα καὶ θέλει
νὰ ρθῆ κι' ὡς ἐδῶ γιὰ νὰ φέρῃ μιὰ μαύρη συμφορά.

Θάναί μιὰ πληγή πού ὄλος ὁ ὑπόδουλός καὶ φιλελεύθερος κόσμος τὸ ποθεῖ, γιὰ νὰ ἰδῆ μιὰ φυλή, ἄξια κι' εὐγενικιά, σὰν τὴν δική σας, νὰ ζήσῃ καὶ νὰ μείνῃ ἐλεύθερη.

PANTY.—"Ἐχεις δίκη ἀγαπητὴ συνάδερφε, κι' ὅπως νομίζω ὄλος ὁ κόσμος ἔχει σήμερα ἐστραμμένο τὸ βλέμμα του σ' αὐτὸ τὸ ἀγαπητὸ τοπίο τῆς Κρήτης, κι' ὅπως σὰς βεβαιώνω τὴν πρώτην ἐνδιαφέρουσαν στάσιν τὴν ἔχει ἢ ἀπόμακρη πατρίδα μου. (Ψάχνει καὶ βγάζει μιὰ ἐπιστολὴ πού πῆρε ἀπὸ τὴν μητέρα του κι' ἔχει ὡς ἀκολουθῶς. Ἀναγινώσκει).

«Πολυαγαπημένε μου γιέ,

Ἐίμεθα ὄλοι καλά, δόξα τῷ Ἁγίῳ Θεῷ, τὸ αὐτὸ ἐπιθυμοῦμε καὶ γιὰ σέ·

Τὴν στιγμὴν αὐτὴν γνωρίζομεν ὄλοι μας πῶς βρίσκεσαι πολὺ μακριὰ μας εἰς τὴν ἀγαπημένην μας Κρήτην. Τὸ μόνον τοπίον πού μένει ἐλεύθερον τῆς φίλης καὶ συμμάχου μας ἡρωϊκῆς Ἑλλάδος. Ἐπιθυμῶ νὰ γνωρίζῃς, ἀγαπητὴ μου γιέ, ὅτι ὁ Κρητικὸς λαὸς εἶναι πολὺ ἀγαπητός στὴν μεγάλη χώρα μας καὶ δύσκολα βρίσκεται ἄνδρας ἢ γυναίκα πού νὰ μὴν ἀγαπᾷ με τόσο πάθος τὴν ὑπερήφανη αὐτὴ φυλὴ καὶ γι' αὐτὸ τὴν ἔχω ἀγαπήσῃ κι' ἐγὼ μ' ὄλην τὴν δύναμιν τῆς καρδιάς μου. Μόνη μου ἐπιθυμία πού ζητῶ ἀπὸ σένα εἶναι νὰ μείνης ἐκεῖ καὶ νὰ ἀποδώσῃς ἐκδίκησιν στοῦ βάρβαρο ἐχθρό. Ἐάν δὲ ἢ μοῖρα σου φέρῃ θάνατον, εὐλογημένο νᾶναι τὸ χῶμα πού θὰ σέ σκεπάσῃ καὶ περήφανη θᾶναι ὄλη ἡ γενιά μας πού χάρισε ἓνα τέτοιο βλαστάρι στὴν ἡρωϊκὴ καὶ δοξασιμένη Κρήτη.

Σὲ γλυκοφιλοῦμεν,
ἢ λατρευτὴ σου μάμμα,
κι' ἀδέρφια».

(Μόλις συμπληρωθῆ τὸ διάβασμα λέει) :

Γλυκειά μου μάνα! Πόσο ὠραῖα εἶναι τὰ λόγια σου καὶ πόσο με κάνει ὑπερήφανο ἢ γενιὰ ἢ δική σου. Θὰ κάνω τὴν ἐπιθυμία σου. Στ' ὀρκίζομαι στοῦ Θεοῦ, στὰ κόκκαλα ὄλων τῶν ἀποθαμμένων μας καὶ μπροστὰ στὰ παιδιά, (δεικνύει τὰ παιδιά πού τὸν ἀκοῦνε) διὰ νὰ βοηθῆσω καὶ με τὸν πιὸ μεγάλον κίνδυνον τῆς ζωῆς μου, ὡς ἓνας ἄλλος ἄξιος καὶ ἀθάνατος Βύρων.

ΚΟΥΠΕΡ.—Κι' ἐγὼ κρατῶ μιὰν ἐπιστολὴν τὴν ὅποιαν θὰ ἤθελα νὰ σὰς βιαβάσω γιὰ νὰ δῆτε τὴν ἀγάπην τοῦ Νεοζηλλανδικοῦ λαοῦ (ψάχνει, βρίσκει τὸ γράμμα καὶ διαβάσει).

«Αγαπητέ μου γιέ,

Σήμερα ἔχομε πληροφορηθεῖ με τὸ ἀγαπημένο σου γράμμα, πὼς φθάσατε με καλὴν ὑγείαν στὴν φιλόξενη Κρήτη, πρὸς τὴν ὁποῖαν τρέφομεν ὄλοι ἀγνά καὶ ὑπερήφανα αἰσθήματα, αἰσθήματα σεβασμοῦ καὶ αὐτοθυσίας πρὸς ἓνα εὐγενῆ καὶ ἄξιο λαό. Ὅλοι ἐδῶ, κι' ὅλος ὁ λαὸς τῆς ἀγαπημένης πατρίδας σου σὰς εὐχεται ὄλους νὰ δώσετε κάθε δυνατό βοήθεια στὸν Κρητικὸ λαό, τὸν ὁποῖον, ἡ βάρβαρη Γερμανικὴ μπότα τοῦ Χίτλερ, ἐτοιμάζεται νὰ καταπατήσῃ καὶ ὑποδουλώσῃ. Ὅλες οἱ ἔφημεριδες τῆς χώρας μας ἀφιερώνουν μεγάλα σχόλια τιμῆς καὶ ἐπαίνου πρὸς τὸν ἡρωϊκὸ καὶ μαχητικὸ Κρητικὸ λαό. Μὲ τὸ Θεὸ καὶ με τὴν εὐχὴ μου βοήθειά σου.

Σὲ φιλῶ με ἀγάπη,

Ὁ πατέρας σου».

ΦΡΑΪΖΕΡ. — (Πλησιάζοντας τὸν Γιάννο καὶ βγάζει μιὰ ἔφημερίδα).

ΓΙΑΝΝΟΣ. — Τί ἔχει συνάδελφε;

ΦΡΑΪΖΕΡ. — Ἡ ἔφημερίδα αὐτὴ ποῦ μοῦ ἔχει ἀποσταλεῖ ἀπὸ τὴν Αὐστραλία εἶναι γεμάτη με ὕλη ποῦ περιστρέφεται γύρω ἀπὸ τὴν Κρήτη, ἡ ὁποία εἶναι ἐτοιμὴ νὰ ἀντιμετωπίσῃ με ὅλα τῆς τὰ δυνατὰ τον βάρβαρο ἔχθρο. Λοιπὸν, γι' αὐτὸ θέλω καὶ ἐπιθυμῶ, νὰ σὰς γνωρίσω καὶ τὴν πατρίδα μου καθὼς καὶ τὰ αἰσθήματα τὰ ὁποῖα τρέφει πρὸς τὴν εὐγενῆ καὶ ἄξια χώρα σας. Ἴδου τί γράφει ἐδῶ, (διαβάζει, ἐνῶ οἱ ἄλλοι εἶναι σὲ στάση προσοχῆς):

«Ἐτοιμάζεται καὶ ἡ Κρήτη».

«Τὰ βλέμματα ὄλων τῶν συμμάχων, καθὼς καὶ τοῦ Αὐστραλιανοῦ λαοῦ στρέφονται σήμερον πρὸς ἓνα νησί τῆς Μεσογείου ποῦ ὀνομάζεται Κρήτη. Ἐνῶ ὅμως ὁ ἔχθρος ἐτοιμάζεται νὰ κτυπήσῃ τον ἡρωϊκὸ Κρητικὸ λαό, πολλοὶ σύμμαχοι Ἀγγλοὶ, Αὐστραλοὶ, Νεοζηλανδοὶ, Ἕλληνες ἀπὸ τὴν Σκιάβα Ἑλλάδα, καθὼς καὶ Κύπριοι ἔχουν φθάσει ἐκεῖ γιὰ νὰ ἀνατρέψουν τὰ ἐτοιμαζόμενα σχέδια τοῦ ἔχθροῦ. Τοὺς εὐχόμεθα καλὴ τύχη.

Ζήτω ἡ Ἑλλάς. Ζήτω ἡ Κρήτη.

Ζήτω οἱ Μεγάλοι μας σύμμαχοι».

ΓΙΑΝΝΟΣ. — (Πρὸς τὰ παιδιὰ) Σὰς εὐχαριστῶ πολὺ παιδιὰ γιὰ τὰ εὐγενικά αἰσθήματα ποῦ τρέφει ἡ πατρίδα σας πρὸς τὴν ἰδικίαν μας σκλαβωμένην πατρίδα. Γι' αὐτὸν λοιπὸν τὸν λόγον, σ' αὐτὴν τὴν ὑποχρέωσιν, δὲν θα μπορέσω, ὄχι μόνον ἐγώ, ἀλλὰ καὶ κανεὶς ἄλλος Ἕλληνας νὰ ξεχάσῃ τὴν μεγάλην εὐγνωμοσύνην ποῦ πρέπει νὰ χρωστᾶμε σ' ἐσᾶς. Τώρα, παιδιὰ, νομίζω ὀρθότερον, ἐάν

τὸ βρῖοκετε καὶ σεῖς βέβαια καλόν, ὅπως ἐτοιμασθῶμεν, καθ' ὅτι φθάνει καὶ ἡ ὥρα τῆς ἀναχώρησής μας. (Ἐξετάζει τὸ ρολόι του. Σιγοβηματίζουν ὅλοι καὶ ἐξετάζουν τὰ ὄπλα τους). Ὅλοι ἐτοιμοί ;

ΓΙΩΡΓΟΣ.—Δὲν φαντάζεσθε παιδιὰ τὴν μεγάλην μου λύπην πού δὲν μπορῶ νὰ σᾶς ἀκολουθήσω. Νοιώθω πολὺ ἀδύνατος, ἀλλὰ ἂν μὲ χρειάζεσθε εἶμαι ἐτοιμος. Ἴσως μπορέσω καὶ σφάζω ἕνα—δυὸ γιὰ νὰ ἡσυχάσω

ΓΙΑΝΝΟΣ.—Δὲν πειράζει πατέρα. Καλύτερα εἶναι νὰ μείνης.

ΕΛΕΝΗ.—Θὰ μείνης, πατέρα.

ANNA.—Ναί, παιδί μου, θὰ μείνη.

ΓΙΩΡΓΟΣ.—Θέλω νὰ πάω. ὦρέ γυναικα.

ANNA.—Ἐάν χρειασθῆς, τότε πάς.

ΜΑΙΡΗ.—Θεῖτε, σὰν φύγη ὁ Γιάννος μας, ποῖος θὰ μᾶς προστατεύη ;

ΓΙΑΝΝΟΣ.—(Μὲ χαμόγελο). Δὲν θὰ φύγη. Θὰ μείνη κοντὰ σας.

ΜΑΙΡΗ.—Ἀλήθεια, Γιάννο ;

ΓΙΑΝΝΟΣ.—Ἀλήθεια. (Τῆς χαμογελάει γλυκά),

ΜΑΙΡΗ.—(Γεμάτη χαρὰ, πρὸς τὸν Γιάννο). Πότε θᾶρθετε Γιάννο ;

ΓΙΑΝΝΟΣ.—Ὅποτε θέλει ὁ Θεός. Ὁ βάρβαρος ἐχθρὸς παραμονεύει καὶ περιμένει τὴν εὐκαιρία, τότε θὰ μπορέση νὰ εἰσβάλη στὴν γλυκειὰ μας Κρήτη. Εἶναι σωστό ;

ΜΑΙΡΗ.—Ὅχι, λεβέντη Γιάννο, ὄχι.

ΓΙΑΝΝΟΣ.—(Τῆς χαμογελάει μὲ ὄλην τὴν γλυκύτητα) Λοιπόν, φ'λη Μαίρη Ἄντιο Φεύγομε. Καλὴν ἀντάμωση.

ΜΑΙΡΗ.—Δὲν θὰ σὲ ξεχάσω Γιάννο.

ΑΠΑΝΤΕΣ.—(Προσέχουν στὴν ὁμιλία καὶ χαμογελοῦνε).

ΓΙΑΝΝΟΣ.—Οὔτε κι' ἐγὼ θὰ σὲ ξεχάσω, Μαίρη. Τί νὰ κάνη τώρα ὁ παπᾶς κι' ἡ μαμά σου ;

ΜΑΙΡΗ.—Εἶναι ὅλοι καλά. Πολὺ συχνὰ μιλάνε γιὰ σένα.

ΓΙΑΝΝΟΣ.—Κι' ἐγὼ δὲν τοὺς ξεχνῶ. Πολλὲς φορὲς λέγω στὸν πατέρα μου πὼς εἶναι καλοὶ οἱ γονεῖς σου καὶ πὼς κάτι σκέφτομαι γιὰ σᾶς.

ΜΑΙΡΗ.—(Μὲ περιέργεια). Γιάννο, Γιάννο ; Ἀλήθεια ;

ΓΙΑΝΝΟΣ.—Μιλῶ σοβαρά.

ΜΑΙΡΗ.—Γιάννο ;

ΓΙΑΝΝΟΣ.—Πές μου.

ΜΑΙΡΗ.—Γιάννο! Ἡ λέξις αὐτὴ ποῦπες, κάτι τὸ μυστικὸ κρύβει.

ΓΙΑΝΝΟΣ.—Ναί εἶναι πολὺ σοβαρὸ πρᾶγμα. Γι' αὐτὸ παραμένει μυστικὸ.

ΜΑΙΡΗ.—Δὲν μπορῶ νὰ τὸ μάθω, Γιάννο;

ΓΙΑΝΝΟΣ.—"Ὅχι τώρα. Ἀργότερα τὸ μανθάνεις.

ΜΑΙΡΗ.—Πόθεν;

ΓΙΑΝΝΟΣ.—Ἀπὸ τὸν πατέρα μου.

ΜΑΙΡΗ.—Ἀπὸ κοντά σου, δὲν μπορῶ; (Ἐνῶ οἱ ἄλλοι ἀκούουν μὲ μεγάλη προσοχή).

ΓΙΑΝΝΟΣ.—Δὲν ξεύρω ἂν θὰ τὸ ἀποφασίσω.

ΜΑΙΡΗ.—Γιατί, Γιάννο; Γιατί δὲν τὸ ἀποφασίζεις τώρα;

ΓΙΑΝΝΟΣ.—Θέλω νὰ ἀποφασίσω καὶ νὰ σοῦ τὸ εἰπῶ. Νομίζω ἕμως ὅτι ὁ λόγος αὐτὸς θὰ μοῦ φέρῃ ντροπή, γι αὐτὸ φοβάμαι νὰ στὸ εἰπῶ.

ΜΑΙΡΗ.—Μὴν ντραπῆς, μὴν δειλιάσης καὶ πές μου το, ὅ,τι καὶ νᾶναι. Πόρε το ἀπόφαση. Δὲν σέ παρεξηγῶ. Σέ παρακαλῶ, πές μου το.

ΓΙΑΝΝΟΣ (σειόντας τὸ κεφάλι του, σκέφτεται λίγο).

ΜΑΙΡΗ—(παρακλητικά). Μὴν σκέφτεσαι Γιάννο. Περιμένω τώρα.

ΓΙΑΝΝΟΣ.—Ἄκουσέ με ἀλησμόνητη Μαίρη. Ἐγὼ εἶμαι ἓνα καλὸ παιδί καὶ τρέφω μέσα μου τὰ πιὸ μεγάλα ἰδανικὰ ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος. Ὅλες οἱ ἀποφάσεις μου γεννῶνται κατόπιν προσεκτικῆς καὶ ὄριμης σκέψης. Γι' αὐτὸ λοιπὸν τὸ ζήτημα δὲν μπορῶ τόσο γρήγορα νὰ ἀποφασίσω προτοῦ τὸ σκεφθῶ καλά. Ἴσως, καμιά ἄλλη φορὰ, ὅταν θὰ ξαναἴδωθοῦμεν, μπορέσω καὶ σοῦ τὸ ὁμολογήσω. Θὰ σοῦ πῶ δὲ πάρα πολλὰ, τόσα, πού δὲν μπορεῖς νὰ φαντασθῆς. Πρέπει λοιπὸν νὰ βρεθοῦμε ἄλλη φορὰ, ἔάν ἡ τύχη τὸ φέρῃ, μαζύ. Διότι ἡ ὀμίλια πού θὰ σοῦ πῶ, δὲν θᾶναι ἀπὸ τίς συνηθισμένες ἀλλὰ μιὰ ἐξομολόγηση γεμάτη πόθο, γεμάτη πάθος, γεμάτη περιπέτειες. Θᾶναι μιὰ ἐξομολόγηση πού θὰ μοῦ φέρῃ χίλιες δυὸ ἀναμνήσεις στὸ μυαλό μου, θᾶναι κάτι πού θὰ δείχνῃ μέσα στὴν καρδιά μου γραμμένα τὰ λατρευτὰ ψηφεῖα τοῦ ὀνόματός σου.

(Ἐτοιμάζονται ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα τοῦ Γιάννου νὰ μιλήσουν, μὰ δὲν ἀποφασίζουν).

ΜΑΙΡΗ.—Γιάννο. Περήφανε Γιάννο, ὥστε μ' ἀγαπᾷς;

ΓΙΑΝΝΟΣ—(Διατάζει λίγο. Κάνει πὸς ἐντρέπεται τοὺς παρευρισκομένους, κατόπι βγάζει ἓνα γράμμα καὶ τὸ δίδει στὴν Μαίρη). Πᾶρε το νὰ τὸ διαβάσης ὅταν θὰ φύγω.

ΓΙΩΡΓΟΣ—(μαζὺ μὲ τὴν μητέρα τοῦ Γιάννου). Εἶναι δική σου Γιάννο, εἶναι δική σου, (πλησιάζει ὁ πατέρας, ἡ μητέρα καὶ ἡ ἀδελφή του). Γιάννο, δόσε μου τὸ χέρι σου (ἀνοίγει τὴν παλάμη του) (καὶ ἡ Ἄννα παίρνει τὸ χέρι τῆς Μαίρης ἐνῶ ἡ Μαίρη καὶ ὁ Γιάννος δείχνουν τὴν ἀπειρη ἀγάπη τους μὲ τὰ βλέμματα).

ANNA. — Νά ζήσετε. Νά ζήσετε.

ΦΡΑΓΪΖΕΡ. — (Πλησιάζει τὸν Γιάννο καὶ τοῦ σφίγγει τὸ χέρι του. Τὸ ἴδιο πράττουν κι' ὁ Κούπερ μαζὺ μὲ τὸν Μπάντν καὶ τοῦ λέγουν): «Νά ζήσετε».

ΓΙΩΡΓΟΣ. — Εἶναι δῶ τῶρα ὁ παπᾶς; (οἱ ἄλλοι χαμογελοῦν).

ANNA. — Τί θὰ τὸν κάνης;

ΓΙΩΡΓΟΣ. — Νά κάνη μιὰ δέηση (πρὸς τὴν Μαίρη). Εἶναι δῶ οἱ γονεῖς σου;

ΜΑΙΡΗ. — Μάλιστα.

ΓΙΩΡΓΟΣ. — Πηγαίνω νὰ τοὺς φέρω. Μαζὺ δὲ καὶ τὸν παπᾶ. (Κάνει νὰ φύγη, ἐνῶ ἡ Ἄννα τρέχει ξοπίσω του).

ANNA. — Νά πᾶμε μαζὺ

ΓΙΩΡΓΟΣ. — (Μὲ σκέψη). Καλὰ ἂς εἶναι.

ANNA. — (Πρὸς τὴν Μαίρη). Ἐσὺ βγαίνεις ἀπ' ἐξῶ μαζὺ μὲ τὴν Ἑλένη καὶ νὰ κάνης πὼς δὲν ξεύρεις τίποτα. Μόλις φτάσωμε μὲ τοὺς γονεῖς σου καὶ μὲ τὸν παπᾶ, σὲ φωνάζομε. Ἐν τάξει;

ΜΑΙΡΗ. — (Χαρούμενη). Μάλιστα, μάλιστα.

ΓΙΩΡΓΟΣ. — Ἄντε, Ἄννα, πηγαίννομε.

ANNA. — Ἐμπρός.

ΜΑΙΡΗ. — (Πρὸς τὴν Ἑλένη). Πᾶμε καὶ μεῖς;

ΕΛΕΝΗ. — Τώρα;

ΓΙΩΡΓΟΣ. — Ἐμεῖς θὰ πᾶμε ἀπ' ἐδῶ καὶ σεῖς ἀπ' ἐκεῖ (δείχνει), Γιάννο, τί λές, δὲν θὰ βάλης καὶ κανένα κουμπάρο;

ΓΙΑΝΝΟΣ. — Εἶναι τὰ παιδιὰ, πατέρα (δείχνει τοὺς τρεῖς ξένους).

ANNA. — (Πρὸς τὴν Μαίρη). Τώρα ποὺ θὰ βγῆτε ἐξῶ μὲ τὴν Ἑλένη νὰ βρῆτε καὶ τρεῖς κουμέρες.

ΜΑΙΡΗ. — Θὰ βρῶ ἀμέσως,

ΓΙΩΡΓΟΣ. — Ἄντε κι' ἀργήσαμε. (Ἐτοιμάζονται καὶ φεύγουν ἀπὸ τὴν κατεύθυνση, ἐνῶ ἡ Μαίρη κι' ἡ Ἑλένη βγαίνουν ἀπὸ τὴν ἄλλη).

ΓΙΑΝΝΟΣ. — (Μαζὺ μὲ τὰ παιδιὰ). Στὸ καλό, στὸ καλό.

(Κλείει ἡ σκηνή).

Ἡ αἴθουσα καλῶς ἐπιπλωμένη. Στὴ μέση ἕνα τραπέζι.

(Ἄνοίγει ἡ σκηνή. Εἰσέρχονται ὁ ΓΙΩΡΓΟΣ, ἡ ANNA, ὁ Παπᾶς ἕνας ψάλτης, οἱ γονεῖς τῆς Μαίρης κατενθουσιασμένοι καὶ στοὺς ὁποίους γίνεται θερμότητὴ ὑποδοχῆ. Τοὺς δίδονται καθίσματα. Ὁ Παπᾶς τοποθετεῖ τὸ εὐαγγέλιον καὶ τὸν σταυρὸν στὸ τραπέζι, ὁ ψάλτης φέρνει ὄτι ἄλλο χρειάζεται, ἐνῶ ὁ Γιῶργος βάζει τὰ κεριά στὸ τραπέζι).

ΓΙΩΡΓΟΣ. — (Μὲ χοντρὴν φωνή.) Πῆγαινε Ἄννα καὶ φώναξέ τους νὰ ἔρθουν.

ΑΝΝΑ—(Τρέχοντας βγαίνει από τὴ σκηνὴ καὶ φωνάζει.) Ἐλάτε παιδιά, σὰς περιμένομεν.

ΜΑΙΡΗ—Ἐρχόμαστε, ἐρχόμαστε (ἀπὸ τὰ παρασκήνια).

ΓΙΩΡΓΟΣ.—(Στοὺς συμπεθέρους του). Χάρηκε πολὺ ἡ Μαίρη, ἀφάνταστη εἶναι ἡ χαρὰ της. Ταιριαστό ζευγάρι θάναί.

ΤΖΑΚ.—Ὁραῖα εἶναι τὰ λόγια σου συμπέθερε. Νὰ μὰς ζήσουν. (Τοῦ παίρνει τὸ χέρι. Τὸ ἴδιο καὶ ἡ Ἄννα μὲ τὴν συμπεθερά της, ἐνῶ τὰ χεῖλη κάτι ψυθιρίζουν).

(Εἰσέρχεται ἡ Μαίρη, ἡ Ἐλένη καὶ τρεῖς κουμέρες κρατώντας τὰ χέρια ἄνθη)

(Ὅλοι οἱ παρευρισκόμενοι μὲ μιὰ φωνή) Καλῶς τες. Καλῶς τες.

ΜΑΙΡΗ—(Πρὸς τοὺς γονεῖς της). Ἦρθατε ἀγαπητοὶ μου γονεῖς; (Ρίχνεται στὴν ἀγκαλιά τους).

ΓΟΝΕΙΣ.—Ναί, ἀγάπη μας. Γιὰ σένα ἦρθαμε. Σ' ἀρραβωνιάσαμε μὲ τὸ Γιάννο.

ΜΑΙΡΗ—Δέχεστε καὶ σεῖς;

ΓΟΝΕΙΣ.—Γιατί νὰ μὴν δεχθοῦμε; Ὁ Γιάννος εἶναι ἄξιο καὶ γερὸ παλληκάρι. Γι' αὐτὸ ἦρθαμε ἐδῶ. Νά! φέραμε καὶ τὸν παπᾶ γιὰ νὰ τελειώσωμε. (Δείχνουν τὸν παπᾶ).

ΓΙΩΡΓΟΣ.—Ἄιντε, συμπέθεροι, ὥρα ν' ἀρχίζωμεν γιὰ νὰ τελειώσωμε μιὰ ὥρα γρηγορώτερα. Θὰ βιάζονται τὰ παιδιά. Ἐχει ὥρα ποὺ εἶναι ἐδῶ. Ἐξ ἄλλου θὰ βιάζεται κι' ὁ Γιάννος. Ὅπως ξεύρετε μεγάλο εἶναι τὸ ἀξίωμά του, ἄρα μεγάλες κι' οἱ εὐθύνες του. Προπαντὸς δὲ σ' αὐτὲς τίς δύσκολες μέρες.

ΤΖΑΚ.—(Πρὸς τὸν παπᾶν). Ἐτοιμος εἶσθε πάτερ;

ΠΑΤΕΡ.—Ναί. (Φοράει ὅλα τὰ ἀναγκαῖα, βάζει στὴ σειρὰ τοὺς παρνούμφους, ἀνάβει τὰ κεριὰ κι' ἀρχίζει. Τοὺς διαβάζει μερικὲς εὐχὲς. Τέλος σβύνει τὰ κεριά).

ΓΙΩΡΓΟΣ.—Τελειώσατε πάτερ;

ΠΑΤΕΡ.—Τέλειωσε κ. Γιῶργο. Νὰ σὰς ζήσουν. Νὰ σὰς ζήσουν. (Τοῦ σφίγγει τὸ χέρι). Νὰ σὰς ζήσουν κ. Ἄννα. (Τῆς σφίγγει κι' αὐτῆς τὸ χέρι καθὼς κι' ὄλων τῶν παρισταμένων, ἐνῶ αἱ παρνούμφαι προσφέρουν γλυκά. Στὸ τέλος κάθεται πλάι τῶν νεονύμφων).

ΠΑΝΤΥ.—(Πρὸς τὸν Γιάννο). Εἶμαι εὐτυχὴς καὶ περήφανος, Γιάννο, ποὺ κάνεις ταῖρι τὴν ἀγαπητὴ φίλη μου.

ΓΙΑΝΝΟΣ.—(Παίρνοντάς του τὸ χέρι). Σ' εὐχαριστῶ πάρα πολὺ, Πάντυ.

ΓΙΩΡΓΟΣ.—Δὲν θὰ πιοῦμε στὴν ὑγεία σας κανένα ποτηράκι; Τρίβει τὰ μουστάκια του καὶ δείχνει τίς ποτίλιες).

ΓΙΑΝΝΟΣ.—Ἄκουσε, πατέρα. Ὅπως γνωρίζεις μεγάλες εἶναι οἱ εὐθύνες μου καὶ μεγάλο τὸ χρέος γιὰ τὴν

πατριδα. Καλύτερα είναι να φυλάξωμε τις ποτίλιες γι' άργότερα.

ΦΡΑΪΖΕΡ—(Πρός τόν Γιώργο). Σωστά είναι τὰ λόγια τοῦ Γιάννου ἀγαπητέ Γιώργο. Πρέπει νὰ ὑπερφηανεύεσαι γι' αὐτό. Τέτοια κρίσιμη στιγμή πού θέλουν νὰ εἰσβάλουν οἱ τύραννοι, πρέπει νάμεθα ὅλοι στό πόδι.

ΓΙΩΡΓΟΣ—Καλά παιδιά. Δέν σὰς ἐμποδίζω.

ΚΟΥΠΕΡ—Ἄς ἐτοιμάσωμε τὰ ὄπλα μας, ἄς φορτωθοῦμε βόλια καί νάμαστε ἔτοιμοι νὰ τὰ φυτέψωμε στό στήθη τῶν αἰμοχαρῶν ἐχθρῶν.

ΠΑΝΤΥ—Ἐμπρός παιδιά. (Σηκώνονται κι' ἐτοιμάζονται).

ΓΙΑΝΝΟΣ—(Στήν Μαίρη πού τόν βλέπει λυπημένη). Μήν συλλογίζεσαι ἀγάπη μου. Μήν στενοχωριέσαι γι' αὐτό. Σύντομα θά ρθοῦμε.

ΜΑΙΡΗ—Ἵτι θές νὰ κάνης ΓΙΑΝΝΟ μου, δέν μπορῶ ἐγῶ νὰ σέ ἐμποδίσω. Ἡ μόνη μου λαχτάρα εἶναι νὰ μείνη ἡ λατρευτή μας Κρήτη ἐλεύθερη. Θέλω νάφθῃς μέ τὸ καλὸ στήν ἀγκαλιά μου. Ἐγῶ θα ἀγαπῶ πάντοτε τὸν λατρευτό μου Γιάννο, προτιμώντας τὸ πῆδημα κάθε θυσίας, κάθε περιστατικοῦ γιὰ νὰ μὴν βλάψω οὔτε γιὰ μιὰ στιγμή τὸ λατρευτὸ ὄνομα σου, τὸ ὄνομα ἐκεῖνο πού ἀγάπησα μέ τόσο πόθο, τὰ γλυκὰ ἐκεῖνα ψηφεία πού ἔχω γράψει κι' ἐγῶ στήν ρίζα τῆς καρδιάς μου πού συναρμολογούμενο προσφέρουν τὸ ὄνομα «ΓΙΑΝΝΟ». Ἄχ! Γιάννο μου, Γιάννο, σὺ θᾶσαι πάντα ἡ ζωὴ μου, θᾶσαι πάντα ἡ μόνη ἀνάμνηση μου θᾶσαι πάντα ἡ σκέψη μου, ὁ μόνος πόθος μου, ἡ μόνη λατρεία μου, ἡ μόνη προσήλωσή μου, ἡ μόνη εὐτυχία μου. Τὸ μόνον ὄνειρό μου εἶναι νὰ βλέπω στὸν γλυκὸ ὕπνο μου τίς χρυσὲς αὐγοῦλες τὸ λατρευτὸ ὄνομα σου, κι' ὅταν ἀκόμα κοντὰ στό ξημερώματα ἀνοίξουν τὰ ναυουρισμένα μάτια μου, ὁ μόνος ἦχος πού θέλω νὰ ἰχᾶη πάντοτε μέσα μου, εἶναι ἡ λέξις «Εἶμαι ὁ Γιάννος σου, εἶμαι ἡ ἀγάπη σου, εἶμαι τὸ νῆμα τῆς ζωῆς σου.

ΓΙΑΝΝΟΣ—(γονατίζων ἔμπροσθεν τῆς) Σὲ ἱκετεύω γλυκειά μου ἀγάπη, πιστεύω στό λόγια, πιστεύω στό λόγια ἐκεῖνα πού βγαίνουν ἀπὸ τὸ ὀλόγλυκο στόμα σου, πιστεύω στό λόγια ἐκεῖνα πού φανερώνουν τὸν ποθοῦμενο ἀγνὸ ἔρωτά σου, πιστεύω καί ποθῶ τὸ ἀγνὸ ἐκεῖνο κορμάκι σου πού σὰ μιὰ Θεά, σὰ βασιλοπούλλα σὲ λατρεύω, πού δέν θά δυνηθῶ ποτέ στή ζωὴ μου νὰ σὲ ξεχάσω, νὰ ξεχάσω ἐκεῖνο τὸ ὠραῖο ὄνομά σου, ἐκεῖνο πού ἦτο ἡ μόνη λαχτάρα μου, τὸ ὄνομα ἐκεῖνο πού μοῦ δείχνει τὸν δρόμο τῆς εὐτυχίας καί τῆς χαρᾶς μου, τὸ ὄνομα ἐκεῖνο πού θά μὲ βγάλῃ στό λαμπρὸ τέρμα μου, στό λαμπρὸ ἐκεῖνο τέρμα τοῦ μέλλοντος σκοποῦ μου.

ΜΑΙΡΗ—(περιπτύσσοντάς τον χαιδευτικά με τὸ χέρι της).
Θᾶναι καλὸς ὁ κόσμος μαζί μας, Γιάννο!

ΓΙΑΝΝΟΣ—Κι' ἐγὼ ἔτσι νομίζω.

ΜΑΙΡΗ—Εἴμαστε κι' οἱ δυὸ καλοὶ, Γιάννο μου. Ἐχο-
με καλὴ καρδιά, μιὰ καρδιά πού τόσο ἀγάπησε, πού
τόσο πόνεσε, μιὰ καρδιά πού θυσιάζει τὰ πάντα στο
πέρασμά της, μιὰ καρδιά πού ραντίσθηκε με τὰ δάκρυα
τῆς ἀγάπης, μιᾶς καρδιάς ἀποφασισμένης νὰ νικήσῃ τὸ
πᾶν. Γιάννο μου, πόσο ὠραῖος εἶναι, πόσο εὐγενὴς καὶ
ὡμορφος, πόσο ἀποφασιστικὸς εἶσαι γιὰ μένα, Γιάννο.

ΓΙΑΝΝΟΣ—Μὰ μήπως κι' ἐσὺ δὲν εἶσαι ὠραία, δὲν
μοιάζεις ἐνὸς ἀγγέλου, ἐνὸς ἀγάλματος, μιᾶς ὁμορφῆς
θεᾶς, πού ὅλος ὁ κόσμος θὰ ζήλευε τὴν ὁμορφιά σου;

ΜΑΙΡΗ—Εἶσαι χρυσὸς ἄγγελος, Γιάννο μου.

ΓΙΑΝΝΟΣ—Κι' ἐσὺ κάτι περισσότερο. (Τὴν βλέπει με
γλυκύτατο βλέμμα, ρίπτεται στὴν ἀγκαλιά της καὶ παίρνει
τὸ πρῶτο ἀξέχαστο φιλί).

ΜΑΙΡΗ—Θὰ σὲ λατρεύω γιὰ πάντα Γιάννο. Ἡ ζωὴ
σου θᾶναι ζωὴ μου, ἡ χαρὰ σου χαρὰ μου, ἡ εὐτυχία
σου εὐτυχία μου κι' ὁ πόνος σου πόνος μου (τὸν φιλεῖ
σὲ μάγουλο ἐνῶ ὁ Γιάννος τῆς ανταποδίδει τὸ φίλημα).

(Ἀκούονται ξαφνικοὶ κρότοι τηλεβόλων, προερχομένων ἐκ
τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς χώρας, ἐνῶ ἀκούεται ἡ φωνὴ ἀπὸ τὰ
παρασκήνια). Ἦρθαν οἱ Γερμανοί.

ANNA—Ἄ! ἄ! Τί εἶναι αὐτοὶ οἱ κρότοι; Θεέ μου,
σῶσε μας. Λυπήσου τὴν πατρίδα μας, τὰ παιδιὰ μας.
Γλυκειά μου Παναγία, βάλε τὸ χέρι σου.

ΓΙΑΝΝΟΣ—(Ἀγρίως). Ἄχ! Τύραννοι, τύραννοι. Κακὴ
σας ὦρα (πρὸς τὰ παιδιὰ.) Ἐμπρὸς παιδιὰ, ἄς ἀναχω-
ρήσωμεν.

ΓΙΩΡΓΟΣ—Θὰ πάω κι' ἐγὼ Γιάννο μου.

ΓΙΑΝΝΟΣ—Εἶναι δύσκολο, πατέρα.

ΓΙΩΡΓΟΣ—Δὲν θὰ ζήσω, ἂν δὲν πάω Γιάννο μου.
Πρέπει νὰ βρέξω κι' ἐγὼ τὰ χέρια μου σὲ αἷμα τῶν
ἄτιμων ἐχθρῶν.

ANNA—Δὲν θὰ μπορέσης ἀντρούλη μου. Εἶναι ἀδύ-
νατα τὰ πόδια σου. Δὲν θὰ μπορῆς νὰ φθάνης τὰ παιδιὰ.

ΜΑΙΡΗ—Χαιδεύοντας τὸν πενθερόν της). Ἄφοῦ θὰ φύ-
γῃ ὁ Γιάννος μας, ποίος θὰ εἶναι ὁ προστάτης μας;
Ποίος θὰ μείνη κοντά μας;

ΓΙΑΝΝΟΣ—Θὰ μείνη ἀγάπη μου. Θέλω νὰ μείνη ὁ
πατέρας μου, θὰ μείνη κοντά σας (πρὸς τὰ παιδιὰ.) Ἐτοι-
μασθῆτε παιδιὰ. Ὡρα γιὰ ἀναχώρηση.

PANTY—(Μαζὺ με τὸν Φράιτσερ καὶ τὸν Κοῦπερ.) Ἐτοι-
μοι Γιάννο. (Σηκώνονται, βάζουν τὰ ὄπλα στὸν ὄμο σὲ στάση
προσοχῆς, ἀναμένοντες διαταγή).

ΓΙΩΡΓΟΣ—(Πρὸς τὴν γυναῖκα του.) "Αννα, φέρε μου τὸ ὄπλο μου.

ANNA—Θὰ μείνης μαζί μας ἐσύ, ἀντρούλλη μου.

ΓΙΩΡΓΟΣ—(Πλησιάζων τὰ παιδιά, γονατίζων ἔμπροσθέν τους λέγοντας παρακλητικά.) Ἄγαπημένα μου παιδιά, ἀγαπημένα μου παιδιά, μονάκριβέ μου Γιάννο, θέλω νὰ σφάξω, θέλω νὰ σφάξω (τραβάει τὸ μαχαίρι του) θέλω ἀκόμα νὰ πυροβολήσω, θέλω ἀκόμα νὰ πυροβολήσω (τραβάει τὸ λιβόρβεφ του, δακρυσμένος λέγοντας.) Βάρβαροι, βάρβαροι (σφογγαίει τὰ μάτια του, ἐνῶ ἡ Ἄννα καὶ ἡ Μαίρη σκίβουν νὰ τὸν ἀνασηκώσουν. Ὁ Γιάννος σκίβοντας πλησίον του, τοῦ λέγει παρακλητικά)

ΓΙΑΝΝΟΣ—Πατέρα μου, γλυκεῖέ μου πατέρα, ἄκουσε τοῦ Γιάννου σου, χρυσέ μου πατερούλη, νὰ μείνης ἐδῶ νὰ φυλάης τὴν μητέρα, τὴν ἀδελφή μου καὶ τὴν ἀγάπη μου.

ΓΙΩΡΓΟΣ—(Ἐνῶ σηκώνεται λέγει μὲ μεγάλη στενοχωρία.) Ἄχ! τύχη, τύχη, ἀφοῦ θέλεις νὰ μ' ἀφήσης ἐδῶ χωρὶς νὰ μπορῶ νὰ συντρέξω, νὰ κάνω κι' ἐγὼ μιά μεγάλη καὶ ἄξια ἐκδίκηση μπροστά στοῦ Θεοῦ καὶ στοὺς ἀνθρώπους, ἄς εἶναι τῆς τύχης μου γραφτὸ νὰ μείνω ἐδῶ, νὰ φυλάω τὴν Ἄννα μου, τὴν Ἐλένη μου καὶ τὴν νύμφη μου, χωρὶς νὰ δυνηθῶ ν' ἀφήσω ἀπὸ τὸ χέρι μου τὸ θανατηφόρο αὐτὸ ὄπλο (δεχνεὶ τὸ πιστόλι του).

Ἄκουόνται κι' ἄλλες ἐκρήξεις προερχόμεναι ἀπὸ τὸ ἔσωτερικὸ τῆς χώρας).

ANNA—Παναγία μου, Παναγία μου, βάλε τὸ χέρι σου Θεέ μου.

ΓΙΑΝΝΟΣ—(Πρὸς τὰ παιδιά) Παιδιά, ν' ἀναχωρήσωμε, ν' ἀναχωρήσωμε, (ἐνῶ πλησιάζει τὴν μητέρα του) μητέρα τὴν εὐχούλλα σου.

ANNA—Στὴν εὐχή μου παιδί μου, κι' ὁ Θεὸς νὰ σέ βοηθήη στὰ ἔργα σου (ἀλληλοσπάζονται).

ΓΙΑΝΝΟΣ—(Πρὸς τὸν πατέρα του.) Κι' ἐσύ τὴν εὐχή σου, πατέρα μου.

ΓΙΩΡΓΟΣ—Ἡ εὐχή μου, Γιάννο, εἶναι πάντα μαζί σου. Θὰ προσεύχωμαι στὴν Μεγαλόχαρη νὰ σέ φυλάη στὸ δρόμο σου (ἀλληλοσπάζονται).

ΓΙΑΝΝΟΣ—(Πρὸς τὴν Ἐλένη.) Νᾶσαι πάντα καλά, Ἐλένη. Θὰ φύγω τώρα.

ΕΛΕΝΗ—Κι' ἐσύ καλύτερα, Γιάννο μου, ἀδελφούλλη μου (ἀλληλοσπάζονται).

ΓΙΑΝΝΟΣ—(Πρὸς τὴν πενθεράν του.) Δῶσε μου τὸ χέρι σου, καλή μου πενθερά, δῶσε μου τὴν εὐχούλλα σου (δακρύνοντας τὸν φιλεῖ. Πρὸς τὸν πενθερόν του.) Κι' ἐσύ τὸ δικό σου.

ΤΖΑΚ—Πάρε το Γιάννο μου, πάρε τὴν εὐχούλλα μου, ὁ Θεὸς ἄς εἶναι βοηθός σου.

ΓΙΑΝΝΟΣ—(Πρὸς τὸν πατέρα Νικόλαο.) Τὴν εὐχούλλα σου, Πάτερ.

ΠΑΤΕΡ Ν.—Στὴ εὐχή τοῦ Χριστοῦ, παιδί μου. Ἡ Παναγία ἄς φωτίζει τὸ δρόμο σου.

ΓΙΑΝΝΟΣ—(Πρὸς τὴν Μαίρη.) Κι' ἐσὺ γλυκειά κι' ἀλησμόνητή μου ἀγάπη, θὰ μείνης τώρα. Θὰ μείνης τώρα, ὄχι ὅμως γιὰ πάντα, ἴσως γιὰ λίγες μέρες, ἴσως γιὰ λίγο καιρό. Τὸ λατρευτὸ ὄνομά σου θάβαι τὸ μόνο ἀστέρι πού θὰ φεγγοβολᾷ στὸ δρόμο μου, στὸ δρόμο ἐκεῖνο πού ἔχω τὸν ὄρκο ν' ἀκολουθήσω, ἡ δὲ ἀγάπη σου θάβαι ἡ μόνη δύναμί μου, ἡ μόνη συντροφιά, ἡ μόνη ἀνταμοιβή τῶν κόπων μου.

ΜΑΙΡΗ—Γιάννο μου, Γιάννο μου! Δὲν εἶμαι ἄξια νὰ σοῦ ἀνακόψω τὸν δρόμο σου, οὔτε ἄξια τὸν ὄρκο σου νὰ χαλάσω. Ἡ ἀγάπη εἶναι ἀγάπη· ἀλλὰ ὅμως ἡ πατρίδα εἶναι πατρίδα· (πέφτει στὴν ἀγκαλιά του ἐνῶ τὰ δάκρυα κυλᾶνε ἀπὸ τὰ μάτια της).

ΓΙΑΝΝΟΣ—(Ἐνῶ σφογγαίει τὰ μάτια του ἀπὸ τὴν συγκίνηση). Ἐτοιμοὶ παιδιά;

ΑΠΑΝΤΕΣ—Ἐτοιμοὶ Γιάννο. Ἐμπρός, πηγαίνομε' (πρὸς τοὺς παρευρισκομένους). Ἐχετε γειά.

ΠΑΡΕΥΡΙΣΚΟΜΕΝΟΙ—Στὸ καλὸ παιδιά, στὸ καλὸ.

(Κλείει ἡ σκηνή).

ΠΡΑΞΙΣ Β'.

(Ἡ σκηνὴ στὸ Ἑλληνικὸ Ἐπιτελεῖο, στεγαζόμενον στὸ Ἡράκλειο τῆς Κρήτης. Στὸ μέσο τῆς σκηνῆς, διακρίνεται ἓνα γραφεῖο μὲ τρεῖς καρέκλες κι' ἓνας καναπές. Ἐπάνω στὸ γραφεῖο ὑπάρχει γραφικὴ ὕλη κι' ἓνα κουδούνι. Στὴν κεντρικωτέρα εἰσοδο, τὸ εἰκόνημα τῆς Παναγίας κι' ὁ χάρτης τῆς Κρήτης, μιά κανδήλα ἀναμμένη, καὶ στὴ γωνία μιά τηλεφωνικὴ συσκευή. Ἀνοίγεται ἡ σκηνὴ καὶ διακρίνεται ὁ Νίκος νὰ γράφῃ ἐπὶ τοῦ γραφείου καὶ ὁ Στασόπουλος νὰ ἐξετάσῃ τὰ ἔγγραφα ἐπὶ τῆς ἐξελίξεως τοῦ ἀγῶνος. Κατόπι τὰ τοποθετεῖ ἐντὸς σύρματος, ἐνῶ ἀκούωνται ἀραιοὶ κρότοι. Σηκώνεται, πηγαίνει στὴν ἄκρῃ τῆς σκηνῆς κι' ἀκροάζεται γιὰ λίγο. Μετὰ τραβάει πρὸς τὸν χάρτη τῆς Κρήτης μὲ σηκωμένο τὸ κεφάλι καὶ βαθεῖα συγκινημένα λέγει, καθ' ἣν στιγμὴ ὁ Νίκος ἀφήνει τὸ γράψιμο, βλέπει πρὸς τὸν Στασόπουλο κι' ἀκροάζεται).

ΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ—Γλυκειά μου πατρίδα, πανεύμορφη Κρήτη! Ἡ μάχη θᾶξῃ ἀρχίση μ' ὄλην τὴν λύσσα τῆς καὶ θάβαι σημεῖο, μὲ τόσες ἐκρήξεις κι' ἐκπυροσροτήσεις, πὼς ὁ ἔχθρὸς θὰ ἔχη ρίψη ὅλον τὸ βάρος τῆς δύναμὸς του, ὅλα τὰ σύγχρονα μηχανήματα ἐνὸς συγχρόνου καὶ μαύρου πολέμου. Τὰ ἀντιαεροπορικὰ μάχονται ἀδιάκοπα καὶ κανεὶς δὲν γνωρίζει ποιά μαύρη μοῖρα

μᾶς ἀναμένει. Μεγαλόχαρη Παναγία μου, βάλε τὸ χέρι σου (κάνει τὸ σταυρὸ του· προχωρεῖ στὸ εἰκόνημα καὶ συγκινημένος τὸ ἀσπάζεται ἐνῶ ἔπειτα κάθεται στὸ κάθισμά του).

ΝΙΚΟΣ — Μάλιστα, κι' ἐγὼ ἔτσι λέγω. Μόνο μιὰ Θεϊκὴ δύναμις εἶναι ἱκανὴ νὰ μᾶς σώσῃ ἀπὸ τὰ βδελυρὰ καὶ ἀπαίσια χέρια τους. Ἄν εἶναι ὁμως τῆς τύχης μας γραφτὸ νὰ ὑποφέρωμε μπροστὰ στὴ φωτιά καὶ τὸ σιδερό τους, θὰ ὑποφέρωμε, κι' ἄς μᾶς βρῆ κι' ὁ θάνατος ἀκόμη. Εἴμεθα ἀποφασισμένοι νὰ χαρίσωμε πᾶν πολυτιμο ἔχομε γιὰ τὴν γλυκεῖά μας πατρίδα κι' ἀκόμα κι' αὐτὴ τὴν ζωὴ μας ποῦ πολυτιμώτερο στὸν κόσμον δὲν ὑπάρχει. Ναι! Ν' ἀποθάνωμε ὅλοι ἐνδόξως γιὰ τῆς πατρίδος τὴν τιμὴ, γιὰ τῆς πατρίδος τὴν ἐλευθερίαν (χειροκροτήματα). Εἴμεθα ἀκόμα ὠρτισμένοι καὶ προτιμοῦμε χίλιες φορές τὸν θάνατον παρά νὰ τοὺς ἀφήσωμε μιὰ στιγμὴ ἡσυχους, κι' ἔως ὅτου καὶ ἡ μικροτέρα σταγόνα ρεῖ μέσα στὶς φλέβες μας δὲν θὰ μπορέσῃ καμιά δύναμις στὸν κόσμον νὰ τὸ μολύνη καὶ νὰ χύσῃ μέσα μας τὸ ἀπαίσιο δηλητήριον, διότι τὸ αἷμα εἶναι Ἑλληνικὸ καὶ θὰ μείνῃ ΠΑΝΤΑ Ἑλληνικὸ.

ΣΤΑΣΟΠ. — Κι' ἐν ἄλλο ἀκόμα, ἀγαπητέ φίλε.

ΝΙΚΟΣ — Τι;

ΣΤΑΣΟΠ. — Πρέπει νὰ γνωρίζῃς ὅτι, μ' ὅσα κι' ἂν κάνουν, πυρπολήσεις, ἀνατινάξεις καὶ τουφεκισμούς, φυλακίσεις καὶ χίλια δυὸ ἄλλα τόσα, ἡ Ἑλληνικὴ φυλὴ θὰ τὰ ὑπομείνῃ, πιστὴ καὶ ἄξια τῶν μεγάλων τῆς ἐθνικῶν παραδόσεων, κρατῶντας ψηλὰ τὸ λάβαρον τῆς λευθερίας καὶ προχωρῶντας μπροστὰ στὸν τίμιον ὑπὲρ πατρίδος θάνατον, ὅπως οἱ ἐνδοξοὶ ἐκεῖνοι πρόγονοί μας, Μαραθωνομάχοι, Σαλαμινομάχοι καὶ ἥρωες τοῦ 21 ποῦ χάρισαν στὴν γλυκεῖαν κι' ἐνδοξὴν Ἑλλάδα τὸ ἀτίμητον ἐκεῖνον δῶρον ποῦ λέγεται «ἐλευθερία».

ΝΙΚΟΣ — Ναι, ἀγαπητέ μου Στασόπουλε. Πρέπει κι' ἐμεῖς νὰ ἐκδικηθοῦμε γιὰ νὰ χαρίσωμε στὴν γλυκεῖαν μας Κρήτην ὅ,τι χάρισαν σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα μας οἱ ἄξιοι ἐκεῖνοι πρόγονοί μας.

ΣΤΑΣΟΠ. — Ναι, ἡ ἐκδίκησις δὲν θὰ ἀργήσῃ, ὅσο μεγάλη κι' ἂν εἶναι ἡ ὀρμὴ τους. Ὁλος ὁ κόσμος γνωρίζει κάτι γιὰ τὰ ἀμέτρητα βάρβαρα στίφη τους καὶ γιὰ τίς ἀπειρὲς μηχανές τους.

ΝΙΚΟΣ — Μὰ κι' ἐγὼ αὐτὸ φαντάζομαι πῶς κι' ἐδῶ στὴν Κρήτην μας θᾶναι πολλὲς οἱ μάζες τους.

ΣΤΑΣΟΠ. — Πολλὲς κι' ἀμέτρητες. Τώρα νὰ ἰδῆς καὶ μερικὲς εἰδήσεις γιὰ τὴν ἰσχυρὰ ἐπίθεσίν τους. (Ἄνοιγει τὸ σύμμα, βγάζει μιὰ ἐπιστολὴν κι' ἀναγινώσκει).

«Ἐπὶ καὶ Τρόπαια στὸ Ἡράκλειον καὶ τὴ Ρέθυμνον».

«Ὁ φοβερὸς ὄπλαρχηγός, Ἀντώνης Γρηγοριάδης ἢ Σατανᾶς, κι' ὁ ἥρωϊκὸς Ἄγγλος ὑπολοχαγὸς κ. John Bentlembary». Τὸ Ἡράκλειο διεξήγαγε μίαν πραγματικὴν γιγαντομαχίαν. Νεαροὶ νεοσύλλεκτοι Κρήτες πολεμοῦν ὡς μυθικοὶ ἥρωες καὶ πίπτουν μέχρις ἑνός. Τὴν δευτέραν φοράν τῆς ἐπιθέσεως οἱ Γερμανοὶ ἔρριψαν, ὅπως καὶ στὰ Χανιά, πολλοὺς ἀλεξιπτωτιστὰς εἰς τὴν Ρέθυμνον καὶ τὸ Ἡράκλειον, ἀλλὰ αὐτοὺς ἐγγύτατα τῶν πολῶν τῶν δύο πόλεων διὰ νὰ ἀπειλήσουν στενωτέρου ταύτας. Ἀλλὰ ἡ προσεδάφισις τῶν ἐγένετο ἀφοῦ πρότερον, σφοδρὸς βομβαρδισμὸς ἡμίσεως τόνου ἐκκρηκτικῶν βομβῶν ἐρρίφθησαν κατὰ τὴν ὥραν ταύτην κατὰ τῆς πόλεως τοῦ Ἡρακλείου. Αὐτόπτης μάρτυς τῆς γιγαντομαχίας εὗρεθίς στὸ Ἡράκλειο ἀφηγεῖται ὅτι στὸ σημεῖο αὐτὸ ἀναχαιτίσεως τῶν ἐχθρικῶν ἐπιθέσεων συνήφθησαν αἱ φοβερώτεραι κι' αἰματηρότεραι μάχαι ποῦ εἶδε ποτὲ ἡ Κρήτη, καὶ ὅτι ὁ ὄπλαρχηγός Ἀντώνης Γρηγοριάδης ἢ Σατανᾶς, ἐκ Κρουσῶνος, κατήγαγε θριάμβους ἀνδρείας καὶ ἀνεδείχθη εἰς ἥρωα ἀπὸ τοὺς σπανίους. Μετὰ τοῦ Γρηγοριάδη συνεπολέμει καὶ ὁ ἐξαιρετικὸς ἥρωϊκὸς Ἄγγλος ὑπολοχαγὸς John Bentlembary, διὰ τὸν ὁποῖον ὑπάρχει φήμη ὅτι ἔπεσε ὡς ἡμίθεος, ὅταν εἶχον ἐκκαθαρισθεῖ καὶ τὰ τελευταῖα ὑπολείμματα τῶν ἀλεξιπτωτιστῶν ἀπὸ τὰ πέριξ τοῦ Ἡρακλείου. Εὐχομαὶ νὰ εἶναι ψευδὴς ἡ φήμη αὐτὴ διότι ὁ κ. Bentlembary ἠγάπα τὴν Ἑλλάδα ὡς πατρίδα του, ἠγάπα τὴν Κρήτη περισσότερο καὶ ἀκόμα αὐτῆς τῆς Ἀγγλίας. Καὶ ἐάν ὄντως ἐφονεύθη, ἡ Κρήτη ἔχασε ἓνα πολύτιμο φίλο καὶ ἡ Ἑλλὰς ἓνα ἀπὸ τοὺς μεγαλυτέρους θαυμαστὰς καὶ προσκυνητὰς τῆς. Εἰς τὰς λεπτομερείας, ἡ μάχη τοῦ Ἡρακλείου ἀπετέλεσε ἀληθῆ ἐποποιῶν, μίαν ἀκόμη λαμπροκοπούσαν σελίδα τοῦ μεσουρανοῦντος ὀλοκαυτώματος τῆς Κρήτης. Τὸ Ἡράκλειο διεξήγαγε μίαν πραγματικὴν γιγαντομαχίαν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐναερίου ἐπιθέσεως τῶν Γερμανῶν. Σκότωι, τακτικὸς Ἑλληνικὸς στρατός, ἔνοπλοι ὀμάδες τῆς Κρητικῆς πολιτοφυλακῆς, ὀπλιτὰι καὶ βαθμοφόροι τῆς βασιλικῆς χωροφυλακῆς ἠμιλλῶντο εἰς ἥρωϊκὰς πράξεις, ἐπολέμησαν ὡς ἀδελφωμένοι τιτᾶνες, ἀντιτάχθησαν κατὰ τῆς βαρβάρου ἐπιδρομῆς ὡς ἡμίθεοι. Ἐγραψαν δὲ διὰ τοῦ τιμίου αἵματός των τὰς ὠραιότερας σελίδας τῆς ἱστορίας των. Νεοσύλλεκτοι ἀφ' ἑνός, ἄγοντες τὸ 20ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ τραυματῆαι ἀφ' ἑτέρου, τῶν ὁποίων δὲν εἶχον εἰσεῖτι ἐπουλωθεῖ αἱ πληγαὶ των καὶ διατελοῦντες ἐν ἀναρρωτικῇ ἀδείᾳ ἔσπευσαν ἀπρόσκλητοι νὰ ἐνταχθοῦν, ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τῆς μάχης τῆς Κρήτης, εἰς τὰς γραμμὰς τῆς ἀμύνης τοῦ Ἡρακλείου, ἐπῆραν ἀπὸ ἓνα ὄπλο μὲ ὀλίγα φυσίγγια, καὶ δὲν ἐγκα-

τέλειψαν τὰς θέσεις τῶν κί' ἐπολέμησαν ὡς μυθικοὶ καὶ ἀκατάβλητοι ἥρωες, πεινῶντας καὶ διψῶντας καὶ δεκατιζόμενοι μέχρι τῆς τελευταίας τῶν πνοῆς. Οἱ Κρήτες δὲν ὑπῆρξαν θηριώδεις, ὡς ἰσχυρίζονται οἱ Γερμανοί, ἀλλὰ μόνον φλογεροὶ πατριῶτες, ἥρωες.

Τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας ἐπανελήθη καὶ πάλιν ὁ ἀπὸ ἀέρος βομβαρδισμὸς τῆς Ρεθύμνης. Ὅλιγοὶ ἀλεξιπτωτισταὶ ποῦ ἐρρίφθησαν πρὸς τὸ Ἀτσικόπουλο, δυτικῶς τῆς Ρεθύμνης ἐξεκαθαρίσθησαν ὑπὸ πολιτῶν κατὰ τὴν ὥραν τῆς προσεδαφίσεώς τῶν. Τὸ ἴδιο συνέβη πρὸς τὴν Ἐπισκοπήν, ὅπου δὲν ὑπῆρχε τακτικὸς στρατὸς ἀλλὰ μικραὶ ὀμάδες ἐνόπλων χωρικῶν. Ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς μάχης τῆς Κρήτης, καθὼς καὶ ἡ δευτέρα καὶ ἡ τρίτη ἀπέληξαν εἰς ὀλοκληρωτικὸν θρίαμβον τῶν Ἑλληνικῶν καὶ Βρετανικῶν ὄπλων. Μία μόνον ὄμας Γερμανῶν ἐπιδρομέων, ἣτις εἶχε καταφύγει ἐντὸς τοῦ ἔξωθι τῆς Ρεθύμνης ναοῦ τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου, μὲ μικρὸν ἀριθμὸν ὀμῆρων, οἵτινες κατελήφθησαν ὑπ' αὐτῶν ἄοπλοι οὐδ' ἄνευ πλῆσιον ἀγροτικῆς οἰκίας, παρέτειναν τὴν ἄμυνάν τῆς ἐπὶ δύο ἡμέρας, ἀλλὰ κατόπιν λυσσώδους ἐπιθέσεως Κρητῶν ἐνόπλων καὶ τῆς ἠρωϊκῆς καθόδου 4—5 ἐξ αὐτῶν ἐκ τοῦ θόλου τῆς ἐκκλησίας ὄλοι οἱ ἐντὸς αὐτῆς Γερμανοὶ ἀλεξιπτωτισταὶ, παρεδόθησαν μέχρι τοῦ τελευταίου καὶ ὠδηγήθησαν εἰς τὸ ὄλοεν πληρωνόμενον στρατόπεδον ἀίχμαλῶτων. Ἡ αἱματηρὰ αὕτη σύρραξις εἶχε, σημειωτέον, καὶ τὴν φαιδρὰν τῆς ὄψιν. Οἱ κυκλωθέντες ἐντὸς τοῦ ναοῦ Γερμανοὶ ἀξιωματικοὶ καὶ ὀπλίται εἶχον ἐξαποστείλει δύο ἀπὸ τοὺς Κρήτας ὀμῆρους, ποῦ ἐκράτουν διὰ τὴν ἀσφάλειάν τῶν, νὰ προτείνουν εἰς τοὺς πολιορκητὰς τῶν παράδοσιν τῆς πόλεως τῆς Ρεθύμνης, ἄλλως ἠπείλουν νὰ κατασφάξουν τοὺς ὑπολοίπους 18 ὀμῆρους. Ἡ ἀπάντησις ἐδόθη αὐθόρῃ διὰ μιᾶς κεραυνοβόλου ἐπιθέσεως τῶν ἔξωθι Κρητῶν, τινὲς τῶν ὁποίων ἀνερριχθήθησαν διὰ τοῦ σχοινίου τοῦ κωδωνοστασίου μέχρι τοῦ θόλου τοῦ ναοῦ. Ἦνοιξαν μὲ σκαπάνες μιὰν παμμεγέθη ὀπήν καὶ δι' αὐτῆς κατήλθον ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον ἐντὸς τοῦ ναοῦ, χρησιμοποιοῦντες διὰ τὴν καθόδόν τῶν τὸ ἴδιο σχοινί τοῦ κωδωνοστασίου. Ἡ κατάπληξις τῶν Γερμανῶν ἦτο τοιαύτη, ὥστε φοβηθέντες μήπως σφαγοῦν ἀπὸ τοὺς παρατόλμους ἐκείνους ἥρωας ἀπέσυραν ἐν τάχει τὰ βαρύτερα μανουάλια τὰ ὁποῖα εἶχον χρησιμοποιήσει ὡς στήριγμα τῆς θύρας τῆς ἐκκλησίας καὶ ἀνοίξαντες αὐτὴν ἔστριψαν τὰ ὄπλα τῶν πρὸς τὴν γῆν, ἀφήσαντες ταυτοχρόνως τὴν εἴσοδον ἐλευθέραν εἰς τοὺς ἐκτὸς πολιορκητὰς τῶν, εἰς σημεῖον τῆς ὑποταγῆς τῶν. Οἱ Γερμανοὶ, ποῦ ὀμιλοῦν χωρὶς ἐντροπὴν περὶ θηριωδίας τῶν Κρη

των, οἵτινες πάντως ἠμύνοντο διὰ τὸ πάτριον ἔδαφος, διὰ τὴν τιμὴν καὶ τὴν ἀνεξαρτησίαν των, διὰ τὸν ἐθνισμὸν καὶ τὸν Ἑλληνικὸν ἱπποτισμὸν των, τὸν ὁποῖον τοὺς ἀπέδειξαν εἰς τὸ ἐξωκλήσιον ἐκεῖνο τῆς Ρεθύμνης οἱ ἥρωες Κρήτες ποῦ κατέβαλαν τὴν ἀντίστασίν των. Ἄλλος λόγος, ἐὰν ἤθελον, ἀντὶ τῆς αἰχμαλωσίας των, νὰ ἐξεύρουν οἱ Κρήτες ἀεροπλάνα καὶ νὰ τοὺς ἐπανεξοπλίσουν διὰ νὰ δυνηθοῦν νὰ συνεχίσουν τὴν ἀπ' ἀέρος σφαγὴν τῶν ἀμάχων πληθυσμῶν τῆς Μεγαλονήσου. Ἐξ ἄλλου δέ, ἀνδραγαθήσας μεταξὺ τῶν ἄλλων, εἶναι καὶ ὁ νομάρχης τῆς Ρεθύμνης, ὅστις ἐπολέμησε κί' ἔπεσε μαζὺ μὲ τοὺς ἡρωϊκοὺς μαθητὰς τῆς σχολῆς χωροφυλακῆς ἔπεσαν δέ ὅλοι μαζὺ ἠνωμένοι ὡς ἀγνοὶ καὶ ἀτρόμητοι ἥρωες. Ἐπιπροσθέτως δέ ὅλοι οἱ ξένοι σύμμαχοι ποῦ ἐμάχοντο στὸ πλευρὸ τῶν Ἑλλήνων Κρητῶν Ἄγγλοι, Αὐστραλοὶ, Νεοζηλανδοὶ, Κύπριοι, εἶχον τὸ ἴδιον σθένος, τὴν ἰδίαν ἀπόφασιν, νὰ νικήσουν διὰ παντός

(Κρούεται ἡ σκηνὴ καὶ εἰσέρχεται ἐν βίᾳ εἰς ἀγγελιοφόρος, κομίζων εἰδήσεις)

ΣΤΑΣΟΠ.—Τί εἶναι;

ΤΑΚΗΣ.—Εἶναι εἰδήσεις, διότι ἐκτελῶ χρέη ἀγγελιοφόρου Ὅλοι οἱ κυριώτεροι ταχυδρομικοὶ δρόμοι ἀνετιναχθησαν ὑπὸ τῶν Γερμανῶν καὶ πῆρα ἓνα ἀπόκρημνο μονοπάτι καὶ ἤρθα δίχως ἄλλο ἐδῶ διὰ νὰ σὰς μεταδώσω τὰς γραπτὰς πληροφορίας τῆς ἐξελίξεως τοῦ ἀγῶνος.

ΝΙΚΟΣ.—Ποῦ εἶναι οἱ εἰδήσεις;

ΤΑΚΗΣ.—Εἶναι ἐδῶ (δείχνει τὸ ταχυδρομ. σάκκο πὰρ ἔχει φυλαγμένον στὸν κόρφο του) Πάρε τα (τὰ δίδῃ σιὸν Νίκο).

ΝΙΚΟΣ.—Εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν πατριωτικὴν ὑπηρεσίαν σου.

ΤΑΚΗΣ.—Κί' ἐγὼ εἶμαι ὑπερήφανος γι' αὐτό, διότι βοηθῶ κί' ἐγὼ σὲ τέτοιαν κρίσιμη στιγμή τὴν παλεύουσα πατρίδα μου. Λοιπόν, ἔχετε γειά, (ἀπέρχεται).

ΣΤΑΣΟΠ.—Τάκη, φεύγεις τώρα;

ΤΑΚΗΣ.—Ναί. Ἐχω κί' ἄλλες δουλειές.

ΣΤΑΣΟΠ.—Κί' ἐν ἄλλο ἀκόμα. Δὲν γνωρίζεις τίποτα διὰ τὸν Γιάννο, τὸν ταγματάρχη ποῦ ἔφυγε πρὶν λίγο ἀπ' ἐδῶ μ' ἓνα Ἄγγλο, ἓνα Αὐστραλὸ κί' ἓνα Νεοζηλανδο;

ΤΑΚΗΣ.—Εἶχα γνωρίσει πρὶν λίγο ὅτι ἔκαμε ἀξία κατορθώματα, ἀλλὰ τώρα τίποτα δὲν ξεύρω.

ΣΤΑΣΟΠ.—Τί κατορθώματα;

ΤΑΚΗΣ.—Περιέχει μέσα ἡ ἔκθεσις ποῦ σὰς ἔφερα.

ΝΙΚΟΣ.—Λοιπόν, καλὰ, πῆγαίνε κί' ἐμεῖς θὰ τὴν ἴδοῦ με καὶ θὰ μάθωμὲ τὰ κατορθώματά τους.

ΤΑΚΗΣ. — (Ἐτοιμάζεται νὰ φύγῃ καὶ λέγει): Ἄντιο, παιδιὰ

ΣΤΑΣΟΠ. — (Μαζὺ μὲ τὸ Νίκο). Στὸ καλὸ. (Φεύγει, ἐνῶ ὁ Νίκος ἔξετάζει τὰ ἔγγραφα ποῦ ἔφερε ὁ Τάκης. Παίρνει ἓνα κι' ἐτοιμάζεται νὰ τὸ ἀναγνώσῃ). Ἐμπρός, Νίκο. Διάβαζε. Ἄναμμένω.

ΝΙΚΟΣ. — (Διαβάζει). Τὰ στούκας θερίζουν Ἕλληνας ἀξιωματικούς. Μιά φρικτὴ τραγωδία ἐντὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατηγείου. Χάλαζα σφαιρῶν καὶ βομβῶν ἄνοιγε τάφους διὰ τοὺς ἡρωϊκοὺς μας μαχητὰς. Ὁ βομβαρδισμὸς ἤρχισε μεταξὺ τῆς 6ης—7ης πρωΐνης ὥρας, ὅποτε ἀντελήφθημεν νὰ προσβάλλεται μὲ λύσσαν τὸ στρατηγεῖον μας Ἦτο δὲ ἀκατάσχετος, τρομερὸς καὶ συνεχῆς. Δὲν μπορούσαμε, βεβαίως, ὑπὸ τὸ τοιοῦτον σφυροκόπημα, οὔτε ἐκεῖ νὰ μείνωμε, οὔτε τὸ δρόμο μας νὰ συρραχίσωμεν πρὸς τὸ τμήμα ἀσφαλείας· καὶ ὅταν εἰδῶμεν νὰ ὑψώνεται ἐκ τοῦ στρατηγείου ἓνας ὄγκος χωμάτων καὶ τὴν μίαν βόμβαν νὰ τὴν διαδέχεται ἄλλη, ἀπεμακρύνθημεν ὑπὸ χάλαζαν σφαιρῶν καὶ βομβῶν ποῦ ἐξερρηγνύοντο ἐγγύτατα ἡμῶν, καὶ λαμβάνοντες θέσεις προφυλάξεως ἀπὸ τοῖχον εἰς τοῖχον, ἐπανήλθομεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον Μίνως. Εἰς τὰ ὀλίγα σχετικῶς λεπτά ποῦ ἐχρειάσθημεν διὰ τὴν μικρὰν αὐτὴν διαδρομὴν, καὶ ὅταν εὐρισκώμεθα ἀκόμα εἰς τὸν μικρὸν δρομίσκον τοῦ ξενοδοχείου, εἶχε ξετυλιχθῆ ἔμπροστά μας μία τραγωδία ἀτυχήματος ἐντὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατηγείου καὶ εὐρέθημεν πρὸ τῆς ἀκολουθοῦσης φρικτῆς σκηνῆς: Ὁ ἀντισυνταγματάρχης, ποῦ μᾶς εἶχε ἀπομακρύνει, ἕξαλλος ἀπὸ ὀργὴν ἐκ τοῦ κατεδραπισμοῦ καὶ τῆς τελείας καταστροφῆς τοῦ στρατηγείου ὑπεβαστάζετο ὑπὸ δύο κατωτέρων ἀξιωματικῶν, σχεδὸν τυφλωμένος καὶ μὲ πρόσωπον ὀλοτελῶς μαῦρο, ὡσὰν νὰ ἔβγαινε ἀπὸ μίαν καρβουναποθήκην. Τὸν ἀνεγνώρισα ἐκ τῆς στολῆς καὶ τὸν ἀπέσπασα ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν συνοδῶν τοῦ ἀξιωματικῶν. Τὸν ὠδήγησα ἐντὸς τοῦ ξενοδοχείου καὶ τοῦ παρέσχον τὰς πρώτας βοηθείας. Ἐνόμιζε ὅτι εἶχε τυφλωθεῖ ὁ ἓνας τοῦ ὀφθαλμὸς καὶ ὀδύλυζε, διότι ὄντως, ὑπέφερε πολὺ. Ἐνθυμοῦμαι τὴν μεγάλην ἀνακούφισιν ποῦ ἠσθάνθη κατόπιν τῶν πρώτων πλύσεων καὶ κατάρθωσης νὰ ἐλευθερωθῆ ἀπὸ τῶν ἐφιάλτην τῆς τυφλώσεώς του. Ὁ ἀντισυνταγματάρχης αὐτὸς ἦτο ὁ κ. Βεργιώτης τοῦ Β' γραφείου πληροφοριῶν, ἀπὸ τοὺς διασωθέντας καὶ εὐρισκόμενους ἐν Αἰγύπτῳ. Εἶχε καταπλακωθεῖ εἰς τὸν τάφον ποῦ ἠνοιχθῆ διὰ ὃ ἄλλους συναδέλφους του, οἱ ὅποιοι ἀπετέλεσαν τραγικὰ θύματα, ἐπίσης ἡρωϊκὰ ἄξιο πάσης τιμῆς τῆς μεγάλης τραγωδίας τῆς Κρήτης, καὶ τὸν εἶχον ἀνασύρει ἀπὸ τὸν τάφον ἐκεῖνο, προσδραμόντες

στρατιῶται μας. Εἰς τὸν ἀνοιγέμενον ἐκεῖνον τάφον ξμειναν νεκροὶ ὁ παλαιὸς μου συμπολεμιστῆς καὶ ἀγαπητὸς φίλος, ἀντισυνταγματάρχης Θεοδόσιος Στρατουδάκης, ὁ ταγματάρχης Σταματόπουλος, ὁ ταγματάρχης Μανωλάρακης Ἰωάννης, ὁ ταγματάρχης Καλαετζῆς, ὁ λοχαγὸς Κουλουμπῆς καὶ δύο ὀπλίται. Ἐπίσης ἐτραυματίσθησαν 14. Εἰς τὴν μνήμην τῶν ἡρώων αὐτῶν καὶ μαρτύρων ποῦ ἔπεσαν, καθὼς καὶ τόσων ἄλλων ἡμιθέων, τραγικὰ θύματα τῆς θηριώδους σφαγῆς τοῦ Χιτλερισμοῦ κατὰ τῆς ἠρωοτόκου Κρήτης, ἀφήνω αὐτὴν τὴν στιγμὴν ποῦ γράφω, τὸ θερμότερον δάκρυ νὰ κυλήσῃ στὴ γῆ. Εἶθε μίαν ἡμέραν, ὅσοι ἐπανέλθουν εἰς τὴν αἱματόβρεχτη πατρίδα μας, νὰ εὐτυχίσωμεν καὶ νὰ τοὺς ἀνεγείρωμεν τὸν ἀνδριάντα ποῦ τοὺς ἀξίζει καὶ παραπλευρῶς τοὺς ἀνομνηστικοὺς τύμβους τῶν εὐγενῶν τέκνων τῶν ἡρωϊκῶν μας συμμάχων, ποῦ ἐπότισαν ὅπως κ' ὄλοι οἱ Ἕλληνες, μὲ τὸ αἷμα των τὸ Κρητικὸ ἔδαφος.

Ἐκ τοῦ Γενικοῦ Ἀρχηγείου.

ΣΤΑΣΟΠ.—Οἱ αὐτοθυσίαι καὶ οἱ ἡρωϊσμοὶ εἶναι ἀφάνταστοι μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν λοιπῶν συμμάχων, ποῦ ἡ μνήμη τους θὰ μείνῃ πάντα ἀθάνατος καὶ οἱ εὐγενεὶ καὶ χῶραί τους θὰ εἶναι ὑπερήφανα ποῦ βγάζουν τέτοια λαμπρὰ καὶ ἄξια παλληκάρια· διότι, τιμὴ καὶ δόξα σ' ἓνα στρατιώτη, εἶναι ἔπαινος σ' ὀλοκλήρο τὸ γένος.

ΝΙΚΟΣ.—Κι' ἐγὼ αὐτὸ λέγω. Ὅταν ἓνα ἔθνος δὲν γεννάει τέτοιου εἴδους παλληκάρια, δύσκολα εἶναι νὰ τιμᾶται ἀπὸ ὁποιοδήποτε ἄλλο ἔθνος. Τώρα δέ, ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς διαβάσω ἀκόμα λίγα διὰ νὰ ἀντιληφθῆτε καλύτερα τίς ἡρωϊκὰς πράξεις, τὴν ψυχραιμίαν καὶ τὰ ἀνδραγαθήματα τῶν Ἑλλήνων μπροστὰ στὸ Γερμανικὸ κίνδυνον (Βγάζει ἀκόμα ἓνα ἔγγραφο: Ἀναγινώσκει).

«Θρυλικὴ ἀντίστασις τῶν κατοίκων τῆς Ρεθύμνης».

«Οἱ Γερμανοὶ προσέκρουσαν εἰς χάλυβα ἠνωμένων ψυχῶν».

«Ἡ Κρητικὴ πολιτοφυλακὴ κυριεῦει ἐχθρικά ἀνεμοπλάνα καὶ ἐξοπλίζεται μὲ Γερμανικὰ ὅπλα».

«Οἱ Γερμανοὶ ἀλεξιπτωτισταὶ αἰχμαλωτίζονται καὶ παραδίδονται στὸ Ἑλληνικὸ ἀρχηγεῖο».

Ἄς σημειωθῆ, χάριν τῆς ἱστορίας, ὅτι στὴν μαινομένην συκοφαντίαν τῆς Γερμανικῆς προπαγάνδας, περὶ κρητικῆς θηριώδους ἔδωσε σὺν ἄλλοις ἐν ὀπωσδήποτε σοβαρὸν πρόσημα· ἡ γενναιοψυχία, ἡ καρτερικότης καὶ ὁ ἀφάνταστος ἡρωϊσμός τῶν κατοίκων τῆς Ρεθύμνης. Ἐνομιζέτο καὶ ἀνεμένετο, προφανῶς, ἀπὸ τοὺς ἐπιδρομεῖς ὅτι ἡ Ρεθύμνος θὰ ἀντέτασσε δύο ἢ τριῶν ὥρων

ἄμυνα τὴν ὁποῖαν ἐπέτρεπε ἡ μικρὰ σχετικῶς στρατιωτικὴ δύναμις ποῦ εὐρίσκετο ἐκεῖ. Ὅταν ὅμως οἱ Γερμανοὶ εὐρέθησαν πρὸ ἑνὸς χάλυβος ἠνωμένων καὶ γαλβανισμένων ἀπὸ ἐθνισμόν, ψυχῶν καὶ πρὸ μιᾶς θυρυλικῆς ἀντιστάσεως, ἡ λύσσα των δὲν εἶχε κανένα φραγμόν, οὔτε καὶ ὄρια. Γεγονὸς ποῦ προσδίδει μίαν ἀκόμη αἴγλην εἰς τὴν γιγαντομαχίαν τῆς Κρήτης κατὰ τὴν μεγάλην καὶ πολυήμερον ὁμηρικὴν μάχην τῆς εἶναι καὶ ὁ ἐπικὸς ἀγὼν τῆς Ρεθύμνου. Ἡ ἄμυνα τῆς πόλεως ταύτης ὑπῆρξε ἐξαιρετικῶς συντριπτικὴ διὰ τοὺς ἐπιδρομεῖς. Οἱ πρῶτοι ἀλεξιπτωτισταὶ ἔπесαν κατὰ πολλὰς ἑκατοντάδας καὶ κατόπιν ἐκ τῶν προτέρων, σφοδρῶς ἀπὸ ἀέρος βομβαρδισμοῦ εἰς τὰ πέριξ τοῦ ἀεροδρομίου τῆς πόλεως. Τὸ μόνο ποῦ κατάρθωσαν ἦτο νὰ ἀποκόψουν δι' ὀλίγην ὥραν τὴν ταξιαρχίαν τῶν Αὐστραλῶν ποῦ εὐρίσκετο ἀνατολικῶς καὶ βορειῶς τοῦ ἀεροδρομίου καὶ μὲ τρεῖς λόχους τῆς σχολῆς χωροφυλακῆς, οἵτινες ἔλαβον θέσιν μάχης εἰς τὰ ἀνατολικά σύνορα τῆς Ρεθύμνου μόλις ἐξεδηλώθη ἡ ἐχθρική ἐπίθεσις. Ὁ Γερμανικὸς βομβαρδισμὸς διήρκεσε ἐπὶ ὥρα χωρὶς κανὲν ἀποτελεσμα, παρ' ὅλην τὴν κόλασιν τοῦ πυρός. Τὰ αὐτοκρατορικὰ στρατεύματα ἐθέριζαν τοὺς ἐπιδρομεῖς ἐνῶ οἱ ἄνδρες τῆς χωροφυλακῆς ἐκράτουν τὰς θέσεις των. Εἰς μερικὸς λοφίσκους διεξήγετο πολλὰκις σφοδρὸς καὶ σκληρὸς ἀγὼν στήθος πρὸς στήθος. Ὅλιγον πρὸ τῆς μεσημβρίας ὁμάδες ἐνόπλων πολιτῶν ἔσπευδον καὶ κατελάμβανον τὰ ὑπερθεν τῆς Ρεθύμνου στρατηγικὰ σημεῖα καὶ παρ' ὅλον ποῦ ἦτο ἐλλειπέστατος ὁ ὀπλισμὸς των, δὲν ἐστεροῦσαν εἰς ἠρωϊσμοὺς καὶ ἀνδρείας. Τὴν μεσημβρίαν ἐπανελήφθη ὁ ἀναέριος βομβαρδισμὸς σφοδρὸς καὶ ἐντατικὸς. Ἀγαθὴ σύμπτωσις ἦτο νὰ ἀφεθοῦν τρία ρυμουλκούμενα ἀνεμοπλάνα πρὸς τὰς ὑπάρειας ἐνὸς λόφου, τὸν ὁποῖον κατεῖχον ἔνοπλοι ὁμάδες τῆς πολιτοφυλακῆς τῆς Ρεθύμνου. Οἱ θυρυλικοὶ αὐτοὶ ἥρωες ἐπέπεσαν ὡς μικρὴν θύελλα κατὰ τῶν ἀνδρῶν τῶν ἀνευσιπλάνων, ἀφώπλισαν τούτους καὶ μὲ τὰ κυριευθέντα Γερμανικὰ ὀπλοπολυβόλα ἤνοιξαν ἀμέσως φονικωτάτην μάχην πρὸς τοὺς διασωθέντας ἐπιδρομεῖς, οἵτινες καὶ περιεχαρᾶκώθησαν εἰς βραχῶδη σημεῖα τοῦ λόφου. Εἰς ἕνα τρίωρον τὸ ἔδαφος εἶχε ἐκκαθαρισθεῖ ἀπὸ τοὺς ἐπιδρομεῖς. Ὅπλα, αὐτόματα, χειροβομβίδες, πολυβόλα, χιλιάδες σφαιρῶν κι' ἄλλὰ λάφυρα περιῆλθον εἰς χεῖρας τῶν ἡμετέρων. (Κλείων τὸ ἔγγραφον).

ΣΤΑΣΟΠ.—Οἱ ἠρωῖσμοὶ καὶ αἱ αὐτοπεποιθήσεις τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν μεγάλων μας συμμάχων εἶναι ἀπερίγραπτοι καὶ δὲν θὰ παρέλθῃ πολὺς καιρὸς νὰ καταλάβουν οἱ βάρβαροι τί σημαίνει ἕνα ἀθάνατο καὶ δοξασμέ-

νο Κρητικό ἔθνος. Αὐτοὶ ὑπελόγισαν πῶς θὰ ἤρχοντο ἐδῶ καὶ πῶς θὰ τὰ εὕρισκον ὅπως τὰ λογάριζαν καὶ ὅτι ἐντὸς πολὺ βραχέως διαστήματος θὰ ἐγίνοντο κύριοι τῆς καταστάσεως. Ἄλλ' ὅμως, τοὺς ἦρθαν κάπως ἀντίθετα τὰ μελετημένα σχέδιά των. Ἦρθαν ἀντίθετα, ἀποφασισμένα καὶ ὠργισμένα νὰ τσακίσουν καὶ νὰ ἀνατρέψουν τὸ πᾶν, ἦρθαν ἐξωργισμένα διὰ νὰ δεῖξουν στὸ βάρβαρο, τὸν ἄξιο δρόμον ποὺ πρέπει ν' ἀκολουθήσῃ κανεὶς. Ἦρθαν ἀνάποδα, γεμᾶτα ὀργή καὶ θάνατο στὸ σκότος διὰ νὰ ἀποδείξουν ἐδῶ τί σημαίνει Ἑλληνικὴ φυλή.

ΝΙΚΟΣ. — Ἄς τὰ ἀφήσωμε ὅλα αὐτὰ κι' ἄς ἐξετάσωμε νὰ βροῦμε τὴν ἐπιστολὴν ποὺ γράφει γιὰ τὰ νέα τοῦ Γιάννου. (Ἐξετάζουν ἀμφότεροι τὸν ταχυδρο. σίκκο. Τὴν βρίσκουν τὴν παίρνει ὁ Στασόπουλος κι' ἀναγινώσκει).

ΣΤΑΣΟΠ. — (Ἀναγινώσκων τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Γιάννου).

«Πρὸς τὸ ἀξιότιμο προσωπικὸ καὶ ἀγαπητοὺς συναγωνιστὰς τοῦ Ἑλλ. Ἐπιτελείου, ἐν Ἡρακλείῳ τῆς Κρήτης.

Ἀγαπητοὶ Ἕλληνες, Κρητικοί, ἀδελφία, συμπολεμισταί,

«Εὐρίσκομαι αὐτὴν τὴν στιγμήν με τοὺς φίλους συμμάχους ἀφοῦ κατορθώσαμεν νὰ φθάσωμεν στὸ σημεῖον τῶν ἐπιχειρήσεων πολεμῶντας μετὰ τὴν πιὸ μεγάλην μανίαν, ἀναντιτάσσωντας κάθε ἐμπόδιον, πυρπολῶντας καὶ θερίζοντας σκληρὰ καὶ ἀλύπητα τὸν ἄτιμον ἐχθρόν. Αἱ ἐπιθέσεις μας ἦσαν τόσο ἰσχυραὶ καὶ τόσο μανιώδεις ποὺ ἦτο ἄγριο θέαμα νὰ βλέπωμεν νὰ χάνεται καὶ ν' ἀποδεκακρίζεται ὁ ἄτιμος ἐχθρός. Ἡ δὲ αὐτοθυσία, ὁ ἠρωϊσμός καὶ ἡ αὐταπάρνησις τῶν συμμάχων ἦτο ἀφθαστος καὶ ἀναγκάζομαι ὡς ἐκ τούτου νὰ τοὺς ἔχω γραμμένους μέσα στὰ τρῖς βραχίονα τῆς καρδίας μου καὶ νὰ χρεώσωμαι σ' αὐτοὺς τὴν πιὸ μεγάλην εὐγνωμοσύνην καὶ ἄξιον εἶναι ἓνας ἀγωνιζόμενος λαὸς ποὺ βρίσκει τέτοιους ἀνδρας ποὺ νάχουν τέτοια χαρακτηριστικὰ, τέτοια εὐγένεια, ποὺ εἶναι ἔτοιμοι δι' ἓνα φίλον λαὸν νὰ προτιμήσουν χιλίους φορὰς τὸ θάνατον πλεῖον νὰ τὸν βλέπωμεν νὰ βογγᾷ καὶ νὰ μὲνη σκλάβος. Τέτοια δεσμά, λοιπόν, εἶναι ἀδύνατον νὰ κοποῦν διὰ τοιοῦτον εἶδος συμμάχου ἐκτός ποὺ ἂν ἔλθῃ ἄλλος κόσμος, ἐάν γίνῃ ἄλλη ζωὴ ἢ ἂν ἔλθῃ ἄλλος ντουιᾶς. Ὅταν ἡ μάχη ἦτο στὸ κορυφώμα τῆς καὶ χιλιάδες ἀλεξιπτωτιστῶν ἐπιπτον σάν μελίσι, ὅπου πολλὰς φορὰς ἐγίνετο καὶ περικύκλωσις καὶ μὴ ἔχοντας ἄλλη ἐνίσχυσις ὅπου μάταια περιμένομε, αὐτοὶ ἐφώναζαν μετὰ ἀπλὸν ὕψος, σάν μία διασκέδασις: «Μὴν φοβᾶσαι, ὦρὲ Γιάννο, εἴμεθα πλάϊ σου». Τελειῶνοντας λοιπὸν τὸ γράμμα μου, μὴ μπορῶντας νὰ σᾶς γράψω περισσότερα, ναιὼθω τὴν μεγάλην ὑπερηφάνειαν νὰ κυ-

ριαρχή μέσα μου και τὸ ἴδιο, εἶμαι βέβαιος, και στ' ἄλλα παιδιά, ἀφοῦ σκοτώσαμε ἀλύπητα, καταρρίψαντες πολυάριθμες μηχανικὲς γῦπες του, κάνοντας τὸ τίμιον ὑπὲρ πίστεως και πατρίδος καθήκον μας, δρᾶττομαι τῆς εὐκαιρίας ταύτης τώρα νὰ σᾶς ὁμολογήσω μὲ τὴν πιὸ μεγάλη πικρία μου πὼς βρισκόμαστε αἰχμάλωτοι στὰ ἀπαίσια χέρια τους και σύντομα περιμένομε τὴν δίκη μας. Ἡ αἰχμαλωσία μας δὲν ἔγινε διὰ λόγους φόβου, ἀλλὰ ἀπλῆ και τυχαία. «Σᾶν λαίλαπες, σᾶν τίγρεις πεινασμένοι νὰ ἐπιπίπτωμε κατ' αὐτῶν» ἦτο τὸ σύνθημά μας. Τὰ πυρομαχικά μας ἐξηντλήθησαν διαρκούσης τῆς μεγάλης μάχης, ὁπότε δύο ἀπὸ ἡμᾶς ἐπληγώθησαν, ὁ Αὐστραλὸς στὸ πόδι κι' ἐγὼ στὸ χέρι και περικυκλωμένοι ἀπὸ ἀμέτρητες μᾶζες, ἦτο τῆς τύχης μας γραφτὸ νὰ πέσωμε στὰ χέρια τοῦ ἐχθροῦ. Ἐντὸς δὲ ὀλίγου θὰ γίνῃ ἡ δίκη μας και ὅπως ἔχω μάθει μυστικά, θὰ γίνῃ ἐπίθεις στὸ Ἑλληνικὸ Ἐπιτελεῖο. Τὸ μόνο τέχνασμα ποῦ ὑπάρχει, ὁ μόνος τρόπος γιὰ νὰ σωθοῦμε, εἶναι ὁ ἀκόλουθος: Νὰ εἰδοποιήσετε τὸ Ἀγγλικὸ στρατηγεῖο νὰ στείλῃ στρατὸ και νὰ παραμονεύῃ, και σᾶν ἔρθουν, νὰ τοὺς κτυπήσουν, ἴσως μπορέσουν και μᾶς σώσουν. Ἄλλος τρόπος εἶναι, ἀφοῦ σεῖς γνωρίζετε τὰ Γερμανικά, νὰ γίνεταί κατ' ἀσκοποὶ και ὅταν ἀρχίσῃ ἡ δίκη νὰ τραβήξετε τὰ ρεβόλβερ σας και μὲ μιὰν ἀπότομη κίνηση νὰ τοὺς φονεύσετε ὅλους. Ἔτσι θὰ ἐλευθερωθοῦμε και θ' ἀρχίσωμε πάλι τὴν ἐκδίκηση.

Ὅλος δικός σας

Γιάννος

Ταγμαρχὸς Ἑλλ. Στρατοῦ».

ΣΤΑΣΟΠ.—Λεβέντη κι' ἥρωα Γιάννο μου, μεγάλα εἶναι τ' ἀνδραγαθήματά σου, μεγάλες οἱ περιπέτειές σου, περήφανη ἡ δράση σου ἀλλὰ και μεγάλη ἡ θλίψη σου (συγκινημένος). Ἀχ! Γιάννο, Γιάννο, μὴν λυπηῖσαι, μὴν στενοχωριέσαι και θὰ κάνω ὅ,τι μπορέσω, θὰ θυσιασθῶ γιὰ σένα. Και τώρα τί μ' ἀπομένει παρὰ ἡ γρήγορη δράση; Τί ἀναμνήσεις και τί σκέψεις ἔχω, ἀφοῦ ὁ ἥρωας τῶν βουνῶν, ὁ ἀτρόμητος Γιάννος, ὁ ἀγαπημένος ταγματάρχης, εὐρίσκειται αἰχμάλωτος. Ἀχ! Μωρὲ Γιάννο, εἶμαι γιὰ σένα, εἶμαι γιὰ σένα. (Κυλοῖν τὰ δάκρυά του ἀπὸ τὰ μάγουλα). Ποιὰ τύχη, ποιὰ μοῖρα, ποιὰ ἀνάμνηση μοῦ τὸ φέρνει αὐτὴ τὴν στιγμή νὰ σκλαβωθῇ τέτοιο πλᾶσμα, ἄχ, Θεέ μου. Ἐσὺ, ὦρὲ ἀδελφὲ Γιάννο, ποῦ κάνεις τὴν γῆ νὰ βογγᾷ και νὰ τρέμῃ, ἐσὺ ποῦ κάνεις τὰ μαῦρα τὰ βουνὰ νὰ κλαῖνε στὸ πέρασμά σου, ἐσὺ ποῦ ἡ φύση σοῦ χάρισε ὄλα τὰ καλὰ, ἐσὺ ποῦ ἔδειξες τὸ δρόμο τῆς τιμῆς και τῆς δόξης, εὐρίσκεσαι τώ-

ρα μαζί με τους φίλους μας στα αιμόβρεκτα χέρια τους (ἀρχίζει νά βηματίζει περισσότερο με πατριωτικόν ὕφος καί με στάση σκεφικότητος κάνει ἀκόμα λίγας κινήσεις καί κατόπι λέγει): Μαῦροι Τύρρανοι! Ἄφοῦ ἀληθεύει αὐτή ἡ εἶδησις ποῦ στάλθηκε ἀπό τὸ λαμπρότερο παλληκάρι μας, τὸν Γιάννο, ἐκεῖνον ποῦ κτύπησε ἄγρια τὸ μαῦρο καί καταραμένο σόϊ σας, γιατί σκεφθήκατε νάρθητε ἐδῶ καί νά σκλαβώσετε, κι' ἐπειδὴ αὐτὸς δὲν ἠδύνατο νά ὑποκύψῃ, φωνάζοντας πῶς πρέπει κανεῖς νά ζῆ ἐλεύθερος κι' ἀφοῦ τὸ κάλεσε τώρα ἡ μαῦρη μοῖρα, τὸ μοιραῖο αὐτὸ συμβάν νά αἰχμαλωτισθῆ καί νά πέσῃ στὰ χέρια σας, πήρατε ἀκόμα τὴν ἀτιμῆ ἀπόφαση νά τὸν δικάσετε, νά τὸν τυραννήσετε κι' ἀκόμα ἐν ἀνάγκῃ νά τὸν φονεύσετε. Ὁρκίζομαι ἀκόμα καί ὁμολογῶ ὅτι ἐάν μέλλῃ νά βασανισθῆ ὁ λατρευτός μας Γιάννος, ἐσεῖς δὲν πρέπει νά μείνετε οὔτε ἕνας ζωντιανός, (ἀποσπῶν τὸ πιστόλι του). "Ἄχ! βρομερὰ ὑποκειμενα, ἦρθε ἡ ὄρα σας, τὸ καλεῖ ἡ τύχη σας. (Πρὸς τὸν Νίκο). Ἐμπρὸς Νίκο. Μὴν χάνομε καιρὸ. Πρέπει νά ἐλευθερώσωμε ὁπωσδήποτε τὰ παιδιά.

ΝΙΚΟΣ.—Τί πρέπει νά γίνῃ;

ΣΤΑΣΟΠ.—Ὅπως γνωρίζῃς σὲ λίγο θ' ἄρθουν οἱ Γερμανοὶ με αἰχμάλωτο τὸν Γιάννο μας καί μερικοὺς συμμάχους. Θά πάρῃς τὸ τηλέφωνο καί νά ἐπικοινωνήσῃς με τὸ Ἀγγλικὸ στρατηγεῖο νά στείλῃ ἕνα τάγμα ἐνόπλων διὰ νά ξεκαθαρίσωμε τὰ βρωμογούρουνα.

ΝΙΚΟΣ.—Ναί, θα ἐπικοινωνήσω ἀμέσως.

ΣΤΑΣΟΠ.—Ἐμπρὸς.

ΝΙΚΟΣ.—(Πλησιάζει τὸ τηλέφωνο καί ἀρχίζει νά κτυπά τὸ κουδούνι). "Ἄλοου; Ἐδῶ Ἑλλην. Ἐπιτελεῖο. Ζητῶ Ἀγγλον ἐπιτελάρχην τοῦ Ἀγγλικοῦ στρατηγεῖου εἰς Χανιά τῆς Κρήτης. Παρακαλοῦμεν ἀδελφικῶς ὅπως στείλετε ἀμέσως ἕνα τάγμα ἐνόπλων, διότι αἱ κυριώτεραι δυνάμεις μας εὐρίσκονται μακρύτερα ἀπὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας. Προμηνύεται αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἐπιδρομὴ ἀπὸ Γερμανοὺς ἀλεξιπτωτιστάς. Στὰ κρατητήρια κρατοῦν ὡς ὀμήρους 4 δικά μας παιδιά, ἐξ ὧν τὸν ἕνα, ταγματάρχη. Αναμένομεν ἀμέσως ἀπόσπασμά σας. Διὰ τὸ Ἑλλην. Ἐπιτελεῖον,

Διατελοῦμεν μετ' ἀδελφικῆς ἀγάπης
Νικόλαος.

ΣΤΑΣΟΠ.—Σοῦ ὑπεσχέθη;

ΝΙΚΟΣ.—Δὲν ἄκουσα τίποτα στὸ τηλέφωνο.

ΣΤΑΣΟΠ.—Τί εἶπες; Δὲν ἄκουσες τίποτα;

ΝΙΚΟΣ.—Ἀπολύτως τίποτα.

ΣΤΑΣΟΠ.—Τι διάβολο τρέχει; Δὲν ἄκουσες κανένα ψίθυρο;

ΝΙΚΟΣ.—Οὔτε ἓνας.

ΣΤΑΣΟΠ.—(Παίρνοντας τὸ τηλέφωνον ἐν σπουδῇ):

"Αλλόου; Ἐδῶ Ἑλλην. Ἐπιτελεῖο. (Περιμένει ὀλίγο καὶ κατόπι λέγει): Τι δαίμονα, δὲν πῆρα τίποτα. (Μένει ἀκόμα λίγο ἀκροαζόμενος καὶ μετὰ λέγει): Ἐκατάλαβα, ἐκατάλαβα.

ΝΙΚΟΣ.—Τι ἐκατάλαβες;

ΣΤΑΣΟΠ.—Βάρβαροι, βάρβαροι. Μᾶς ἔκοψαν τὰ σύρματα.

ΝΙΚΟΣ.—Εἶν' ἀλήθεια.

ΣΤΑΣΟΠ.—Ἀλήθεια καὶ παραλήθεια.

ΝΙΚΟΣ.—Τι θὰ κάνωμε τώρα;

ΣΤΑΣΟΠ.—Θὰ φορέσωμε ἀμέσως ροῦχα Γερμανικά.

ΝΙΚΟΣ.—Καὶ θὰ γίνωμαι κατάσκοποι, ὅπως μᾶς ἔγραψε ὁ Γιάννος; Εἶναι κι' αὐτὸ καλὸ, πολὺ καλὸ μάλιστα. Γρήγορα, γρήγορα.

ΣΤΑΣΟΠ.—Ἄιντε, ἄιντε. (Προχωρεῖ πρὸς τὸ μπουῦλο, βγάζει δύο φορεσιῆς Γερμανικῆς, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μία μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ ἀξιωματικοῦ).

ΝΙΚΟΣ.—Ἄς ντυθοῦμε λοιπόν.

ΣΤΑΣΟΠ.—Ναί. Ναί. Τώρα ἀμέσως. (Ἐτοιμάζονται καὶ φεύγουν νὰ ντυθοῦν).

(Κλείει ἡ σκηνὴ καὶ οὐδὲν ἄνοιγει),

(Παρουσιάζονται καὶ οἱ δύο, ὁ μὲν Στασόπουλος μὲ βαθμὸν ἀξιωματικοῦ, ἐνῶ ὁ Νίκος μὲ βαθμὸν λοχίου. Ἀκούονται κτύποι στὰ παρασκήνια καὶ εἰσέρχεται ἓνας ἀγγελιοφόρος φέροντας εἰδήσεις).

ΤΑΚΗΣ.—Παιδιά, παιδιά, τί κάνετε; Σᾶς ἔφερα νεώτερες εἰδήσεις.

ΣΤΑΣΟΠ.—Καλῶς τὸ Τάκη μας.

ΝΙΚΟΣ.—Πότε ἦρθες;

ΤΑΚΗΣ.—Τώρα, αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν στιγμή. (Βλέπων ὅμως αὐτοὺς μὲ ροῦχα Γερμανικά, ἀρχίζει νὰ φοβῆται).

ΣΤΑΣΟΠ.—Μᾶς ἔφερες εἰδήσεις;

ΤΑΚΗΣ.—(Διστάζων). Χμ. . .

ΣΤΑΣΟΠ.—Μὴν φοβῆσαι, δόσε τας ἐδῶ. Εἴμεθα Ἑλληνες.

ΤΑΚΗΣ.—Μετὰ χαρᾶς. (Βγάζει ἀπὸ τὸν κόρφο του ἓνα ὀγκῶδες φάκελλο καὶ τὸν παραδίδει στὸ Στασόπουλλο. Ὁ Στασόπουλλος τὸν παίρνει καὶ τὸν δίδει στὸν Νίκο λέγων):

ΣΤΑΣΟΠ.—Τώρα αὐτὰ ἄς τὰ φυλάξωμε.

ΝΙΚΟΣ.—Σωστά λές.

ΣΤΑΣΟΠ.—(Πρὸς τὸν Νίκου). Νά, πάρε τα καὶ φύλαξε τα.

ΝΙΚΟΣ.—Ποῦ νὰ τὰ φυλάξῳ;

ΣΤΑΣΟΠ.—(Ἐξετάζων ἐν σκέψει περίε). Νὰ τὰ βάλω με στὸ γραφεῖο, ἀλλὰ ἂν τὰ ἴδου. Προτιμώτερο εἶναι νὰ τὸ βάλῃς στὸν κόρφο σου.

ΝΙΚΟΣ.—Καλά, νὰ τὸ βάλω. (Βάζει τὸ φάκελλο στὸν κόρφο του).

ΣΤΑΣΟΠ.—(Πρὸς τὸν Τάκη). Ἐσὺ νὰ προσπαθήσῃς νὰ ἀναχωρήσῃς ἀμέσως τώρα, ἀλλὰ ἀπὸ ἄλλο δρόμο, διότι ὅπως μάθαμε θάρθουνε οἱ Γερμανοὶ ἐδῶ καὶ νὰ προσέχῃς στὸ δρόμο σου. Ἐὰν τοὺς ἴδῃς, νὰ κρυφθῇς, μὴ φοβηθῇς. Ἐὰν κατὰ τύχην σὲ πιάσουνε, πάλι νὰ μὴ φοβηθῇς.

ΤΑΚΗΣ.—Μάλιστα, μάλιστα, φεύγω ἀμέσως.

ΣΤΑΣΟΠ.—Ἄν πιασθῇς, καὶ σὲ ρωτήσουν πόθεν ἔρχεσαι, μὴν τοὺς εἰπῇς πὼς εἶσαι ἀγγελιαφόρος καὶ μᾶς ἔφερες ἐπιστολὲς ἐδῶ, διότι θὰ μᾶς ἀνακαλύψουν καὶ θὰ μᾶς πιάσουν. Ἐκατάλαβες; Πές τους πὼς χάθηκαν οἱ γονεῖς σου καὶ πηγαίνεις νὰ τοὺς εὔρῃς.

ΤΑΚΗΣ.—Μάλιστα, μάλιστα.

ΣΤΑΣΟΠ.—(Στὸν Νίκο). Φέρε, Νίκο, ἓνα πιστόλι γιὰ τὸν Τάκη.

ΝΙΚΟΣ.—Μάλιστα, ἀρχηγέ. (Ἐξετάζει στὴν κασέλα, βρῖσκει ἓνα καὶ τὸ δίδει στὸν Τάκη).

ΣΤΑΣΟΠ.—Νά, πάρε το Τάκη. Κρύψε το καλὰ ἐπᾶνω σου. Ἄν πιασθῇς καιροφύλαξε μιά στιγμή πού δὲν θὰ σὲ προσέξουν καὶ πυροβόλα κατ' ἐναντίον τους.

ΤΑΚΗΣ.—Ἐν τάξει, ἀρχηγέ. Θὰ κάνω ὅπως διατάξῃς.

ΣΤΑΣΟΠ.—Λοιπὸν, πηγαίνε στὸ καλὸ.

ΤΑΚΗΣ.—(Παίρνοντας τὸ χέρι τοῦ Σιασόπ. καὶ τοῦ Νίκου λέγοντας): Ἐχετε γειά.

ΣΤΑΣ. καὶ ΝΙΚΟΣ.—Στὸ καλὸ Τάκη, στὸ καλὸ. (Φεύγει ὁ Τάκης).

ΝΙΚΟΣ.—Ἄς εἴμεθα ἔτοιμοι κ' ἄς περιμένωμε.

ΣΤΑΣΟΠ.—Ναί. Εἶναι ἐν τάξει τὸ ρεβόλβερ σου;

ΝΙΚΟΣ.—(Τὸ βγάζει καὶ τὸ ἐξετάζει). Μάλιστα, ἀρχηγέ.

ΣΤΑΣΟΠ.—Κι' ἐμένα τὸ ἴδιο εἶναι. (Τὸ βγάζει κι' αὐτός). Μαχαίρι κρατᾶς;

ΝΙΚΟΣ.—Τί θὰ τὸ κάνωμε;

ΣΤΑΣΟΠ.—Πιθανὸν νὰ χρειασθῇ. Ἄς πάρωμε ἀπὸ ἓνα. (Πηγαίνουν στὴν κάσα καὶ παίρνον ἀπὸ ἓνα μαχαίρι, τὸ βάζουν στὴν ζώνην τους, τὸ κρύβουν καλὰ κι' ἔπειτα κλείουσι τὴν κάσα).

ΝΙΚΟΣ.— Πότε νά τοὺς κτυπήσωμε ;

ΣΤΑΣΟΠ.— Θά σοῦ κάνω νόημα.

ΝΙΚΟΣ.— Τί νόημα ;

ΣΤΑΣΟΠ.— Νά. Σάν σοῦ κλείσω τὸ ἓνα μάτι καὶ φέρω τὸ δεξί μου χέρι στὴ μέση, νᾶσαι ἔτοιμος.

ΝΙΚΟΣ.— Κατάλαβα, κατάλαβα. Μεῖνε ἡσυχος. (Σείων τὸ κεφάλι).

ΣΤΑΣΟΠ.— Σάν ἔρθουν νά κάνωμε τὴν πιὸ μεγάλη προσποίηση καὶ ν' ἀρχίσωμεν νά ἀγριοκυτάζωμεν τοὺς αἰχμαλώτους προσποιητά, διὰ νά παρουσιάσωμε σημεῖα πὼς εἴμεθα γνήσιοι Γερμανοί.

ΝΙΚΟΣ.— Θά κάνωμε ὅ,τι νομίζεις καλύτερο.

ΣΤΑΣΟΠ.— Λοιπὸν, εἶσαι ἔτοιμος ; Σάν ἔρθουν νά μὴν ταραχθῆς διόλου, ἔτσι ποῦ νά μὴ δείξης σημεῖα ὑποψίας. Κάνε πὼς δὲν ἔχεις ἔννοια.

ΝΙΚΟΣ.— Ἐν τάξει, ἐν τάξει.

ΣΤΑΣΟΠ.— Κι' ἀκόμη ἐν ἄλλο.

ΝΙΚΟΣ.— Τί ;

ΣΤΑΣΟΠ.— Ἄκουσέ με, Νίκο. Ὅταν ἔρθουν ἐδῶ οἱ Γερμανοὶ καὶ ἀρχίσῃ ἡ δίκη τῶν δικῶν μας, καὶ ἂν κατὰ τύχην τοὺς καταδικάσουν σὲ θάνατο διὰ τουφεκισμοῦ πιθανὸ νά στείλουν ἓνα ἀπὸ μᾶς νά τοὺς συνοδεύσουν στὸν τόπο τῆς ἐκτελέσεως. Ἐάν συμβῆ τοιοῦτον τί, ἐσὺ ἢ ἐγὼ πρέπει νά λάβωμεν τὰ μέτρα μας. Ἐάν στὴ συνοδεία βρίσκεται κανεὶς Γερμανός, θά ὑπάρξῃ νομίζω χρυσὴ εὐκαιρία νά δεχθῆ ἓνα πύρινο βόλι καὶ τότε παίρνομε τοὺς δικούς μας καὶ δραπετεύομε. Ὅποτος ἀπὸ τοὺς δυὸ μας μείνῃ στὸ ἐπιτελεῖο θά βρῆ τὴν εὐκαιρία νά πυροβολήσῃ θανάσιμα τὸν τύρρανο, ἀφοῦ πάρῃ πολλὰς πληροφορίες κι' ἴσως καὶ πολλὰ χρήματα. Νά τοὺς ἀναγκάσῃς ἢ ἐσὺ ἢ ἐγὼ νά κάνουν μιά διαταγὴ ποῦ ν' ἀπευθύνεται στὸν σμήναρχο τῆς Γερμανικῆς ἀεροπορίας καὶ νά διατάττεται νά σταματήσουν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρες οἱ βομβαρδισμοὶ τῶν Κρητικῶν πόλεων. Λοιπὸν, μὲ τοιοῦτον τρόπον θά βροῦμε τὴν εὐκαιρία ν' ἀπουακρύνωμε τὸν ἄμαχο πληθυσμὸ καὶ νά τὰς μετατρέψωμεν εἰς ὄχυρωματικὰς βάσεις.

ΝΙΚΟΣ.— Θαυμάσια ἰδέα ἀγαπητὲ Στασόπουλε. Θά κάνω συμφώνως τῶν ἐντολῶν σου ἴσως δὲ καὶ κάτι περισσότερο.

ΣΤΑΣΟΠ.— Πρέπει Νίκο νά διατηρήσωμεν ἄκραν ψυχραιμία, κι' ὁ Θεὸς δὲν θά μᾶς ἐγκαταλείψῃ. Ἐπίσης ν' ἀλλάξωμε καὶ τὰ ὀνόματά μας. Ἐσὺ Νίκο θᾶσαι Φρειδερίκος κι' ἐγὼ Μίλλερ.

(Ἀκούονται βήματα).

ΝΙΚΟΣ—(Μὲ πολὺ χαμηλὸ ὕψος). "Ερχονται.

ΣΤΑΣΟΠ.—Ναί, ναί, — κάνε πῶς δὲν ξεύρεις τίποτα.
(Κρούεται ἡ σκηνὴ ἐνῶ ἀκούεται ἡ φωνὴ τοῦ Στασοπούλου.
Ἐμπρός. (Ἄνοίγει ἡ θύρα τῆς σκηνῆς καὶ εἰσέρχεται εἰς
Γερμανὸς στρατηγὸς μεθ' ἑνὸς ἀξιωματικοῦ κι' ἑνὸς Γερμανοῦ
ὀπλίτου μεταφέροντες δεδεμένους τὸν Γιάννο, τὸν Αὐστραλό,
τὸν Ἄγγλο καὶ τὸν Νεοζηλανδό. (') Γιάννος φέρει τραῦμα στὸ
ἀριστερὸ χερὶ δεδεμένο μὲ ἐπίδεσμο καθὼς κι' ὁ Αὐστραλὸς
μὲ μιὰ βαρεῖα πληγὴ στὸ πόδι περιτυλιγμένο μὲ ἐπίδεσμο. Ὁ
Στασοπούλος κι' ὁ Νίκος χαιρετοῦν στρατιωτικὰ καὶ προσφέ-
ρουσιν καθίσματα. Ὁ Γερμανὸς στρατηγὸς κι' ἡ συνοδεία του,
ἀφοῦ τοὺς εὐχαριστοῦν κάθονται, μένοντες ὀρθίον μόνο τοῦ
ὀπλίτου μὲ ὑπὸ μάλης τὸ ὄπλο σὲ στάση προσοχῆς. Κάθεται
στὸ τέλος ὁ Στασοπούλος κι' ἀπέναντί του ὁ Νίκος).

ΦΕΛΜΥ—(Πρὸς τὸν Στασοπούλου.) Πότε ἦλθες ἐδῶ ;

ΣΤΑΣΟΠ.—Πρὸ μιᾶς περίπου ὥρας κι' ἔχομε πληρο-
φορηθεῖ περὶ τῆς ἀφίξεώς σας ἐδῶ, γι' αὐτὸ περιμέναμε ἐδῶ.

ΦΕΛΜΥ—Δὲν ὑπάρχουνε Ἕλληνες ἐδῶ πλησίον ἢ
ἄλλοι σύμμαχοί τους ;

ΣΤΑΣΟΠ.—"Οχι, στρατηγέ μου. "Οταν ἦρθαμε ἐδῶ
ἀντικρύσαμε μιὰ μάχη ὅπου ἔτυχε νὰ λάβωμε κι' ἐμεῖς
μέρος. Πολεμήσαμε σκληρὰ διότι αὐτοὶ οἱ Κρήτες καὶ
οἱ σύμμαχοί τους ἄν καὶ ἦσαν ὀλιγώτεροί μας δὲν ἐπαρα-
δίδοντο ὅμως. Ἐμάχοντο σὰν λέοντες. Ἐφθασαν ὅμως
σὲ λίγο ἐνισχύσεις ἀπὸ ἀλεξιπτωτιστὰς καὶ μὲ τὴν βοή-
θειαν τῆς μαχητικῆς καὶ ἀητητῆτοῦ Λουτβάφφε μας τᾶχα-
σαν. Οἱ δὲ ἄρχηγοί μας μᾶς ἄφησαν ἐδῶ ὡς κυρίους
τοῦ Ἐπιτελείου τὸ ὅποιο θὰ ἐχρησιμοποιεῖτο ὑφ' ἡμῶν.

ΦΕΛΜΥ—Ποῦ πῆγαν τώρα οἱ δικοί μας ;

ΣΤΑΣΟΠ.—Μᾶς εἶπαν πῶς θὰ πάνε παρακάτω, ποῦ
πῆγαν ὅμως, δὲν ξεύρω.

ΦΕΛΜΥ—"Ὡστε, προτοῦ φθάσουν ἐνισχύσεις, νικοῦ-
σαν οἱ Ἕλληνες ;

ΣΤΑΣΟΠ.—"Ὡπως νομίζω, νικούσαν.

ΦΕΛΜΥ—Εἶναι γενναία φυλὴ καὶ δύσκολα ὑποτάσσεται.

ΣΤΑΣΟΠ.—Κι' ἐγὼ αὐτὸ κατάλαβα, διότι πρὶν φθά-
σουν οἱ ἐνισχύσεις κι' ἐξακολουθοῦσε ἡ Λουτβάφφε νὰ
τοὺς βομβαρδίζη, πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς δὲν ὑποχωροῦσαν,
μάλιστα δὲ μαζύ των ἦσαν καὶ Ἄγγλοι, Αὐστραλοὶ καὶ
Νεοζηλανδοί. Φαίνεται πῶς τοὺς ἀγαποῦν.

ΦΕΛΜΥ—"Ὅσο κι' ἂν τοὺς ἀγαποῦν, οἱ Λουτβάφφε
δὲν χωραττεύει.

ΣΤΑΣΟΠ.—Κι' ἐγὼ ἔτσι λέγω. Τὰ παιδιὰ ἐδῶ (δει-
χνέων τοὺς αἰχμαλώτους.) Τί συμβαίνει ;

ΦΕΛΜΥ—Πιάσθηκαν αἰχμάλωτοι.

ΣΤΑΣΟΠ.—“Ωστε ἔκαμαν ἀπόφαση αὐτοὶ νὰ τὰ βάλουν μὲ τοὺς δικούς μας;

ΦΕΛΜΥ—“Ἔτσι θέλησαν.

ΣΤΑΣΟΠ.—Δὲν ἔχουν τίποτα μαζί τους;

ΦΕΛΜΥ—Νομίζω, ὄχι.

ΣΤΑΣΟΠ.—(Πηγαίνει καὶ τοὺς ἐξετάζει καθὼς κι' ὁ Νίκος.) Δὲν ἔχουν τίποτα, στρατηγέ μου. Τί θὰ γίνη τώρα μ' αὐτούς.

ΦΕΛΜΥ—Νά, ἀρχίζει τώρα ἡ δίκη τους. Πάρετέ τους ἔξω καὶ δέσετέ τους. (Ὁ Νίκος παίρνει σχοινὶ καὶ τοὺς δένει).

ΣΤΑΣΟΠ.—Αὐτὴ ἡ φυλὴ στρατηγέ μου, ἂν καὶ εἶναι μικρὰ ἐν τούτοις δὲν ὑποκύπτει. Τὸ μόνο ποὺ μὲ κάνει νὰ διερωτώμαι, εἶναι γιὰ τοὺς συμμάχους των, διότι ἐθεώρησαν τὴν Κρήτην ὡς πατρίδα των κι' ἔχουν τὴν ἴδια ἀπόφαση ὅπως τοὺς ἴδιους τοὺς Ἕλληνες, νὰ ἐλευθερώσουν τὴν Ἑλλάδα ἢ ν' ἀποθάνουν. Ἀκόμη δὲ καὶ κατὰ τὸ ἐξαιρετικόν, ποὺ φαίνεται κάπως ἀπίστευτο, ἀλλὰ κατὸ πιν πληροφοριῶν ἐννόησα ὅτι ἀληθεύει.

ΦΕΛΜΥ—Τί εἶναι;

ΣΤΑΣΟΠ.—Ἐχὼ μάθει στρατηγέ μου, ὅτι, πρὶν ἀρχίσουμε τὴν ἐπίθεση, εἶχαν φθάσει ἐδῶ καὶ πολλοὶ Κύπριοι. Πρὶν ἔρθετε ἐδῶ, κι' ἐνῶ κρατοῦσε ἀκόμα ἡ μάχη, μοῦπε κάποιος δικός μας λογαγὸς ὅτι εἶδε Κυπρίους νὰ πολεμοῦν ὡς λέοντες, ἂν καὶ τὴν στιγμὴν ἐκείνη ἐξακολουθοῦσε ὁ συνεχὴς βομβαρδισμὸς τῆς Λουτβάφφε μας νὰ τοὺς ἀποδεκατίζη. Εἶχαν φαίνεται κάνει ὄρκον μὲ τὴν Μ. Βρετανία νὰ τὴν βοηθήσουν, καὶ ὅταν ἡ νίκη στεφανώσῃ τὰ ἰδικὰ των ὅπλα νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ νὰ ἐνωθοῦν μὲ τὴν μητέρα τους Ἑλλάδα. Ἀκόμα μοῦπε κι' ἐν ἄλλο.

ΦΕΛΜΥ—Τί; Πές το.

ΣΤΑΣΟΠ.—Τὴν στιγμὴν ἐκείνην, Ἐξοχώτατε, ποὺ τὰ ἀμέτρητα στούκας σκέπαζαν τὴν περιοχὴν τῆς μάχης, πρόσεξα τέσσερα ἀεροπλάνα νὰ καταφθάνουν μὲ ἱλιγγιώδη ταχύτητα, καὶ νὰ πλησιάζουν ὀλοὲν τὸν σχηματισμὸν μας. Ἔβραλα ἀμέσως τὰ κιάλια μου γιὰ νὰ ἐξακριβώσω ἐὰν ἦσαν δικά μας. Δὲν ἦσαν ὅμως, διότι εἶχαν τὰ ἀγγλικὰ σήματα. Μόλις πλησίασαν τὸν σχηματισμὸν τῆς Λουτβάφφε μας ὤρμησαν ἀκάθεκτα ἀνάμεσα στὰ ἰδικὰ μας. Τὴν στιγμὴν ἐκείνη ἄρχισε μὲ ἄγρια ἀερομαχία ποὺ κράτησε 7 λεπτά. Τὸ ἀποτέλεσμα ὅμως, καὶ μετὰ λύπης μου τὸ λέω, δὲν ἦτο διόλου εὐχάριστο γιὰ μᾶς, καθ' ὅτι ρίφθησαν 16 ἐν ὅλῳ ἰδικὰ μας μαχητικὰ καὶ βομβαρδιστικὰ. Ἐκ δὲ τῶν ἐχθρικών, κατέπεσε μόνο ἐν καὶ τὸ πλήρωμά του, ὅσοι ἔμειναν ζῶντες, συνελήφθη αἰχμάλωτο. Τὰ ὑπολοιπα δὲ τρία κατόρθωσαν κι' ἔφυγαν ἄθικτα.

ΦΕΛΜΥ—Τι διάβολο (κυπῶν τὸ χέρι του πῆ ἔδρω) τόσο ἠλίθιοι φάνηκαν οἱ δικοί μας καὶ τόσο ἀγύμναστοι, τοῦ τέσσερα ἐν ὄλῳ ἐχθρικά κατόρθωσαν νὰ προξενήσουν τόσο βαρείας ἀπωλείας εἰς βάρος δεκαπλασίων ἰδικῶν μας; Ἀπὸ ποιούς ἀπετελεῖτο τὸ πλήρωμά τους; Ἀπὸ Ἑλλήνας, Ἀγγλους, Αὐστραλοὺς ἢ Νεοζηλανδοὺς;

ΣΤΑΣΟΠ.—Ἐξ ὧσων ἀντελήφθην καὶ ἐξ ὧσων διέκρινα, ἦσαν Ἑλληνες καὶ Ἀγγλοι.

ΦΕΛΜΥ—Περίεργο μ' αὐτοὺς τοὺς Ἑγγλέζους. Τόσο ἀγαποῦν τοὺς Ἑλληνες;

ΣΤΑΣΟΠ.—Ναί, στρατηγέ μου, κι' ἐμένα αὐτὸ τὸ σαράκι μὲ βασανίζει. Καταλαβαίνω ὅμως πῶς θάχουνε ὅλοι τὸν ἴδιο ὄρκο μαζὺ μὲ τοὺς Ἑλληνες νὰ ζήσουν ἐλεύθεροι μὴ ἀφήνοντας οὔτ' ἓνα Γερμανοὺς στὴ ζωὴ ἢ ὅλοι τους νὰ σκοτωθοῦν.

ΦΕΛΜΥ—Ἀρκεῖ βλάκα, ἔχω καταλάβει τώρα τί πρέπει νὰ κάνω. Θὰ δώσω μιὰ διαταγὴ στὴ Λουτβάφφε, νὰ τοὺς βομβαρδίξῃ ἀνηλεῶς ὅπου κι' ἂν εἶναι, ὄχι μόνο αὐτοὺς ἀλλὰ καὶ τὰ χωριά, καὶ τίς πόλεις καὶ τὸν ἄμαχο πληθυσμὸ γιὰ νὰ καταλάβουν τί σημαίνει Γερμανία. Μόνο ἔτσι μποροῦν αὐτοὶ νὰ ὑποκούψουν. Μόνο μὲ μαζικὲς καταστροφές καὶ μαζικὲς ἐκτελέσεις θὰ παραδώσουν τὰ ὅπλα. Εἶναι δική μου δουλειά. Θὰ τοὺς διορθώσω ἐγώ, ὅπως τοὺς ἀξίζει. (*Αποτεινόμενος πρὸς τὸν Σιασόπουλο). Ποῦ βρίσκεται τὸ πλήρωμα τοῦ καταρριφθέντος ἐχθρικοῦ ἀεροπλάνου;

ΣΤΑΣΟΠ.—Τοὺς πήρανε μαζὺ τους.

ΦΕΛΜΥ—Πόσοι εἶναι;

ΣΤΑΣΟΠ.—Εἶναι μόνο δύο, ἐξοχώτατε.

ΦΕΛΜΥ—Τοὺς θέλω ἐδῶ τώρα, γιὰ νὰ τοὺς δικάσω μαζὺ μ' αὐτοὺς... (δεικνύων τοὺς αἰχμαλώτους.) Ναί, νὰ τοὺς δικάσω καὶ νὰ τοὺς καταδικάσω ὅπως πρέπει. Στὰ χειρότερα βασανιστήρια θέλω νὰ τοὺς βάλω. Ἐμπρὸς φέρτε τους ἐδῶ, τώρα (διατακτικὸ) ἀμέσως.

ΣΤΑΣΟΠ.—Ποιὸς νὰ πάη, στρατηγέ; Ἐγὼ ἢ αὐτὸς ἐκεῖ; (Δείχνει τὸν Νίχο).

ΦΕΛΜΥ—Ἐσὺ θὰ μείνῃς ἐδῶ. Θὰ πᾶνε μαζὺ, ὁ ἀξιωματικὸς μου καὶ ὁ Φρειδερίκος. Νά, πάρε τὴν πέννα καὶ γράφε.

ΣΤΑΣΟΠ.—Τί νὰ γράφω, ἐξοχώτατε;

ΦΕΛΜΥ—Ὅ,τι θὰ σοῦ πῶ. Ἐμπρὸς. (Παίρνει ὁ Σιασόπουλος τὴν πέννα καὶ τὸ χαρτί κι' ἐτοιμάζεται.)

ΣΤΑΣΟΠ.—Ἐτοιμὸς εἶμαι στρατηγέ. Διατάξε τε.

ΦΕΛΜΥ—Γράψε: (*Ο. Σιασόπουλος Ἀρχίζει νὰ γράφῃ)

Ἐδῶ Γερμανικὸν Στρατηγεῖον.

Πρὸς τὸν ἐπικεφαλῆς τῶν Γερμανικῶν δυνάμεων,
Νομοῦ Ἡρακλείου.

Διατάττεσθε ὅπως στείλετε ἀμέσως τοὺς δύο αἰχμα-
λώτους ἀεροπόρους ἐδῶ, διότι τοὺς χρειάζομαι.

Διὰ τὴν Γερμανικὴν Αὐτοκρατορίαν,
Ἀρχηγὸς τῶν ἐν Κρήτῃ Γερμ. Δυνάμεων,

(Ὑπογράφει) Στρατηγὸς ΦΕΛΜΥ.

(Ἀφοῦ πάρει ὁ ΦΕΛΜΥ τὴν πέννα καὶ ὑπογράφει τὴν
διαταγὴν, διατάζει τὸν Στασόπουλλον.) Δῶσε τὴν στὸν Φρει-
δερίκο νὰ τὴν πάρῃ μαζὺ του. (Πρὸς τὸν Νίκο) Ἐμπρός,
πάρτε τὴν καὶ μὴν ἀργήτε. Σὲ πολὺ σύντομο χρονικὸ
διάστημα πρέπει νὰ μοῦ τοὺς φέρετε ἐδῶ.

ΣΤΑΣΟΠ.—Ἀμέσως παιδιὰ, (πρὸς τὸν Νίκο καὶ τὸν
ἀξιωματικὸ) φτερά στὰ πόδια σας νὰ βάλετε καὶ γρήγο-
ρα. Ὅτι διατάζει ὁ στρατηγός

ΦΕΛΜΥ—(Μὲ ἄγριο βλέμμα καὶ βαρεῖα φωνή.) Τὶ κάθε-
σθε αὐτοῦ καὶ δὲν τρέχετε ἀμέσως; Ἐμπρός λοιπόν, προ-
τοῦ ὅς φυτέψω καμιὰ σφαῖρα στὸ κεφάλι.

ΣΤΑΣΟΠ.—Τρέξετε γρήγορα. (Μυστικὰ πρὸς τὸν Νίκο.)
Στὸ δρόμο πού θὰ πᾶς, σκότωσε τὸν Γερμανὸ καὶ φύγε.
Κατάλαβες;

ΝΙΚΟΣ—Εἶναι δουλειὰ δική μου. (Κάνει νὰ φύγῃ.) Ξεῦ-
ρω τί νὰ κάνω (ἐνῶ βγαίνει ἀπὸ τὴν θύρα.) Θὰ κάνω ὅπως
εἶπες. (Φεύγουν μαζὺ μὲ τὸν ἀξιωματικὸ, ἐνῶ πρῶτα χαιρε-
τοῦν στρατιωτικᾶ).

(Κλείει ἡ σκηνή).

ΠΡΑΞΙΣ Γ'.

(Ἀνοίγεται ἡ σκηνὴ καὶ φαίνεται ὁ Γερμανὸς στρατηγὸς κα-
πνίζων τὴν πίπαν του ἐν ἄκρᾳ σκεπτικότητι. Σὲ λίγο ἀρχίζει νὰ
λέγῃ μετὰ θυμοῦ, ἐνῶ ὁ Στασόπουλλος ἴσταται πλησίον του).

ΦΕΛΜΥ.—Σκέπτομαι καὶ ξανασκέπτομαι. (Κιτυῶν τὸ
χέρι του ἐπὶ τῆς ἔδρας), καὶ δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω πῶς
μιὰ φοδχτα Ἑλληνας κι' ἄλλοι τόσοι οἱ Σύμμαχοί τους
δὲν μποροῦν νὰ ὑποκόψουν μπροστὰ στὸ δοξασμένο
Ράιχ, τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν, τόσο λαοὶ σφαδά-
ζουν κάτω ἀπὸ τὸ βαρὺ πέλμα του. Ὅσο λιγώτεροι εἶ-
ναι, τόσο μεγαλύτερη εἶναι ἡ ντροπὴ γιὰ μᾶς, πού κατέ-
χομε ὅλα τὰ σύγχρονα ὅπλα καὶ μέσα, νὰ μὴν μπορού-
με νὰ τοὺς καταβάλωμεν. Ὅχι, ὄχι. Πρέπει νὰ ὑποκό-
ψουν, πρέπει νὰ νικηθοῦν (ἐν ἡρεμίᾳ). Καλά, καλά. Νὰ
ἔχετε ὅμως ὑπ' ὄψιν σας, βωμερὰ παλιοτόμαρα καὶ

φθονεροί άνθρωποι, πώς ή ημέρα άφ' ένός της ύποταγής σας κι' άφειέρου ή ημέρα του θριάμβου μας πλησιάζει. Τότε θά έννοήσετε και θά αισθανθήτε τι σημαίνει Γερμανικο σίδερο, σφυρι κι' άμόνι.

ΣΤΑΣΟΠ.—'Η ήμέρα αύτή, στρατηγέ μου, δέν θ' άργήση νάρθη. Ίσως δέ νά πλησιάζη και ή ώρα πού τά φθονερα αύτα ύποκείμενα θά ύποκύψουν κι' ή σεβαστή μας σβάστικα θά ύψωθη μεγαλόπρεπα και θά κυμματίζη ψηλά στην Οΐδη και τόν Ψηλορείτη, ή δέ ήρωϊκή και δοξασμένη Κρήτη θά σφαδάζη κάτω άπ' τήν άνίκητη Γερμανική μπότα.

ΦΕΛΜΥ.—'Από τους συμμάχους τους, ποιοι είναι οι περισσότεροι; Οι Αυστραλοί, οι Νεοζηλανδοί ή οι Άγγλοι;

ΣΤΑΣΟΠ.—Περισσότεροι είναι οι Άγγλοι, στρατηγέ,

ΦΕΛΜΥ.—'Εξ όσων γνωρίζεις, είναι ισχυρή ή άεροπορία τους ή όχι;

ΣΤΑΣΟΠ.—'Εξ όσων γνωρίζω, στρατηγέ μου, λίγα είναι τ' άεροπλάνα τους, πλην όμως επίτιθενται και κτυπούν άποφασιστικά και καιρία.

ΦΕΛΜΥ.—Τρέχουν με μεγάλην ταχύτητα;

ΣΤΑΣΟΠ.—Ναί, στρατηγέ μου.

ΦΕΛΜΥ.—'Ίσως νάναί καμιά έφεύρεσις τους Άγγλους, πού έμεις δέν τήν γνωρίζομεν. Άς είναι όμως. Το μόνο πού μου προξενεί μεγάλην έντύπωση είναι ή άφοσίωση πού δείχνουν οι Άγγλοι πρός φιλικά έθνη. Κάνουν μάλιστα και τις πιο μεγάλες θυσίες νά τά βοηθήσουν δείχνοντας έτσι τήν μεγάλην άφοσίωση τους πρός αύτά.

ΣΤΑΣΟΠ.—Μάλιστα, στρατηγέ μου, αύτό είναι πού με βασανίζει κι' έμένα και δέν μπορώ νά καταλάβω.

ΦΕΛΜΥ.—Είναι εύγενής και άξιοπρεπής λαός, Μάλιστα, αλλά όμως είναι έχθροι μας. Δέν μπορούμε τώρα να τους άγαπήσωμεν.

(Άκούονται έκ του μακρόθεν δύο πυροβολισμοί).

Τί διάβολο; Τί συμβαίνει άραγε;

ΣΤΑΣΟΠ.—(Με χαμόγελο). Δέν καταλαμβαίνετε, έξοχώτατε, περί τίνος πρόκειται;

ΦΕΛΜΥ.—'Οχι! Τι είναι; (τρέμων από θυμόν). Τι συμβαίνει;

ΣΤΑΣΟΠ.—Θάναί αύτοί πού στείλαμεν κι' έρχονται. Κάποια μεγάλη νίκη θάχουν τα στρατεύματά μας. Άπό χαρά, φαίνεται, θά έρριξαν τους δύο πυροβολισμούς, πρός χαιρετισμό της νίκης.

ΦΕΛΜΥ.—Νάναί έτσι άραγε;

ΣΤΑΣΟΠ.—Έτσι φαίνεται.

ΦΕΛΜΥ.—Είθε νᾶναι ὀρθή ἢ σκέψις σου. Ἄν ἔτσι συμβαίη, μεγάλη θᾶναι ἢ ἀνταμοιβή σου.

ΣΤΑΣΟΠ.—Εὐχομαι, στρατηγέ. Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὴν μεγάλη εὐγένεια. Εἴθελα ὅμως κάτι νὰ σᾶς πῶ ἐκ τῶν προτέρων. Δισταζα ὅμως ἂν ἡ ἐξοχότης σας εἶχε τὴν εὐγενῆ καλωσύνη νὰ μὲ ἀκούσῃ καὶ νὰ μοῦ ἀπαντήσῃ.

ΦΕΛΜΥ.—Λέγε το. Σοῦ δίνω τὴν ὑπόσχεσή μου νὰ σοῦ ἀπαντήσω καὶ νὰ σοῦ ἐξηγήσω, ἂν αὐτὸ ποῦ θὰ μοῦ πῆς τὸ βρῶ ὀρθό.

ΣΤΑΣΟΠ.—Νομίζω πὼς θὰ εἶναι ὅπως τὸ θέλετε, ἔτσι ποῦ νὰ σᾶς ἐπιτρέπη νὰ μοῦ ἀπαντήσετε.

ΦΕΛΜΥ.—Γιὰ πές το, νὰ ἴδοῦμε.

ΣΤΑΣΟΠ.—Στρατηγέ μου, στὸν σημερινὸ αὐτὸ κόσμον ὑπάρχουν πολλές φυλές καὶ κάθε φυλὴ ἀντιπροσωπεύει πολλοὺς ἀνθρώπους, χιλιάδες ἢ ἑκατομμύρια, καὶ τὸ πολυτιμώτερο πρᾶγμα ἑνὸς ἀνθρώπου εἶναι ἡ ζωὴ του. Σὲ πολλές ὅμως περιπτώσεις, ὅπως καὶ στὴ σημερινή, γνωρίζετε ὅτι εἴμεθα ἐμπόλεμοι ἄνθρωποι. Λοιπόν, δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ προστατευθῇ μιὰ ἀνθρώπινη ζωὴ ὅταν πολεμᾷ ἡ μιὰ τὴν ἄλλη ἐκτὸς ποῦ νᾶναι ἀθάνα. Ἄλλὰ, νομίζω ἐγὼ ὅτι, τὰ γυναικόπαιδα δὲν πρέπει νὰ πληρῶσουν μὲ τὴν ζωὴν των, διότι αὐτοὶ δὲν φταίνε σὲ τίποτα καὶ νομίζω πὼς οὔτε μᾶς πειράζουν. Ἐπομένως εἶναι κρίμα καὶ θὰ σὲ παρακαλέσω νὰ δώσης μιὰ διαταγὴ στὸ διοικητὴ τῆς Λουτβάφφε, τὴν ὁποῖαν θὰ πάρω ἐγὼ προσωπικῶς μετὰ τὴν δίκην τῶν ἀναμενομένων αἰχμαλώτων. Νὰ γράψῃς δέ, κατὰ τὴν γνώμην μου, νὰ πάψῃ ἡ δοξασμένη μας Λουτβάφφε νὰ βομβαρδίζῃ τὸν ἄμαχο πληθυσμὸ τῆς Κρήτης. Νομίζω, ἐξοχώτατε, ὅτι ἢ ὡς ἂνω εἰσήγησίς μου εἶναι σωστὴ καὶ πὼς δὲν θὰ διαστάσετε νὰ τὴν ἐκπληρώσετε.

ΦΕΛΜΥ.—Εἶναι πολὺ καλὴ ἡ εἰσήγησίς σου καὶ σοῦ τὸ ὑπόσχομαι.

ΣΤΑΣΟΠ.—Θὰ τὴν γράψῃς τώρα;

ΦΕΛΜΥ.—Ναί, ἀμέσως.

ΣΤΑΣΟΠ.—Σὲ εὐχαριστῶ πολὺ, στρατηγέ.

ΦΕΛΜΥ.—Πάρε χαρτί κι' ἐτοιμάσου νὰ γράψῃς.

ΣΤΑΣΟΠ.—(Παίρνοντας χαρτὶ ἀπὸ τὸ γραφεῖο καὶ μιὰ πέννα, ἐτοιμάζεται). Πὼς θέλετε νὰ γραφῇ ἡ διαταγὴ, ἐξοχώτατε; Εἰς ποῖαν δηλαδὴ γλῶσσαν; Γερμανικά, Ἑλληνικά ἢ Ἀγγλικά;

ΦΕΛΜΥ.—Ὅπως καὶ νᾶναι, γράψε τὴν Ἑλληνικά.

ΣΤΑΣΟΠ.—Ἐτοιμος εἶμαι στρατηγέ.

ΦΕΛΜΥ.—(Ἐπαγορεύει ἐνῶ ὁ Στασόπ. γράφει):

Ἄξιότιμον Διοικητὴν τῶν Γερμανικῶν Ἀεροπορικῶν
Δυνάμεων Κρήτης.

Παρακαλεῖσθε ὅπως, ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τὸ ἔξης παύ-
σετε πᾶν βομβαρδισμόν κατὰ τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ
τῆς Κρήτης ἀρκοῦμενοι μόνον εἰς τὸν βομβαρδισμόν στρα-
τιωτικῶν στόχων καὶ συγκεντρώσεων.

Ἄρχηγός τῶν ἐν Κρήτῃ Γερμ. Δυνάμεων
Στρατηγός ΦΕΛΜΥ.

(Ἀφοῦ ὑπογράψει ὁ στρατηγός, βγάζει τὴν σφραγίδα του
καὶ σφραγίζει τὴν διαταγὴν).

Νά, πάρε τὴν καὶ φύλαξέ τὴν. (Παίρνει ὁ Στασόπουλος
τὴν διαταγὴν, τὴν διπλώνει καὶ τὴν βάζει στὴν τσέπη του).

(Ἀκούεται ὀξύσφυριγμα ἐνὸς αὐτοκινήτου).

ΣΤΑΣΟΠ.—Ἐρχονται, ἔρχονται.

ΦΕΛΜΥ.—Ἐχε τὸ νοῦ σου.

ΣΤΑΣΟΠ.—Μεῖνε ἡσυχος, στρατηγέ.

(Κτυπᾷ ἡ θύρα).

ΦΕΛΜΥ.—Ἐμπρός. (Ὁ Στασόπουλος ἀνοίγει τὴν θύρα
καὶ εἰσέρχονται ὁ Νίκος μετὰ τῶν δύο αἰχμαλώτων ἀεροπόρων,
ἄνευ τοῦ συνοδοῦ τοῦ Γερμανοῦ ἀξιωματικοῦ. Ὁ αἰχμαλωτι-
σθεὶς Ἕλληνας ἀεροπόρος ἦτο πυροβολητὴς καὶ ἔφερε τὸν βα-
θμὸν λοχίου τῆς ἀεροπορίας. Ὁ Ἄγγλος ἦτο πιλότος ὁδηγός
καὶ ἔφερε καὶ αὐτὸς τὸν βαθμὸν λοχίου τῆς ἀεροπορίας).

(Πρὸς τὸν Νίκο): Ποῦ εἶναι ὁ ἀξιωματικὸς μου, Φρει-
δερίκε;

ΝΙΚΟΣ.—(Ἐν ἄκρῃ συγκινήσει. Κάνει νὰ μιλήσῃ μὰ δὲν
τὸ κατορθώνει).

ΦΕΛΜΥ.—Γιατί εἶσαι τόσο συγκινημένος; Τί ἄραγε
νὰ συμβαίῃ;

ΝΙΚΟΣ.—(Συγκινεῖται περισσότερο).

ΦΕΛΜΥ.—Μὰ τί ἔχεις ἐπὶ τέλους; Γιατί δὲν μιλάς;

ΝΙΚΟΣ.—(Κλαίων ὑποκριτικά. Μὲ δάκρυα στοὺς ὀφθαλ-
μοὺς λέγει). Τί νὰ σοῦ πῶ στρατηγέ; Λυπᾶμαι μὰ καὶ
φοβᾶμαι μαζύ.

ΦΕΛΜΥ.—Λέγε ἐπὶ τέλους. Μὲ ξεθέωσες. Λέγε γρή-
γορα.

ΝΙΚΟΣ.—Τὸν ἐ (Κλαίει ὑποκριτικά).

ΦΕΛΜΥ.—(Μὲ θυμό). Για νὰ ἰδῶ. Θὰ πῆς ἢ ὄχι; Ἐμ-
πρός, μὴ μὲ κάνεις νὰ θυμῶνω περισσότερο.

ΝΙΚΟΣ.—Τὸν ἐπυροβόλησαν, στρατηγέ, (κάνει νὰ σφογ-
γίσῃ τὰ δάκρυά του).

ΦΕΛΜΥ.—Ἄχι! Τὰ βρωμόσκυλλα. Ἄχι! Τὰ παλιο-
τόμαρα. Ποῦ θὰ μοῦ πᾶνε. (Μὲ περισσότερη ἀγριότητα ἐνῶ
τρίζουν τὰ δόντια του ἀπὸ θυμό). Σὰν τοὺς πιάσω νὰ δῆτε
τί θὰ τοὺς κάνω. Ζωντανοὺς θὰ τοὺς γδέρνω ἀπὸ ἐκ-

δίκηση. (Ἐνῶ λέγει αὐτά, ὁ Στασόπουλος λέγει χαμηλά καὶ μὲ περισσώτερη ἀγριότητα): Ἄν προφθάσης παλιότομαρο.

Ἔστε, οἱ πυροβολισμοὶ π' ἀκούσαμεν, γι' αὐτὸ τὸ σκοποῦ ἦσαν;

ΣΤΑΣΟΠ.— Ἀσφαλῶς, στρατηγέ.

ΦΕΛΜΥ.— Βλέπεις πῶς δὲν καταλαμβαίνεις; Δὲν εἶσαι αὐτὸ πρῶτότερα ἔλεγες πῶς ἦσαν νίκες;

ΣΤΑΣΟΠ.— Μὰ πῶς ἤθελες νᾶμαι καὶ βέβαιος, ἐξοχώτατε; Ἀπλούστατα, ἔτσι ὑπελόγησα.

ΦΕΛΜΥ.— Περύργο κι' ἀπίστευτο πρᾶγμα.* Δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω πῶς μιά φούχτα ἀνθρώπων μπορεῖ καὶ τὰ βγάξει πέρα μ' ἓνα δοξασμένο στρατὸ τοῦ Ράιχ καὶ πῶς μπορεῖ ὄλοένα νὰ ἐξοντώνη κάθε μέρα ὄλοκληρα τάγματα τοῦ ἀήτητου Γερμανικοῦ στρατοῦ; Ὄχι! Αὐτὸ μοῦ φέρνει μεγάλη ντροπὴ. (Πρὸς τὸν Νίκον). Δὲν ἔφερες καὶ καμιά ἐπιστολή;

ΝΙΚΟΣ.— Ἄ, ναί, ἐξοχώτατε. Σᾶς ἔφερα μίαν.

ΦΕΛΜΥ.— Ἀπὸ ποῦ;

ΝΙΚΟΣ.— Ἀπὸ τὸν διοικητὴν τῶν Γερμανικῶν Δυνάμεων, νομοῦ Ἡρακλείου,

ΦΕΛΜΥ.— Δόσε την ἐδώ. Γιά νὰ ἰδῶ τί γράφει; (Βγαίνει ὁ Νίκος τὴν ἐπιστολὴν καὶ κινεῖ νὰ τὴν δόσῃ στὸ Φέλμυ). Δὲν πειράζει ὅμως. Διάβασέ την ἐσύ,

ΝΙΚΟΣ.— (Ἀναγινώσκει). Πρὸς τὸν ἐξοχώτατον Ἀρχηγὸν τῶν Γερμανικῶν Δυνάμεων Κρήτης.

Ἐξοχώτατε,

Γράφοντάς σας τὰς ὀλίγας αὐτὰς γραμμὰς, μετὰ μεγάλης μου λύπης, θέλω νὰ σᾶς ἀναγγείλω τὰς μεγάλας συμφορὰς μας. . . .

ΦΕΛΜΥ.— Τί διάβολο λέγει; (κτυπῶν τὸ χέρι του ἐπὶ τραπέζης). Συμφορὰς παλι; Συνέχισε νὰ ἰδοῦμε.

ΝΙΚΟΣ.— (Συνεχίζων τὸ διάβασμα) Πρὶν λίγες ὥρες, ἐξοχώτατε στρατηγέ μας, εἴχαμε πάθει μιά τρομακτικὴ συμφορὰ σὲ μιά μάχη κι' εἴχαμε τρομακτικὰ ἀπώλειες. Πάρα πολλὰ ὄπλα περιήλθον εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν μας. Αὐτὸ ἦταν ἓνας λόγος πού μας ἀνάγκασε νὰ ὑποχωρήσωμε.

Ἀναμένομε διαταγὰς σας.

Διατελῶ εὐσεβᾶστως,

Διοικητὴς Γερμ. Δυνάμεων, νομοῦ Ἡρακλείου

ΦΕΛΜΥ.— (Ἐν θλίψει). Ἄχι, ἄχι. Πάει πολὺ αὐτὸ καὶ μοῦ γράφει τί νὰ κάνη καὶ τί νὰ ξεκάνη. Μὲ τόσες ἰσχυρὲς δυνάμεις, μὲ τόση ἀεροπορία καὶ μὲ τόσες συγχρονεὲς μηχανεὲς καὶ ὄπλα δὲν μπορεσε νὰ νικήσῃ; καὶ μοῦ γράφει τί νὰ κάνη. Νὰ τελειώσω τώρα τὴ δίκη μου

μ' αὐτὰ τὰ παλιογούρουνα, νάρθω καὶ νά σοῦ πῶ τι νά κάνης, παλιόσκυλλο. (Πρὸς τὸν ὀπλίτην του). Φέρε ἐδῶ αὐτὰ τὰ παλιογούρουνα, τώρα πού εἶναι βρασμένο τὸ αἷμα μου, γιὰ νά κάνω ἐκδίκηση ἀπάνω τους.

ΟΠΛΙΤΗΣ.—Στάς διαταγὰς σου, στρατηγέ. (Πηγαίνει καὶ φέρνει δεδεμένους τοὺς δυὸ αἰχμαλώτους ἔμπροσθεν τοῦ στρατηγοῦ. Μαζὺ μ' αὐτοὺς ὁ ὀπλίτης φέρνει καὶ τρεῖς ἄλλους, τὸν Γιάννο, τὸν Κοῦπερ καὶ τὸν Φράτζερ),

ΦΕΛΜΥ.—*Ἐλάτε δῶ, παλιοτόμαρα, γιατί εἶσθε ἔτσι κατσουφιασμένοι; Κοιτάξτε ἐδῶ. (Στὸν Γερμανὸ ὀπλίτη). Φέρε μου ἐκεῖνο μὲ τὸ μεγαλύτερο βαθμό. (Ὁ Γερμ. ὀπλίτης πλησιάζει τοὺς αἰχμαλώτους καὶ φέρνει ἔμπροσθέν του τὸν Γιάννο),

(Ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Γιάννο, τοῦ λέγει):

Ποῦ βρήκες ἐκεῖνο τὸν ἄξιο βαθμό;

ΓΙΑΝΝΟΣ.—Τὸν πήρα ἀπὸ τὴν πατρίδα μου.

ΦΕΛΜΥ.—Ποιὰ εἶναι ἡ πατρίδα σου;

ΓΙΑΝΝΟΣ.—Ἡ ἡρώϊκὴ καὶ θάνατη Κρήτη.

ΦΕΛΜΥ.—Γιατί σοῦδωσε τόσο μεγάλο καὶ περήφανο βαθμό;

ΓΙΑΝΝΟΣ.—Γιὰ τὰ μεγάλα ἀνδραγαθήματα *καὶ τίς μεγάλες θυσίες πού ἔκανα γι' αὐτὴν.

ΦΕΛΜΥ.—Ποῖα εἶναι τὰ ἀνδραγαθήματά σου;

ΓΙΑΝΝΟΣ.—Ἐκεῖνα πού ἔκανα γιὰ νά χαρίσω σ' αὐτὴν τὴν λατρευτὴν καὶ ἀνδρειωμένην λευθεριά.

ΦΕΛΜΥ.—Τί λές, παλιοτόμαρο; Δὲν ντρέπεσαι;

ΓΙΑΝΝΟΣ.—Τί νά ντραπῶ, ἀφοῦ κάνω τὸ καθήκόν μου.

ΦΕΛΜΥ.—Ποῖον καθήκον σου;

ΓΙΑΝΝΟΣ.—Τὸ καθήκον καὶ τὴν τιμὴ μου, πού ἔχω σάν ἕνας καλός, γνήσιος καὶ πατριώτης Ἕλλην. "Ὅταν δὲ ἀγωνίζεται κανεὶς γιὰ νά διατηρήσῃ τὴν ἐλευθερίαν του κι' ἔρχεται ἄλλος νά τὸν ὑποδουλώσῃ, ἔ, τότε, τί πρέπει νά γινῇ; Πρέπει νά κτυπήσῃ ἀλύπητα τὸν βάρβαρο κατακτητὴ.

ΦΕΛΜΥ.—(Χλευαστικά). "Ὡστε, εἰμ' ἐγὼ βάρβαρος;

ΓΙΑΝΝΟΣ.—Μάλιστα, ὄχι μόνο ἐσὺ ἀλλὰ κι' ὄλο σου τὸ σόϊ. (Ὁ Γερμανὸς ὀπλίτης εἰτοιμάζεται νά δώσῃ μπάσο στὸ Γιάννο ἀλλ' ἔμποδίζεται ὑπὸ τοῦ Σισσοπούλου).

ΟΠΛΙΤΗΣ.—(Ἐν θυμῷ). Γιατί δὲν μ' ἄφησες; Δὲν ἀκούς τί λέγει τὸ κτῆνος; Νά μᾶς βρίζῃ μπροστά σ'α μάτια μας;

ΦΕΛΜΥ.—"Ἄσε τον νά πῆ ὅ,τι θέλει. Ἡ ὥρα τῆς καταδίκης του πλησιάζει. (Πρὸς τὸν Γιάννο):

Λοιπόν, ἔλα πῶς κοντά. (Ὁ Γιάννος πλησιάζει περισσότερο). Μίλα καλύτερα, ἴσως γλυτώσῃς τὴν ἐκτέλεση.

ΓΙΑΝΝΟΣ.—Δὲν μὲ τρομάζει ἡ ἐκτέλεση.

ΦΕΛΜΥ.—Γιατί δὲν σὲ τρομάζουν;

ΓΙΑΝΝΟΣ.—Δὲν τὸ γνωρίζεις καὶ θέλεις νὰ σοῦ τὸ εἰπῶ;

ΦΕΛΜΥ.—Βεβαίως, θέλω.

ΓΙΑΝΝΟΣ.—Ὅταν ἕνας ἄνδρας, στρατηγέ, μένη καὶ ζῆ ἐλεύθερος καὶ ξάφνου κάποιος βάοβαρος θέλει νὰ τὸν στερήσῃ τῆς ἀγαπημένης του λευτεριάς, ἐκεῖνος πρέπει νὰ ὀρκισθῆ πὼς θὰ θυσιασθῆ γιὰ νὰ μείνῃ ἐλεύθερος. Καὶ ἂν ἀκόμα γνωρίζῃ πὼς τὸν περιμένει βέβαιος θάνατος ἂν δὲν ὑποχωρήσῃ, πρέπει, ναι, πρέπει νὰ θανατωθῆ γιὰ νὰ σωθῆ γιὰ πάντα ἀπὸ τὸ βέβηλο χέρι τοῦ ἄγριου κατακτητῆ Ναι, πρέπει προτοῦ ἀποθάνῃ, νὰ ἐκδικηθῆ γιὰ τὸν ἄδικο χαμό του.

ΦΕΛΜΥ.—Τι λές; Ἐκδίκησῃ;

ΓΙΑΝΝΟΣ.—Βεβηότατα. Σεῖς τὴν θέλετε καὶ σεῖς τὴν ἐσκεφθήκατε, διότι ἔρχεσθε σ' αὐτὸν τὸν τόπο, ποῦ παραμένει ἄγιος καὶ ἀμόλυντος, καὶ μὴ ἱκανοποιημένοι μὲ τὰ ὅσα πῆσατε, θέλετε νὰ ποτίσετε μὲ τὸ τιμιο αἷμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ τὸ δένδρον τῆς λευτεριάς. Λοιπὸν, ὕστερα ἀπ' ὅλα αὐτὰ δὲν μᾶς ἀπομένει τίποτ' ἄλλο παρὰ νὰ πάρωμε τὰ ὄπλα καὶ νὰ τσακίσωμε τὰ μαῖτρα καὶ ἀπαίσια σχέδιά σας, γιὰ νὰ δεῖξωμε στον κόσμον πὼς ποθούμε τὴν λευτεριά καὶ πὼς πρέπει ν' ἀγωνίζεται κανεὶς γιὰ νὰ τὴν κερδίσῃ.

ΦΕΛΜΥ.—Παλιόσκυλλο. Τώρα θὰ σοῦ δείξω ἐγὼ τί πανθάνουν ὅσοι ὀμιλοῦν μὲ τέτοιο αὐθάδη τρόπο, μὲ τέτοιο ἄγριο ὄσοι μπροστὰ σ' ἕνα στρατάρχη τῆς ἀήτητης καὶ δοξασμένης Γερμανίας. (Πρὸς τὸν ὀπλίτην του). Πάρε τον καὶ δέσε τον σφικτά, ἕως ὅτου τελειώσω καὶ μὲ τοὺς ἄλλους. Τότε ξεύρω τί θὰ κάνω. (Ὁ ὀπλίτης, παίρνει τὸν Γιάννο, τὸν δένει σφικτότερα μὲ σχοινὶ καὶ ἐτοιμάζεται νὰ τὸν βγάλῃ ἔξω, ἐνῶ λέγει πρὸς τὸν Στασόπουλο):

ΟΠΛΙΤΗΣ.—Τι τον βλέπεις ἀκόμα τὸν παλιάνθρωπο; Δὲν τὸν γρονθοκοπανίζεις καὶ ὅλας;

ΣΤΑΣΟΠ.—Δὲν χρειάζεται ξυλο, ἀλλ' ἀμέσως ἐκτέλεση.

ΦΕΛΜΥ.—Κι' ἐγὼ αὐτὸ ἔχω τάξει γι' αὐτόν.

ΟΠΛΙΤΗΣ.—(Ὑποκρινόμενος πρὸς τὸν στρατηγόν). Μάλιστα, ἔτσι τοῦ ἀξίζει.

ΦΕΛΜΥ.—(Πρὸς τὸν ὀπλίτην). Φέρε μου ἐδῶ τὸν Ἄγγλο. (Ὁ ὀπλίτης πλησιάζει τὸν Ἄγγλο, τὸν παίρνει ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὸν ὀδηγᾷ ἐμπροσθεν τοῦ στρατηγοῦ).

Πὼς ἦλθες ἐδῶ;

ΜΠΑΝΤΥ.—Ἦρθα ὡς αἰχμάλωτος.

ΦΕΛΜΥ.—Ποιοὶ σὲ πήρανε αἰχμάλωτο;

ΜΠΑΝΤΥ.—Τὰ ἄγρια στίφη τῶν Γερμανῶν.

ΦΕΛΜΥ.—Τι ζητᾷς ἐσὺ στὸ μέρος αὐτό;

ΜΠΑΝΤΥ.—Διὰ νὰ προστατεύσω τὴν λευθεριά. Νὰ κτυπήσω τὸν ἐχθρό.

ΦΕΛΜΥ.—Ποιὸς ἐχθροὺς νὰ κτυπήσης;

ΜΠΑΝΤΥ.—Τοὺς βαρβάρους τοῦ Χίτλερ, ποὺ λέγονται Γερμανοί.

ΦΕΛΜΥ.—Δὲν φοβεῖσαι τὸ πιστόλι μου καὶ λὲς αὐτὰ τὰ λόγια;

ΜΠΑΝΤΥ.—Τί νὰ φοβηθῶ; Κανεὶς δὲν φοβᾶται ὅταν ἀγωνίζεται δι' ἓνα ἱερό σκοπό.

ΦΕΛΜΥ.—Κι' ἐσὺ λοιπὸν θέλεις νὰ μᾶς ἐκδικηθῆς;

ΜΠΑΝΤΥ.—Ναί, ἐσᾶς τοὺς βάρβαρους. Γι' αὐτὸ ἤρθα ἐδῶ γιὰ νὰ σᾶς κτυπήσω μὲ ὅλες μου τίς δυναμεις γιὰ νὰ προστατέψω ἓνα φίλο λαό, κι' ἂν ποραστὴ ἀνάγκη νὰ δώσω ἀκόμα κι' αὐτὴν τὴν ζωὴν μου.

ΦΕΛΜΥ.—Μὰ γιατί μιλάς μὲ τέτο ο ὕφος καὶ μόλις στα μετα θυμῷ; Ἡ μήπως θέλεις νὰ ὁμοιάσης μὲ τὸν πρῶτο, ὁ ὁποῖος θὰ χυση ἐντὸς ὀλίγου τὴν ζωὴν του;

ΜΠΑΝΤΥ.—Ἐτοὶ ἀρμόζει νὰ μιλῶ πρὸς ἐσένα. Κι' ἂν θέλω νὰ ὁμοιάσω τοῦ συντρόφου μου, δηλ. νὰ χάσω τὴν ζωὴν μου, σὲ βεβαιῶ σὸν ἓνας ἄλλος Βύρων, ὅτι εὐπροσδεκτὰ θᾶναι τὰ βᾶσανα καὶ γλυκύτερος ἀκόμα ὁ θάνατος γιὰ τὴν ἀθάνατη Ἑλλάδα.

ΦΕΛΜΥ.—Μὰ, γιὰ πὲς μου. Ποιοὶ εἶναι οἱ ἐχθροὶ ποὺ μοῦ εἶπες πρωτότερα καὶ θελεις νὰ κόμης τὴν ἐκδίκησή σου;

ΜΠΑΝΤΥ.—Ἐσεῖς οἱ ἄπιστοι, οἱ βάρβαροι.

ΦΕΛΜΥ.—(Κτυπῶν τὸ χέρι του ἀπὸ θυμό). Δὲν ντρέπεσαι, ἄτιμε, κι' ἀποφασίζεις νὰ μᾶς βρίζεις κι' ὄλας μέσ στα μάτια μας καὶ νὰ μᾶς λὲς ἄπιστους καὶ βάρβαρους;

ΜΠΑΝΤΥ.—Τί νὰ ἐντραπῶ. Νὰ ἐντραπῶ ἐσᾶς; Κι' ἂν εἶπα ὅτι εἶστε ἄπιστο καὶ βάρβαροι, τῶπα μὲ τὸ δικαιο κι' ὄχ μὲ το ἄδικο, ὅπως σεῖς τὸ φονιάζεσθε. Διότι ἐάν εἶχετε πίστιν ἀληθινὴν θὰ ἐφοβεῖσθε τὸν Θεό καὶ δὲν θ' ἀποφασίζετε νὰ σκλαβώσετε ὀλόκληρον σχεδὸν τὴν γῆ καὶ μάλιστα τὴν μάνα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, τὴν μεγάλην καὶ ἀθάνατον Ἑλλάδα. Καὶ τῶρα ἂν ἔμεινε ἓνα κομμάτι γῆς Ἑλληνικὸ ἐλεύθερο, θελήσατε νὰ ἔλθετε κι' ἐδῶ νὰ τὸ μολύνετε μὲ τὰ ἄτιμα χέρια σας. Δὲν μοῦ ἦτο δυνατό, λοιπὸν, ὡς ἓνας φιλελεύθερος ἄνδρας, νὰ βλέπω τέτοια δραματικὰ γεγονότα, κι' ἤλθα ἐδῶ νὰ σᾶς κτυπήσω ἀλύπητα καὶ νὰ φωνάξω πρὸς τοὺς Ἑλληνες, τοὺς ὁποῖους οὐδέποτε θὰ λησμονήσω, ὅτι ἡ Μεγάλῃ Βρετανία εὐρρίσκειται μαζί τους. (Ὁ Γερμανὸς ὀπλίτης, ἅμα τῷ ἀκούσεται τῶν τελευταίων λόγων του, ἐξάγει τὴν λόγην του διὰ νὰ κτυπήσῃ τὸν ΜΠΑΝΤΥ, ἐμποδίζεται ὁμως

ὕπὸ τοῦ Ἑλληνοῦ κατάσκοπου Στασοπούλλου, ἐνῶ ὁ ὀπλίτης λυσσασμένος λέγει):

ΟΠΛΙΤΗΣ.—(Πρὸς τὸν Στασόπουλλον). Γιατί δὲν μ' ἀφησες;

ΣΤΑΣΟΠ.—Κάνε ὑπομονή νὰ δικασθῇ· μέχρις οὔτου ἐκδοθῇ ἡ ἀπόφασις ἀπὸ τὸν ἐξοχώτατόν μας, τότε κάνε του ὅ,τι θέλεις.

ΟΠΛΙΤΗΣ.—(Μὲ κατεβασμένο τὸ κεφάλι καὶ μὲ μεγάλη ἀπελπισία λέγει): Καλά, καλά, ἄς περιμένω.

ΦΕΛΜΥ.—(Πρὸς τὸ ΜΠΑΝΤΥ). Λοιπὸν, σκέψου καλὰ νὰ μετανοιώσῃς διὰ τὰ λόγια σου, ἴσως σοῦ χαρισθῇ ἡ ποινὴ.

ΜΠΑΝΤΥ.—Ἐάν ἦτο νὰ ὑποκύψω, δὲν θὰ ἐρχόμουν ἐδῶ, ἡ ζωὴ μου εἶναι χάρισμά σου, κάνε τὴν ὅ,τι θέλεις. Ἀλλὰ μὲ τὴν παρακάτω παράκληση.

ΦΕΛΜΥ.—Τι παράκληση ζητᾷς; Τῆς μετανοίας;

ΜΠΑΝΤΥ.—Ὅχι τῆς μετανοίας, ἀλλὰ γιὰ κάτι ἄλλο.

ΦΕΛΜΥ.—Τι ἄλλο;

ΜΠΑΝΤΥ.—Ὅταν θὰ κάνῃς ἐκεῖνο ποῦ ξεύρεις, δηλ. γιὰ τὸν θάνατόν μας, εἶναι νὰ δώσῃς μιὰ διαταγὴ νὰ θαφτοῦμεν ὅλοι, ὁ εἷς πλησίον τοῦ ἄλλου σ' αὐτὸ τὸ ἀγνὸ χῶμα, ποῦ λέγεται Ἑλληνικό.

ΦΕΛΜΥ.—(Ἐν ὀργῇ). Φίδι φαρμακερό, δὲν ἐννοεῖς νὰ ὑποκύψῃς ἂν καὶ τόσες ὑποχωρήσεις σοῦ ἔχω κάμει; Τώρα θὰ ἰδῆς πῶς τιμωροῦν κι' ἐκδικοῦνται οἱ Γερμανοί. (Πρὸς τὸν ὀπλίτην). Ἐλα ἐδῶ, πάρε τον καὶ δέσε τον μαζὺ μὲ τὸν ἄλλο, μέχρις οὔτου τελειώσω καὶ μ' αὐτοῦ. Πάντως ἡ ποινὴ τους εἶναι ὁ μαυρὸς θάνατος. (Ὁ ὀπλίτης τὸν δένει ἐν βίᾳ καὶ τὸν βάζει πλησίον τοῦ Γιάννου, ἐνῶ ὁ ΦΕΛΜΥ λέγει): Φέρε μου τὸν Νεοζηλανδό. (Ὁ ὀπλίτης παίρνει τὸν Νεοζηλανδὸ ἔμπροσθεν τοῦ στρατηγοῦ).

Γρήγορα ἔλα δῶ. (Ὁ Νεοζηλανδὸς πλησιάζει τὸν Γερμανὸν στρατηγόν). Διατί φαίνεσαι λυπημένος; Μήπως ἐφοβήθης;

ΚΟΥΠΕΡ.—Κάνεις λάθος, στρατηγέ.

ΦΕΛΜΥ.—Διατί ἔχω λάθος;

ΚΟΥΠΕΡ.—Διότι ἐκείνους ποῦ βλέπεις κάτι νὰ σκέπτονται καὶ κάτι νὰ ξεπερνᾶ σιτὸ νοῦ τους, ἐσύ λὲς ὅτι εἶναι λυπημένοι ἢ ὅτι ἐφοβήθησαν.

ΦΕΛΜΥ.—Ὅποτε σκέπτεσαι κάτι;

ΚΟΥΠΕΡ.—Ναί, κι' εἶναι ντροπὴ μου νὰ μὴ σκεφθῶ.

ΦΕΛΜΥ.—Τι σκέπτεσαι;

ΚΟΥΠΕΡ.—Ἐνα ὀλάκαιρο λαό, γεμᾶτο εὐγένεια, ἀγάπη καὶ πόνο.

ΦΕΛΜΥ.—Ποῖος εἶναι αὐτὸς ὁ λαός, τὸν ὁποῖον τόσο σκέφτεσαι καὶ τόσο ἀγαπᾷς;

ΚΟΥΠΕΡ.—Ένα λαό πού δέν θέλω νά φανερώσω μπροστά στα μάτια σου, διότι όταν θυμηθώ τὰ εὐγενή αισθήματά του κι' ἀφ' ἐτέρου ὅλα τὰ βάσανά του, ὄλες τίς θλίψεις του, κείνα πού θέλετε ἔσείς νά τοῦ δώσετε, μοῦ καιοῦν ὀλόκληρη τὴν καρδιά.

ΦΕΛΜΥ—Καλά, ἀφοῦ αὐτός ὁ λαός ἔχει τόσα εὐγενή αισθήματα καὶ τόσο πολὺ τὸν ἀγαπᾷς, διατί δέν θέλεις νά τὸν φανερώσης καὶ μπροστά μας, ἴσως κι' ἐμεῖς τὸν ἀγαπήσωμεν καὶ τὸν ἐπαινέσωμεν;

ΚΟΥΠΕΡ.—Ὅχι, δέν εἶναι ἀνάγκη γιὰ σᾶς, διότι ἔσείς δέν συνηθίζετε νά ἀγαπᾶτε καὶ νά ἐπαινᾶτε, ἀλλ' ἐκεῖνο πού σᾶς ἀρέσει εἶναι μιὰ ἄλλη ἐπιθυμία, ἕνας ἄλλος σκοπός.

ΦΕΛΜΥ—Ποία εἶναι ἡ ἐπιθυμία μας καὶ ποιός ὁ σκοπός μας;

ΚΟΥΠΕΡ.—Ἡ μόνη ἐπιθυμία σας κι' ὁ ἄτιμος σκοπός σας εἶναι, πού σᾶς ἀρέσει νά κάνετε κάτι πού δέν εἶναι δυνατὸ νά μένη ἀδιάφορο σ' ἕνα ὄξιο καὶ πεπολιτισμένο κόσμο, τὸν ὁποῖον σεῖς ἐθεωρήσατε ἀνάξιο νά ἐκτιμᾷ τοὺς καλοὺς του φίλους καὶ συμμάχους, κι' ὅταν τὸ κάνετε σ' αὐτόν, εἶναι σὰν νά τὸ κάνετε καὶ σ' ἐμᾶς, γι' αὐτὸ ἐθεωρήσαμεν ὅλοι καλὸ νά ρθοῦμε νά τὸν βοηθήσωμε.

ΦΕΛΜΥ—Νὰ ὁμιλᾷς καλύτερα καὶ μὴν ἀρχίζεις μὲ τὸ ἴδιο ὕφος πού εἶχαν οἱ ἄλλοι, οἱ ὁποῖοι περιμένουν ἀπὸ ὦρα σὲ ὦρα νά ἀντικρύσουν τὸν θάνατο καὶ μήπως τὸν βρῆς κι' ἐσύ.

ΚΟΥΠΕΡ—Καλύτερα δέν μπορῶ νά ὁμιλήσω μὰ οὔτε καὶ τὸ ὕφος μου ν' ἀλλάξω. Θέλω ἀκόμα νά τὸ δυναμώσω περισσότερο (κιτυπᾷ τὸ χέρι του ἐπὶ τοῦ γραφείου) κι' ἂν θέλῃς νά δώσης καὶ σ' ἐμέ τὸν θάνατον εἴμ' ἔτοιμος νά θυσιασθῶ γιὰ τὴν γλυκεῖά Ἑλλάδα (κιτυπῶν τὸ χέρι του περισσότερο ὄργισμένος) ὅπου θᾶναι ἡ μόνη λαχτάρα μου, ἡ μόνη ἐπιθυμία μου νά μπῶ κι' ἐγὼ στὸν ἴδιο τάφο μαζὺ μὲ τοὺς ἀγαπητοὺς φίλους μου (δείχνει τοὺς αἰχμαλώτους)

ΦΕΛΜΥ—(Ἄνασηκωνόμενος λέγει μετὰ θυμοῦ.) Ἄναιδέστατε, δέν ντρέπεσαι παλιότομαρο καὶ ἀποφασίζεις γιὰ δεύτερη φορά νά κτυπᾷς τὸ ὄργισμένο χέρι σου στὸν τόπο αὐτὸ πού σὲ δικάζω;

ΚΟΥΠΕΡ—(Μετὰ θυμοῦ.) Δέν εἶναι λόγος ντροπῆς αὐτός, ἀλλὰ λόγος σεβασμοῦ κι' ἀγάπης πρὸς τὴν Ἑλλάδα, πρὸς τὴν ἐλευθερία, καὶ ἂν παραστή ἀνάγκη, θὰ τὸ κτυπήσω ἀκόμα χίλιες. Κι' ὅσο γιὰ τὸ μέρος πού λές ὅτι μὲ δικάζεις, δέν ὑπάρχει λόγος νά γίνεται ἐδῶ δίκη, καὶ μάλιστα κατακτητική, σὰν καὶ τὴν ἄδικη αὐτὴ πού κάνεις.

ΦΕΛΜΥ—“Ὅπως καταλαμβαίνω βρωμόσκυλλο, κι ἄσένα ἢ ἴδια τύχη περιμένει. Ἀλλά δὲν μοῦ ἔχεις πεῖ ποιὸς εἶναι αὐτὸς ὁ λαὸς ἢ μήπως θέλεις χρήματα γιὰ νὰ τὸ μαρτυρήσης.

ΚΟΥΠΕΡ—Χρήματα δὲν χρειάζομαι, ἀλλὰ ἀφοῦ ἐπιμένεις θὰ σοῦ τὸ εἰπῶ, μὲ τὸ λόγο νὰ μοῦ κάνης μιὰ χάρη.

ΦΕΛΜΥ—Ποιὰν χάρη ζητᾶς; Νὰ σὲ ἀφήσω ἐλεύθερο, νὰ πᾶς στὴν πατρίδα σου, νὰ συντροφέψης μὲ τοὺς φίλους σου;

ΚΟΥΠΕΡ—Δὲν σοῦπα νὰ μ' ἀφήσης νὰ πάω στὴν πατρίδα μου, καὶ δικαίωμά σου εἶναι νὰ κάνης ὅ,τι θέλεις. Δὲν ἔχω λοιπὸν τίποτ' ἄλλο παρὰ μόνο μιὰ ἐπιθυμία, νὰ συντροφεύσω μὲ τὰ παιδιὰ ἐκεῖνα ποὺ δικασες, νὰ τὰ συντροφεύσω μιὰ γιὰ πάντα στὸν θάνατο. Ἀλλά, ἀφοῦ ἐπιμένεις νὰ σοῦ ὁμολογήσω ποιὸς εἶναι αὐτὸς ὁ λαὸς, μάθε ὅτι εἶναι ἐκεῖνος ποὺ κατέχει αὐτὸ τὸν φιλόξενο τόπο, ὁ φιλογενέστατος καὶ εὐπατρις Κρητικὸς, τὸν ὁποῖον σεῖς, οἱ βάρβαροι, σκεφθήκατε νὰ τὸν κτυπήσετε καὶ νὰ τὸν ὑποδουλώσετε. Δεχόμενος δὲ κι' ἐγὼ τὸ σάλπισμα ἐκεῖνο τῆς βοήθειας, ἦρθα ἐδῶ μ' ὅλη τὴν χαρά μου νὰ κτυπήσω, νὰ σφάξω, ὅσο ποῖότερο μπορέσω, τὸν βάρβαρο ἐχθρό.

ΦΕΛΜΥ—(Ἀνασηκωνόμενος καὶ πάλι λέγει μετ' ὀργῆς, ἐνῶ μὲ τὸ δεξιὸν χεῖρ ἐτοιμάζεται νὰ βγάλῃ τὸ ρεβόλβερ του.) Σιωπὴ μὴν ξαναμιλήσης παλιοτόμαρο, νὰ λὲς τέτοια ἄτιμα λόγια μπροστὰ στὰ μάτια ἐνὸς στρατάρχου τοῦ δοξασμένου Ράιχ, ἀπὸ τὸν ὁποῖο ἐξαρτᾶται κάθε διαταγὴ καὶ κάθε ἐκδίκηση (πρὸς τὸν ὀπλίην του.) Ἔλα δῶ, πάρε τον καὶ βάλε τον νὰ περιμένῃ μὲ τοὺς ἄλλους. Δὲν θ' ἀργήσῃ νὰ ἐκδοθῇ καὶ γι' αὐτὸν ὁμοῖα ἀπόφασις μὲ τοὺς ἄλλους. (Ὁ ὀπλίης παίρνει τὸν Κούπερ, τὸν δένει κι' αὐτὸν σφικτὰ, ἐνῶ ὁ Ἕλληνας κατάσκοπος εὐρίσκεται ἐν στάσει σοβαρῆς, ὁ Φέλμυ διατάζει νὰ φέρουν ἔμπροσθέν του τὸν Αὐστραλὸ. Πρὸς τὸν Αὐστραλὸ.) Ποία εἶναι ἡ πατρίδα σου;

ΦΡΑΪΖΕΡ—Ἡ Αὐστραλία.

ΦΕΛΜΥ—Καὶ πῶς ἦλθες ἐδῶ ἀπὸ τόσο μακρυνὴ ἀπόσταση;

ΦΡΑΪΖΕΡ—Ὅσο μακρυνὴ κι' ἂν εἶναι στρατηγέ, δὲν μ' ἐμπόδιζε τίποτα, ἀφοῦ γνώριζα πῶς θὰ ἐρχόμουν στὸν προορισμό μου.

ΦΕΛΜΥ—Ποιὸς εἶναι ὁ προορισμός σου;

ΦΡΑΪΖΕΡ—Ὁ προορισμός μου εἶναι νὰ ρθῶ νὰ ἰδῶ τοὺς φίλους μου.

ΦΕΛΜΥ—Ποιοὶ εἶναι οἱ φίλοι σου;

ΦΡΑΪΖΕΡ—Οἱ Κρητικοί, κείνους ποὺ θέλησες ἐσὺ νὰ κατακτήσης.

ΦΕΛΜΥ—“Ωστε τούς αγαπᾶς πολύ;

ΦΡΑ·Ι·ΖΕΡ—Πάρα πολύ. Ἄν δὲν τούς αγαποῖσα, δὲν θά φοροῦσα τὰ στρατεῦσιμα αὐτὰ ροῦχα, πού φόρεσα ἀπό τόσο μακρὰ γιά νά ρθῶ ἐδῶ νά τούς βοηθῆσω.

ΦΕΛΜΥ—Ποίαν βοήθειαν, σ' ἀρέσει, νά τούς κάμης;

ΦΡΑ·Ι·ΖΕΡ—Θέλει καί ρώτημα; Ἄλλὰ ἀφοῦ σᾶς τὰ εἶπαν ὅλα τ' ἄλλα παιδιά, νομίζω πῶς ἄσκοπο εἶναι νά μέ ρωτᾶτε κι' ἐμένα. Τά ἴδια κι' ἀπαράλλαχτα εἶναι. Μά ἀφοῦ θέλεις νά μάθης θά σοῦ ὁμολογήσω. Θέλω νά σοῦ φανερῶσω ποίαν βοήθειαν τούς ἔκαμα καί ποίαν ἀκόμα θά τούς κάνω.

ΦΕΛΜΥ—“Ωστε τούς ἐβοήθησες;

ΦΡΑ·Ι·ΖΕΡ—“Αμ, βέβαια, κι' εἶμαι ὑπερήφανος γι' αὐτό, διότι πρὶν ἔρθω ἐδῶ μόλις εἶχα βγεῖ ἀπό τήν μάχη, ὅπου καί ἐπληγώθηκα. Κοίταξε καί τήν πληγή (δείχνει τήν πληγή).

ΦΕΛΜΥ—“Ωστε ἐπολέμησες;

ΦΡΑ·Ι·ΖΕΡ—Μάλιστα, πάρα πολύ, καί μάλιστα γενναϊότατα καί φόνευσα ὅσο περισσότερους μπορούσα.

ΦΕΛΜΥ—(Μετὰ θυμοῦ) Τί εἶπες ἀχρεῖε; Δὲν ντρέπεσαι; Ξεύρεις μέ ποιὸν ὁμιλεῖς;

ΦΡΑ·Ι·ΖΕΡ—Δὲν εἶμαι ἀχρεῖος μά οὔτε καί παλιάνθρωπος ὅπως ἐσὺ θέλῃς νά μέ ἀποκαλῆς, ἀλλὰ ἄνδρας εὐγενῆς καί φιλόπατρις. Ὅταν δὲ βρίσκωμαι μπροστά σου καί σοῦ ὁμιλῶ σάν ἄνδρας, νά μαζεύῃς τὰ λόγια σου, τὰ ὅποια δὲν εἶναι τίποτ' ἄλλο παρὰ μιὰ βρωμιά, νά τὰ φυλάξης καί νά τὰ λές σάν πᾶς στήν πατρίδα σου κι' ὄχι ἐδῶ στήν Κρήτη, διότι, Κρήτη τήν λένε γιά νά κρίνη τὸ δίκαιο. Ναί, μαῦρε κι' ἀπαίσιε κατακτητή, ἦρθαμε ἐδῶ νά τσακίσωμε τὰ μαῦρα κι' ἀπαίσια σχέδιά σου· κι' ὅταν εἴμεθα μπροστά σου, νά ξεύρης ὅτι μιλάμε ὥραια κι' ἀληθινά.

ΦΕΛΜΥ—(Ἐνασηκωνόμενος καί πάλι κτυπῶν τὰ χέρια του καί τὰ πόδια του μέ ἀπάνταστη λύσσα ὡς ἄγριος καί μανιασμένος λέων, λέγει·) Σῶπα παλιοτόμαρο, προτοῦ δῶσω ἀμέσως τώρα διαταγή νά σοῦ κόψουν το κεφάλι· σκέφθου καλὰ—καλὰ νά ὁμιλῆς καλύτερα, ἴσως μπορέσης, ἐάν εἶναι γραφτό σου, καί σωθῆς, πᾶς στήν πατρίδα σου, νά ἐνδιαφερθῆς καί νά προστατέψης, ἐάν εἶσαι παντρεμένος, διὰ τήν γυναῖκα σου καί τὰ παιδιά σου. Ἄκόμα κι' ἐν ἄλλο. Δὲν μοῦ εἶπες ἀκόμα ποιά ἀλήθεια ἤθελες νά μοῦ πῆς.

ΦΡΑ·Ι·ΖΕΡ—Γυναῖκα καί παιδιά δὲν ἔχω, ἀλλὰ πρωτίστως ἐνδιαφέρομαι διὰ κάθε τι ἄλλο, τὸ ὅποιο σὺ γνωρίζης, καί ὅσο γιά τήν ἀλήθεια πού θέλεις νά σοῦ

ὁμολογήσω, εἶναι ἡ ἀλήθεια τῆς ἡρωϊκῆς μου μάχης σὴν ὁποῖαν ἔχω φονεύσῃ πάρα πολλοὺς.

ΦΕΛΜΥ—Τὶ λὲς πάλι; Ἐφόνευσε;

ΦΡΑ·Ι·ΖΕΡ—Ναί. Πολλοὺς κι' ἀμέτρητους.

ΦΕΛΜΥ—Καὶ πόσους περίπου, νομίζεις;

ΦΡΑ·Ι·ΖΕΡ—Στὸν καπνὸ τῆς μάχης δὲν μπόρεσα νὰ τοὺς μετρήσω. (Ἐξάγων ἀγκώδη φρικέλλον ἐπιστολῶν, τὸν δίδει στὸν στρατηγὸν λέγοντας.) Αὐτὲς ὅλες οἱ ἐπιστολές, ἔντιμε στρατηγέ τοῦ Ράιχ, τίς εἶχα βρεῖ στίς τσέπες τῶν Γερμανῶν νεκρῶν, οἱ ὅποιοι, θὰ τίς ἔστελλαν στοὺς δικούς τους, "Ὅλοι δὲ γράφουν πὼς τοὺς φέρνει ντροπὴ κι' ἀδιαθεσία νὰ πολεμήσουν κατὰ τῶν εὐγενικῶν αἰσθημάτων τοῦ Κρητικοῦ λαοῦ, καὶ ὅτι εἶναι ὀλίγοι ἐκεῖνοι ποὺ τοὺς ἀρέσει νὰ λεηλατοῦν καὶ νὰ βομβαρδίζουν δι' ἄερος τὸν ἄμαχο πληθυσμό. Ἐπὶ πλέον ἐπιθυμῶ νὰ σοῦ εἰπῶ κάτι καὶ ζητῶ τὴν ἄδειαν σας ὅπως μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ σὰς ὁμιλήσω.

ΦΕΛΜΥ—Ἐμπρός, λέγε. Μὴ νομίζεις ὅμως πὼς θὰ μοῦ ξεφύγῃς.

ΦΡΑ·Ι·ΖΕΡ—Ἐσοχώτατε! Βρίσκομαι ἔμπροσθέν σου καὶ δὲν δύναμαι νὰ ξεφύγω. Εἶναι ἀπὸ σένα ποὺ ἐξαρτᾶται, ἂν θὰ γίνῃ ἐκεῖνο ποὺ θέλεις. Ἄλλ' ὅμως ὅτι ἐκδίκηση καὶ τιμωρία θέλεις νὰ μᾶς κάνῃς, κάνε το γρήγορα. Προτοῦ ὅμως ἀποφασίσῃς ἐπιτρέψέ μου νὰ σοῦ εἰπῶ κάτι κι' ἔπειτα δόσε ἀμέσως τὴν διαταγὴν τῆς ἐκτελέσεώς μας.

ΦΕΛΜΥ—(Καὶ πάλιν μετὰ θυμοῦ.) Τὶ θές νὰ εἰπῆς; Λέγε.

ΦΡΑ·Ι·ΖΕΡ—Ἐσοχώτατε. Ἡ δική μου ἀντίληψη εἶναι νὰ ὠρίσετε μίαν συνένιευξιν μὲ τὸν ἀρχιστρατηγὸν τῆς Αὐτοκρατορίας τοῦ Ράιχ καὶ νὰ τοῦ εἰπῆς ὅτι εἶναι ἀδίκια νὰ κτυπηθῇ τοιοῦτου εἴδους φυλὴ, μιά φυλὴ ἥσυχος καὶ φιλελεύθερη, μιά φυλὴ ποὺ δὲν ἐνοχλαίει κανένα ἀλλὰ ζεῖ καὶ ἐργάζεται γιὰ τὴν πρόοδο καὶ τὴν ἀνάπτυξη ὅλου τοῦ κόσμου, μιά φυλὴ μὲ τόσην ἔνδοξον ἱστορίαν καὶ παρελθόν, μιά φυλὴ ἡρωϊκὴ σὰν τὴν Ἑλληνικὴ.

ΦΕΛΜΥ—(Ἄγρια). Κακοῦργε, ἄτιμε. (Κτυπῶν τὸ χέρι του). Μὴν πῆς πλέον οὔτε λέξη. Ἄντὶ νὰ ὑποχωρήσῃς καὶ νὰ ζητήσῃς συγχώρεση, ἐσὺ ἐξακολουθεῖς νὰ βροντοφωνάζῃς καὶ νὰ λὲς τέτοια ἀπαίσια λόγια ἔμπροσθεν τοῦ τιμημένου ἐκπροσώπου ὁλόκληρης τῆς Γερμανίας.

ΦΡΑ·Ι·ΖΕΡ—Ὅτι καὶ νὰ κάνῃς, δὲν εἶσαι ἱκανὸς νὰ φοβήσῃς καὶ νὰ τρομοκρατήσῃς τοιοῦτοῦ εἴδους ἀνθρώπους, ποὺ ἤδη, ἔχει ἀρχίσει νὰ κοχλάῃ μέσα τοὺς τὸ πῦρ τὸ ἀκατανίκητον, τὸ πῦρ τῆς ἐλευθερίας, τὸ πῦρ τῆς ἐκδικήσεως.

ΦΕΛΜΥ—(Ἄνασκηνομένος καὶ πάλι ἀπὸ τὸ καθίσμα του ὠπὰν λυσασμένη τίγρις.) Σιωπή, σιωπή (κτυπῶν τὸ χέρι του.) Ὁ διάβολος θάχη εὔρη καὶ σένα καὶ δὲν σκέφτεσαι τί λές, παλιογούρουνο.

ΦΡΑΪΖΕΡ—(Μὲ ἀκατάβλητο ὕφος λέγει.) Λάθος ἔχεις ἐξοχώτατε, ὅσα δὲ σοῦλεγα ἦσαν σωσιὰ καὶ μετρημένα, καὶ ὅσο γιὰ παλιογούρουνο ποῦ θέλησες νὰ μὲ ἀποκαλέσης, δὲν ὁμοιάζω τοιοῦτου εἴδους ζώου ἀλλὰ ὅπως καὶ σοῦ ξανάπα, ἄνδρας τῆς φλογενείας καὶ τοῦ πατριωτισμοῦ Γουρούνια, λοιπόν, εἶναι οἱ ἄνθρωποι σου. ποῦ ἦρθαν ἐδῶ, εἴτε μὲ τίς λόγχεις, εἴτε μὲ τίς βόμβες τους νὰ σκαψοῦν ἕνα χῶμα τὸ ὅμοιο σὺ γνωρίζεις, ἕνα χῶμα μυρωμένο, ἕνα χῶμα Κρητικό.

ΦΕΛΜΥ—(Ρίχνων τὴν καρτέκλα του πέρα μακρὰ ἐκ τοῦ θυμοῦ καὶ ἀφρίζων ἐκ λύσσης.) Βρωμόσκυλλο. (Σύρων τὸ πιστόλι του)

ΣΤΑΣΟΠ.—Ἐξοχώτατε. Θὰ ἤθελα νὰ σὰς παρακαλέσω, ὅπως κρατήσετε περισσότερα ψυχραιμια, ἵνα μὴ τρέξη αἷμα καὶ μολύνῃ τὸ ἱερὸ αὐτὸ μέρος, ὡς εἶναι τὸ Γερμανικὸ Στρατηγεῖο. Θάχουν ζωὴ ἀκόμα γιὰ μερικά λεπτά καὶ θ' ἀντικρούσουν τὴν ἐκτέλεση· νομίζω πὼς αὐτὸς θάναί ὁ χειρότερος θάνατος.

ΦΕΛΜΥ—(Πρὸς τὸν Στισόπουλον.) Ἐπρεπε νὰ μ' ἀφήσης. Δὲν πειράζει ὅμως Δέστε τον ἀμέσως, βγάλτε τον ἔξω καὶ κτυπάτε τον ἀλύπητα (βιζει τὸ πιστόλι στὴν θέση του).

ΣΤΑΣΟΠ.—Ἄφησε τον ἐξοχώτατε, ἀφοῦ ἐντὸς ὀλίγου ἐκτελεῖται. Γιατί νὰ τὸν κτυπήσωμεν; Δὲν ἔχω πῆρα γιὰ τέτοια.

ΦΕΛΜΥ—Τι διάβολο λοιπόν. Ἐσὺ κάνεις πὼς δὲν ξεύρεις τίποτα. Κι' ὅταν θελήσω νὰ κτυπήσω μ' ἕνα βόλι παλιογούρουνο. ἐσὺ μὲ ἀνακόπτεις. Ὅταν λέγω νὰ κτυπηθῇ μὲ ράβδο, ἐσὺ λέγεις πὼς, ἀφοῦ θὰ ἐκτελεσθῇ, νὰ τοῦ το χαρίσω. Ὅταν λέγω νὰ ἐκτελεσθῇ ἐσὺ κάνεις πάλι πὼς δὲν ξεύρεις τίποτα. Ἡ μήπως λυπάσαι. Καὶ θάχης ἀκόμα ἕνα ἀντάξιο βαθμὸ τῆς αὐτοκρατορίας τοῦ Ράιχ.

ΣΤΑΣΟΠ.—Καλά, ἐξοχώτατε. Ἀπὸ τώρα καὶ εἰς τὸ ἐξῆς, θέλω νὰ γνωρίζης πὼς θάμαί ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ποῦ θὰ σέβωμαι τοὺς καλοὺς καὶ πάσχοντας ἀνθρώπους, θὰ δίδω δὲ σκληρὰν ἐκδίκησιν στοὺς ἀδικούντας. Αὐτὸ νὰ τὸ πιστεύης.

ΦΕΛΜΥ—Πιστεύω στὰ λόγια σου, πιστεύω στὰ αἰσθηματά σου καὶ βρίσκω ὅτι εἶναι ἀλήθεια.

ΣΤΑΣΟΠ.—Ἐχω καταλάβει ἐξοχώτατε, πὼς μόλις τελειώσης τὴν δίκη, θὰ δυνηθῶ νὰ κάμω μίαν πρᾶξιν, μίαν μεγάλην καλωσύνη, ἀξιέπαινο καὶ πατριωτικῇ

ΦΕΛΜΥ—Ἡ εὐχή μου νὰ σὲ φωτίση.

ΣΤΑΣΟΠ.—Εὐχαριστῶ. Δὲν θ' ἀργήσῃ ἡ ὥρα καὶ ἡ καλωσύνη αὐτὴ θάναι μεγάλο μέλλο καὶ θὰ μὲ δῆς σύντομα μπροστὰ σου, νὰ μὲ δῆς μὲ τὰ μάτια σου τὴν ὥρα ποῦ ἡ τύχη θὰ μὲ φέρῃ σιὴ μεγάλη καὶ ἀνιάξια δόξα μου. Τότες, ἐξοχώτατε, θὰ πῆς πὼς εἶμαι πραγματικὴς φιλόπατρις καὶ διὰ ἀγαπῶ, δὲν λημονῶ μιαν μεγάλην καὶ ἰσχυρὰν δαφνοστεφανωμένην πατρίδα.

ΦΕΛΜΥ—Ἐάν κάνης τέτοιο μεγάλο καλὸ στὴν πατρίδα μας σοῦ δίνω τὸν λόγο μου νὰ προσπαθῆσω ὅπως πάρης ἕνα μεγαλύτερο βαθμό.

ΣΤΑΣΟΠ.—Εὐχαριστῶ διὰ τὰ καλά σου λόγια καὶ ἄς εἶναι τῆ ἐντιμοτηιάς σου.

ΦΕΛΜΥ—Σοῦ ὑπόσχομαι. Ἄς δικάσωμε τώρα καὶ τοὺς ἄλλους. (Πρὸς τὸν ὀπλίτην του.) Φέρε μου καὶ τοὺς δύο ἀεροπόρους. (Ὁ ὀπλίτης παίρνει ἀπὸ τὸ χεῖρ καὶ φέρνει ἔμπροσθεν τοῦ στρατηγοῦ τοὺς δύο ἀεροπόρους.) Σεῖς εἶσθε οἱ δύο παράτολμοι ἀεροπόροι;

ΓΡΙΒΑΣ—Μάλιστα.

ΦΕΛΜΥ—(Ἀποτεινόμενος καὶ πρὸς τοὺς δύο.) Μὰ διατὶ φαίνεστε τόσο ἀποφασιστικοί;

ΓΡΙΒΑΣ—Δὲν καταλαβαίνεις, ἐξοχώτατε, πόθεν προέρχεται ἡ ἀποφασιστικότης;

ΦΕΛΜΥ—Ὅχι. Πές μου, νὰ καταλάβω.

ΓΡΙΒΑΣ—Ἀκουσέ με μετὰ προσοχῆς, γιατί θὰ σοῦ ὁμιλήσω περὶ τοῦ τίνος πρόκειται γιὰ νάμαστε τόσο ἀποφασιστικοί.

ΦΕΛΜΥ—Λέγε. Τί εἶναι;

ΓΡΙΒΑΣ—Ὅταν ἕνας ἄνδρας, στρατηγέ, κατορθώνει νὰ κάνῃ κάτι, δηλ. τιμητικὸν καθῆκον πρὸς τὴν πατρίδα του, τότε αὐτὸς εἶναι ἄξιος πάσης τιμῆς καὶ πάσης δόξης. Ὅπως βλέπης τώρα, ἐγὼ καὶ ὁ σύντροφός μου (δεικνύων τὸν Ἄγγλον) κατορθώσαμεν νὰ κάνωμε ἕνα πατριωτικὸ καθῆκον πρὸς μιὰ σκλαβωμένην πατρίδα, μιὰ σκλαβωμένην Κρήτην.

ΦΕΛΜΥ—Πρὸς τοὺς δύο.) Ὅπως γνωρίζετε, οἱ προηγούμενοι συμπατριῶτες σας, εἶχαν τὴν τύχην νὰ δικασθοῦν καὶ νὰ ἀντικρύσουν τὸ ἐκτελεστικὸ ἀπόσπασμα. Μὴ τυχόν θέλετε κι' ἐσεῖς νὰ ἐνώσετε τὴν ἰδικὴν σας τύχην μὲ τὴν ἰδικὴν των; Σκεφθῆτε λοιπὸν καλά. Θὰ ἀντιληφθῶ δὲ τώρα ἀπὸ τὰ τελευταῖα λόγια σας. (Πρὸς τὸν Ἄγγλον.) Κι' ἐσὺ ποῦ μένεις τελευταῖος, θάχῃς τὴν εὐκαιρίαν νὰ σκεφθῆς καλύτερα, ἕως ὅτου πάρω ἀκόμα δύο—τρεῖς ἀπαντήσεις ἀπὸ τὸν σύντροφό σου.

ΜΠΙΛΛΥ—Τῶχω σκεφθεῖ τί θὰ σοῦ πῶ στρατηγέ, προτοῦ ἔρθω ἐδῶ καὶ δὲν ὑπάρχει λόγος τώρα ν' ἀρχί-

σω νέας σκέψεις αλλά απλώς να παρακολουθῶ τι θὰ γίνεται με τὸν σύντροφό μου. Καί ἂν παραστῆ ἀνάγκη, νὰ μιλήσω ἐκ μέρους του.

ΦΕΛΜΥ—(Πρὸς τὸν Ἄγγλο.) Καλά, ἄς εἶναι. Ἐτοιμάσου δὲ νὰ ἀπαντήσης.

ΜΠΙΛΛΥ—Εἶμαι ἔτοιμος.

ΦΕΛΜΥ—(Πρὸς τὸν Γρίβαν.) Λοιπὸν, τί τιμὴ εἶναι, ποὺ κάνατε στὴν πατρίδα σου, ὅπως εἶπες προηγουμένως;

ΓΡΙΒΑΣ—Ἐξοχώτατε. Ὅπως γνωρίζης, τὰ ρούχα αὐτὰ ποὺ φορᾶμε, εἶναι στολὴ ἀεροπόρου. Λοιπὸν με τὴν στολὴ αὐτὴ εἶμεθα ὑπόχρεοι νὰ πετοῦμε με ὅποιοδήποτε ἀεροπλάνο, μαχητικὸ ἢ βομβαρδιστικὸ, σὲ ὅποιοδήποτε χώρα γιὰ νὰ τὴν βοηθήσωμε. Ὅπως καταλαμβαίνης, ἐγὼ ποὺ μιλάω τώρα ἔμπροσθέν σου, εἶμαι ἕνας ὑπόδουλος Ἑλλην τῆς πικρῆς καὶ βάρβαρης σκλαβιάς σας. Ὅταν δέ, εἶχα μάθει τὸ θλιβερὸ ἐκεῖνο ἄγγελμα, ὅτι ἦλθατε νὰ πατήσετε καὶ ὑποδουλώσετε τὰ ἁγιασμένα αὐτὰ χῶματα τῆς λατρευτῆς μας Κρήτης, ἡ ὁποία, ὡς μία ἀγνή θυγατέρα ὀλοκλήρου τοῦ Γένους, παραμένει ἐλεύθερη, δὲν μοῦ ἦτο πλέον δυνατόν παρὰ νὰ μῶ μὲσα σ' ἕνα ἀπὸ τ' ἑεροπλάνα ποὺ μᾶς ἔστειλαν οἱ φίλοι μας καὶ νὰ συντροφέψω μ' αὐτὸ τὸ γενναῖο παιδί (δεικνύων τὸν Ἄγγλο) καὶ πιστό μας σύμμαχο Ἄγγλο, καὶ νὰ κάνω με κι' ἐμεῖς τὸ πατριωτικὸ μας καθήκο πρὸς τὴν γλυκειὰ μας πατρίδα, σκορπώντας τὸν ὄλεθρο καὶ τὴν καταστροφὴ μὲσα στὰ ἄπειρα στίφη τῶν βαρβάρων ἐχθρῶν μας.

ΦΕΛΜΥ—(Ἐν ὀργῇ κτυπῶν τὸ χέρι του.) Δὲν ντρέπεσαι. ἔχεις κι' ἐσὺ, ὅπως φαίνεται, τὸ ἴδιο φεκκίρι μαζὺ με τοὺς ἄλλους. Θὰ κάνατε ἔγγραφο, φαίνεται, ὅτι πῆ ὁ ἕνας νὰ πῆ καὶ ὁ ἄλλος.

ΓΡΙΒΑΣ—Ἄκουσε, ἐξοχώτατε.

ΦΕΛΜΥ—Νὰ μὴν πῆς λέξη.

ΓΡΙΒΑΣ—Θὰ χρησιμεύσουν πολὺ σὲ σένα, ἐξοχώτατε, αὐτὰ ποὺ θὰ σοῦ πῶ.

ΦΕΛΜΥ—Τι θέλεις νὰ πῆς; Λέγε. Πάντως εἶσαι κι' ἐσὺ τοῦ θανάτου.

ΓΡΙΒΑΣ—Θὰ σὲ παρακαλέσω, ἐξοχώτατε, ὅταν, τυχὸν σοῦ δοθῇ καμιά εὐκαιρία νὰ μιλήσης με κανένα Ἑλληνα, νὰ πιστεύης στὴν πρώτη λέξη του καὶ νὰ μὴν προσπαθῆς με τὰ κολάκεια νὰ σοῦ πῆ κάτι, διότι ἐκεῖνο ποὺ θὰ σοῦ πῆ στὴν πρώτη λέξη του, ἐκεῖνο εἶναι ἡ ἀλήθεια καὶ με λίγα λόγια πρέπει νὰ καταλόβης τί σημαίνει Ἑλλην.

ΦΕΛΜΥ—(Ἐν ὀργῇ.) Παλιάνθρωπε, παλιογούρουνο, δὲν ἔννοεῖς νὰ ὑποκύψης; (πρὸς τὸν ὀπίτην του.) Δέσε τον κι' αὐτόν, πάρε τον ἔξω καὶ κάνε τον ἔτοιμον ν' ἀντικρύσῃ ἐντὸς ὀλίγου τὸ ἐκτελεστικὸ ἀπόσπασμα (ὁ ὀπίτης κάνει

ὅπως διέταξε ὁ στρατηγὸς δίνοντας συγχρόνως κι' ἓνα κτύπημα στὸν Γρίβα, ἐνῶ ὁ Σιασόπουλος τὸν ἀγριοκοιτάζει, ἐνῶ ὁ Νίκος εἶναι πλησίον τῶν ἄλλων καταδικασθέντων. Ὁ ὀπλίτης ἀφοῦ δέσῃ τὸν Γρίβα, εἰτέρχεται καὶ λέγει πρὸς τὸν στρατηγόν).

ΟΠΛΙΤΗΣ—Θὰ δικασθῆ καὶ ὁ Ἄγγλος;

ΦΕΛΜΥ—Ναί, ἀμέσως τώρα, ποῦναι βρασμένο τὸ αἷμα μου. (Πρὸς τὸν Μπίλλυ.) Σκέφθηκες καλὰ τί θὰ μοῦ πῆς;

ΜΠΙΛΛΥ—Πάρα πολὺ, στρατηγέ.

ΦΕΛΜΥ—Εἶν' ἀλήθεια ὅτι ἦσυνα μαζί με τὸν προηγούμενο;

ΜΠΙΛΛΥ—Μάλιστα, μάλιστα, μεγάλοι δεσμοὶ μᾶς συνδέουν.

ΦΕΛΜΥ—Τι δεσμοί;

ΜΠΙΛΛΥ—Εἶναι δεσμοί, μεγάλοι καὶ ἰσχυροί, δεσμοὶ φιλίας καὶ ἰδιαιτέρως δεσμοὶ τιμῆς καὶ ἐλευθερίας.

ΦΕΛΜΥ—Ὅταν ἦρθες ἐδῶ, ποῖον σκοπὸν εἶχες;

ΜΠΙΛΛΥ—Ὁ σκοπός μου ἦτο νὰ πολεμήσω, νὰ ἀεροναυμαχήσω, νὰ κτυπήσω ὅσο μπορῶ ἀλύπητα, γιὰ νὰ εὐχαριστήσω ἓνα φίλο καὶ ἡσυχολαό, ὁ ὁποῖος ποθοῦσε καὶ ποθεῖ τὴν ἐλευθερία.

ΦΕΛΜΥ—Ὡραῖα, πές μου ὅμως, πότε ἠγάπησες αὐτοὺς φίλους σου;

ΜΠΙΛΛΥ—Ἠγάπησα τοὺς φίλους καὶ ἰδιαιτέρως τοὺς εὐγενεῖς καὶ φιλήσυχους ἀνθρώπους, ἀφ' ἧς στιγμῆς ἀνοίξα διὰ πρώτην φοράν τὰ μάτια μου.

ΦΕΛΜΥ—Δὲν μοῦπες ὅμως κάτι ἄλλο.

ΜΠΙΛΛΥ—Τι ἄλλο θέλεις νὰ σοῦ πῶ;

ΦΕΛΜΥ—Θέλω νὰ με πληροφορήσης ἂν αὐτὲς οἱ σχέσεις σας με τοὺς Ἕλληνες εἶναι προσωρινές ἢ παντοτινές.

ΜΠΙΛΛΥ—Ἐχεις λάθος στρατηγέ καὶ ἀρχηγέ τῶν βαρβάρων, ποὺ ἤλθατε ἐδῶ με τὴν θέλησίν σας νὰ λεηλατήσετε, νὰ σφάζετε, νὰ καύσετε, νὰ κλείσετε ἐκκλησιές, νὰ καύσετε μοναστήρια καὶ ὀτιδήποτε ἄλλο σὰς ἔλθῃ στὸ κεφάλι. Ἄν νομίζεις ὅτι οἱ σχέσεις μας αὐτὲς θὰ εἶναι προσωρινές, ἀκόμα δέ, περισσότερο τώρα, δὲν θὰ λησμονήσωμεν τοιοῦτους φίλους, οἱ ὁποῖοι ἀγωνίζονται σήμερον νὰ σπάσουν τὰ δεσμά τους ἀπὸ τοὺς βαρβάρους κατακτητὲς των. Γνώριζε λοιπὸν πῶς δὲν θὰ τὸ δεχθῶμεν ποτέ, μὰ ποτέ (κτυπῶν τὸ χέρι του πλησίον τοῦ στρατηγοῦ.) Ὅσο μακριὰ καὶ νᾶναι ἡ πατρίδα μας, ἔχοντας μέσα μας ἓνα ὄρκο νὰ πολεμοῦμε, νὰ συνδράμωμε καὶ βοηθοῦμε τοὺς φίλους μας, διὰ τὰ μπορέσωμε νὰ σᾶς κτυπήσωμε βαρεῖα καὶ μοιραῖα, μ' ἓνα σύνθημα, με μιά καρδιά, γιὰ ν' ἀνοίξωμε τὸ δρόμο πρὸς ἓνα ἄξιο τέρμα, ἓνα δρόμο πρὸς μιά ἄξια καὶ τετιμημένη λευθερία.

ΦΕΛΜΥ—(Μὲ ὕφος λυσσασμένου θεριοῦ.) Μὴν ἀνοίξης πλέον τὸ στόμα σου. Ἡ ὄργη τῶν δαιμόνων ἔχει κατέλθει ἐπὶ τῆς μαύρης κεφαλῆς σου. Τὰ μαῦρα καὶ ἀπαίσια σπλάχνα σου ἄς εἶναι ἔτοιμα νὰ δεχθοῦν τὸ δίκικο μαχαίρι μου, φίδι φαρμακερό. Ἄν καὶ ἔχης ἔλθῃ ἀπὸ τόσο μακρυνὴ ἀπόσταση, ἂν κι' ὁ τόπος αὐτὸς δὲν εἶναι δικός σου, ἐν τούτοις ὅμως δὲν ἐννοεῖς νὰ ὑποκύψης καὶ νὰ μοῦ λὲς ὅτι τοὺς ἔχεις φίλους σου καὶ ὅτι ἦρθες νὰ τοὺς βοηθήσης, παλιοκάτσικο. Τώρα νὰ ἰδῆς πῶς ἐκδικοῦνται οἱ Γερμανοί.

ΜΠΙΛΛΥ—Ἐξοχώτατε...

ΦΕΛΜΥ—Μὴν πῆς τσιμουδιά.

ΜΠΙΛΛΥ—Θὰ σοῦ ὁμιλήσω καὶ τώρα καὶ ἂν δὲν σ' ἀρέσῃ, κάνε με τότε ὅ,τι θέλεις. Χάρισμά σου εἶν' ἡ ζωή μου.

ΦΕΛΜΥ—Τί ποθεῖς νὰ πῆς; Λέγε.

ΜΠΙΛΛΥ—Ὁ πόθος μου, στρατηγέ, εἶναι νὰ σοῦ ὁμολογήσω, ὅτι δὲν ἦτο ἀνάγκη νὰ μοῦ κάνης καμιὰ ἀνάκριση, ἀφοῦ σοῦ τὰ εἶπαν ὅλα τὰ ἄλλα παιδιὰ καὶ ὅτι ὁλονῶν μας θὰ ἴσχυε ἡ ἴδια ἀπόφαση. Γιατί λοιπὸν μπαίνει στὸν κόπο νὰ ἐξετάζης ἕνα πρὸς ἕνα καὶ νὰ μᾶς ἔχης τόση ὥρα ἐδῶ δεμένους σὰν νὰ εἴμαστε γάτοι ἢ σκύλλοι; Ἐπίσης δὲ ἕνας λόγος, πολὺ εὐκόλος γιὰ σένα, ποῦ θὰ σὲ εὐκολύνη σὲ οἰανδήποτε ἀνακάλυψη. Ὅταν βλέπης ὁποιοδήποτε πρόσωπο εἰς δλόκληρο τὴν Κρήτη, νὰ γνωρίζης ὅτι τὸ πρόσωπο αὐτὸ εἶναι ἀποφασισμένο νὰ ζήσῃ ἐλεύθερο ἢ νὰ ἀποθάνῃ. Λοιπὸν, νὰ μὴν κάνης παρακλήσεις, διότι μάταια κοπιᾶζεις. Καὶ ἂν φοβερίζης μὲ θανάτους καὶ βασανιστήρια, ὅτι κακὸ κι' ἐν τάξης, ἔχουν ὅλοι τὴν ἴδια θέληση, νὰ νικήσουμε ἢ νὰ σκοτωθοῦμε. Ἐάν δὲ σοῦ φανῆ καλὸ, ἐξοχώτατε, νὰ ἐπιτρέψης νὰ βάλουν ἐκεῖ στοὺς τιμημένους τάφους μας τὰ ἐνδοξα λάβαρά μας, διὰ νὰ φανερώνουν πῶς τὰ πολιτισμένα καὶ εὐγενῆ ἔθνη μας ἔκαμαν τὸ ὑπὲρ βωμῶν καὶ ἐστιῶν ἱερὸν καὶ ἀντάξιον καθήκον τῶν.

ΦΕΛΜΥ (Μὲ νευρικὸν κλονισμόν λέγει) Πρόστυχε, πρόστυχε, ἄρκοῦν ὅσα εἶπες, ἀγριογούρουνο. (πρὸς τὸν ὀπλίτην) Ἔλα σὺ ἐδῶ, κτύπα τον, δέσε τον πιὸ σφικτὰ καὶ βγάλτον ἔξω. Μεῖνε σὺ μαζί τους καὶ φώναζε τὸν ἄλλο νὰ ἔλθῃ ἐδῶ (ὁ Γερμανὸς ὀπλίτης ὑποκλινόμενος λέγει).

ΟΠΛΙΤΗΣ—Ἀμέσως, ἐξοχώτατε, θὰ κάνω ὅπως λὲς. (Ὁ ὀπλίτης κτυπᾷ δυὸ κουρατζιῆς στὸν Ἄγγλο καὶ τὸν βγάζει ἔξω, ἐνῶ μπαίνει ὁ Νίκος).

ΝΙΚΟΣ (χαίρει τῶν στρατιωτικῶν)—Τί εἶναι, ἐξοχώτατε; Διατάξτε.

ΦΕΛΜΥ—Ξεύρεις καλὰ ἀπὸ ἐκτελέσεις;

ΝΙΚΟΣ—“Ἐχω μεγάλην πείραν, στρατηγέ.

ΦΕΛΜΥ—Λοιπόν, μὲ λίγα λόγια, θὰ τοὺς πάρης στοῦ μέρος τῆς ἐκτέλεσης. Πάντως ὁ θάνατός τους θὰ γίνῃ δι' ἀγχόνης.

ΝΙΚΟΣ—Μάλιστα, ἐξοχώτατε, μὰ θέλω καὶ μιὰ καλωσύνη ἀπὸ σὰς.

ΦΕΛΜΥ—Τί καλωσύνη ζητᾶς;

ΝΙΚΟΣ—Μετὰ ἀπὸ τὸν ἀπαγχονισμό, στρατηγέ, θέλω ν' ἀλλάξω τὸ ἐπάγγελμα.

ΦΕΛΜΥ—Τί ἐπάγγελμα σ' ἄρᾶσαι;

ΝΙΚΟΣ—Θέλω νὰ γράψῃς δυὸ λόγια, νὰ τὰ παρουσιάσω σ' ἓνα ἀποθηκάριο, δηλ. διευθυντὴ ἀποθήκης δούλων, καὶ νὰ τὸν ἀντικαταστήσω καὶ νὰ λάβῃ αὐτὸς τὴ δουλειά μου.

ΦΕΛΜΥ—Σοῦ τὸ ὑπόσχομαι (παίρνει χαρτὶ καὶ πέννα καὶ γράφει. Μόλις γράψῃ τὴν διαταγή, τὴν κλείει σὲ φάκελλο καὶ τὴν δίνει στὸν Νίκο).

ΝΙΚΟΣ—Εὐχαριστῶ, στρατηγέ (κάνει μιὰ θερμὴ χειραψία, ἐνῶ ὑποκλίνεται), μοῦ κάνεις μεγάλο καλὸ καὶ θὰ σὲ εὐγνωμονῶ (Παίρνει τὸ χαρτὶ καὶ φεύγει. Φεύγοντας συναντᾷ τὸν ὀπλίτην καὶ τοῦ λέγει νὰ ἀναχωρήσουν. Παίρνουν τοὺς αἰχμαλώτους καὶ ἀναχωροῦν. Ὁ δὲ Στασόπουλος, πλησιάζων τὸν στρατηγόν, τοῦ λέγει :

ΣΤΑΣΟΠ.—Σοῦ ζητῶ μιὰ ἄδεια, νὰ δώσω μιὰ διαταγὴν στὰ παιδιὰ νὰ κάνουν πιὸ γρήγορα τὴν ἐκτέλεση.

ΦΕΛΜΥ—Μάλιστα, τρέξε λοιπόν (Ὁ Στασόπουλος τρέχει γρήγορα ἔξω καὶ λέγει πρὸς τοὺς ἀναχωρήσαντας. Πρῶτα πρὸς τὸν Νίκο).

ΣΤΑΣΟΠ.—“Ἐλα σὺ ἐδῶ (πηγαίνει κοντὰ του καὶ τοῦ λέγει μυστικὰ) “Ὅσο μπορεῖς τελειώσε γρηγορώτερα τὸν Γερμανὸ (Πρὸς τὸν Γερμανό). “Ἐλα κι' ἐσὺ ἐδῶ. Προσπάθησε νὰ τοὺς ἀποτελειώσης ὅσο μπορεῖς γρηγορώτερα. (Ὁ Στασόπουλος ἐπιστρέφει καὶ μπαίνει στὴ σκηνή). Μάλιστα, στρατηγέ, ἔχω δώσει ὅλες τίς πρέπουσες διαταγὰς.

ΦΕΛΜΥ—Εἶναι ἐν τάξει ἡ δουλειά;

ΣΤΑΣΟΠ.—Μάλιστα, ἐξοχώτατε, ἂν δὲ θέλῃς πάμε μαζί νὰ ἐξετάσωμεν ἂν ἔφυγαν.

ΦΕΛΜΥ—Ναί, πηγαίνομεν (σηκῶνται καὶ προχωροῦν πρὸς τὰ ἔξω, ἐνῶ ὁ Στασόπουλος ἀκολουθεῖ σείων τὸ κεφάλι. Ὁ Φέλμυ, ἀφοῦ βεβαιώθηκε ὅτι ἔφυγαν, λέγει στοῦ Στασόπουλο). Εἶναι ὠραία ἡ δουλειά.

ΣΤΑΣΟΠ.—“Ἐν τάξει καὶ παρατάξει, ἐξοχώτατε (Βηματίζει πατριωτικὰ ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ἀτενίζων μὲ ὀργισμένον βλέμμα, ἐνῶ ταυτοχρόνως ἀκούονται μακρόθεν δύο πυροβολισμοί).

ΦΕΛΜΥ—“Α, ἄ, πυροβολισμοὶ πάλι. Τί μελᾶς εἶναι αὐτοὶ οἱ Ἕλληνες, ὅλη μέρα δὲν μᾶς ἀφήνουνε ἥσυχους (στὴν τελευταίαν αὐτὴν λέξη ὁ Σιασόπουλος λαμβάνει στάσις σοβαρὰν καὶ μὲ ἄγριο βλέμμα ἴσταται πλησίον του, ἐξάγων σιγά-σιγά τὸ ρεβόλβερ του, τὸ ὁποῖον στρέφει πρὸς τὸν Γερμανὸ λέγοντας).

ΣΤΑΣΟΠ.—Δὲν εἶναι οὔτε παληοτόμαρα, οὔτε παλιογούρουνα, μὰ οὔτε καὶ μελᾶς αὐτοὶ οἱ Ἕλληνες, ὅπως ἐσὺ θέλεις νὰ τοὺς ἀποκαλῆς. Αὐτὲς ὅλες οἱ ὕβρισις πρέπει νὰ στρέφωνται πρὸς ἐσᾶς, πού ἤλθατε ἐδῶ, καταπατώντας τὴ δικαιοσύνη, νὰ μᾶς ὑποδουλώσετε (κτυπῶν τὸ ἀριστερό του χέρι ἐπὶ τοῦ γραφείου, ἐνῶ μὲ τὸ δεξιὸν κρατεῖ τὸ ρεβόλβερ του). Οἱ Ἕλληνες εἶναι φιλήσυχοι καὶ φιλειρηνικοὶ, ἄνθρωποι τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἀνεξαρτησίας. Λοιπόν, ἐξοχώτατε, δὲν εἶμαι Γερμανός, ὅπως τὸ φαντάζεσαι, ἀλλὰ ἓνας γνήσιος Ἕλληνας καὶ περίμενα τὴν κατάλληλη στιγμή νὰ σ' ἐκδικηθῶ γιὰ τὰ πολλαπλὰ καὶ ἀπαισία ἐγκλήματά σου.

ΦΕΛΜΥ—(Παρακλητικὰ) Συγχώρεσέ με, συγχώρεσέ με, τετιμημένο καὶ ἄξιο παιδί.

ΣΤΑΣΟΠ.—Δὲν ὑπάρχει ἐδῶ συγχώρεση, ἄτιμε. Δὲν συγχωροῦνται ἐδῶ τοιοῦτου εἴδους κακουργήματα καὶ χίλια δυὸ ἄλλα κακά, τὰ ὁποῖα σοῦ ἤρρεσαν νὰ κάνης καὶ μάλιστα νὰ ζητᾶς ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες νὰ σὲ βοηθήσουν ὅπως μὲ πρόσταζες κι' ἐμένα, δίχως ὅμως νὰ γνωρίζης πῶς ἡ Ἑλληνικὴ φυλὴ εἶναι πάντα ἀπτόητη, τρέχοντας δεξιὰ κι' ἀριστερά, κάνοντας χίλια δυὸ ἄλλα, μὲ μιὰ σταθερὰ καὶ ἀκλόνητο ἀπόφαση, μιὰ ἀπόφαση μεγάλῃ καὶ ἀκατανίκητο, μιὰν ἀπόφαση νὰ νικήσῃ. Καὶ σύ, βάρβαρε καὶ ἄπιστε, ἓνας ἀρχηγὸς τοῦ καταραμένου Ράιχ, ἦρθες ἐδῶ, μ' ὅλη τὴ βάρβαρη μανία σου, νὰ προστάζης καὶ νὰ περιμένης κακουργήματα νὰ ἐκτελῶνται εἰς βάρος ἐνὸς ἀθώου λαοῦ. Σ' ἀρέσει νὰ κατακτήσης, ἀλλὰ ὅμως εἶμαι περήφανος, γιὰ τὴν τύχη καὶ τὴν τύχη νὰ βρίσκωμαι μαζί σου καὶ νὰ σ' ἀκούω νὰ ὕβριζης ἀδιάκοπα καὶ νὰ διατάσῃς ὅλο ἐκτελέσεις κι' ὅταν σου λέγα ὅτι ἤμουν ὁπαδὸς σου, ἀρνοῦμαι δέ, ὅπως γνωρίζης, πάντοτε τὰς διαταγὰς σου, πού δὲν ἦτο τίποτε ἄλλο ἢ ἐπιθυμία σου, παρὰ ὁ δι' ἀγχόνης θάνατος. Ἦθελες πάντα, στρατηγέ, νὰ ἀπαχονίζωμεν ἀνθρώπους, διότι τὸ μόνο τους παραπτώμα ἦτο νὰ πολεμήσουν διὰ τὴν ἐλευθερίαν των, νὰ ἐκτελῶμεν δὲ ἐκείνους πού ἦρθαν ἀπὸ χώρες μακρυνὲς διὰ νὰ μᾶς βοηθήσουν, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν των ἢ νὰ ζήσουν ἐλεύθεροι οἱ φίλοι των ἢ νὰ ἀποθάνουν. Εἶμαι ὅμως εὐτυχής, διότι μοῦ ἐδόθη τέτοια χρυσοῦς εὐκαιρία νὰ παρακολουθῆσω ἀπὸ κοντὰ τὸ δηλητηριῶδες αὐτὸ στόμα σου νὰ χύνη τὸ πικρὸ του φαρμάκι. Δὲν μοῦ ἦτο πλέον δυνατό, παρὰ νὰ

κινηθῆ ὀλόκληρο τὸ αἷμα μου, νὰ μὲ ἐξαγριώσῃ καὶ νᾶναι μόνῃ μου ἐπιθυμία νὰ φυτέψω ἓνα φαρμακερὸ καὶ καυτὸ βόλι σὲ μιὰ μαύρη καρδιά, σὲ μιὰ καρδιά αἰμοβόρα, ἢ ὅποια δὲν εἶναι ἄλλη παρὰ ἡ δική σου. Καὶ κάτι ἄλλο ἀκόμη, βάρβαρε καὶ μαυρε τύραννε. Θὰ ἐνθυμῆσαι, νομίζω, προηγουμένως, ποὺ σοῦλεγα ὅτι εἶχα καταλάβει πὼς εἶχε πλησιάσει σὲ μένα μιὰ ὥρα εὐτυχισμένη καὶ σοῦλεγα πὼς θὰ κάνω τὸ μεγαλύτερο καλὸ, τὸ μεγαλύτερο ἀνδραγάθημα γιὰ τὴν πατρίδα μου, δηλ. σὲ μιὰ πατρίδα σκλαβωμένη, σὲ μιὰ πατρίδα λυπημένη καὶ μοῦλεγε πὼς θὰ μοῦδίδες τιμὲς καὶ δόξες. Νά, λοιπόν, τὸ καλὸ ποὺ κάνω στὴν πατρίδα μου, βάρβαρε καὶ αἰμοβόρε τύραννε, νὰ ἢ ἄξια τιμὴ καὶ δόξα (πυροβολεῖ καὶ θανατώνει τὸν Γερμανό).

(Κλείει ἡ σκηνὴ κι' ἐντὸς ὀλίγου ἀνοίγει).

(Ἀνοίγει ἡ σκηνὴ καὶ φαίνεται στὸ βάθος ὁ Στασόπουλος βηματίζει πατριωτικὰ φέρων τὴν πρώτην του στολὴν, κυτᾶζων μὲ ὀρθίαν ἐπὶ τοῦ πτώματος τοῦ φονευθέντος Γερμανοῦ στρατηγοῦ ἐνῶ ξάφνου εἰσέρχεται ὁ Γιάννος ἐπικεφαλῆς τῶν ἄλλων παιδιῶν ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Στασόπουλον).

ΓΙΑΝΝΟΣ — Γειά σου, Στασόπουλε.

ΣΤΑΣΟΠ. — Καλῶς τὸν Γιάννο μας, καλῶς τὸν ταγματάρχη μας, καλῶς τὰ παιδιά (κάνει χειραψία μὲ τὸν Γιάννο, ὅπως καὶ μὲ τοὺς ἄλλους).

ΓΙΑΝΝΟΣ — Κάτι ἔχω νὰ σοῦ πῶ (Βλέπων πέριξ). "Ω! "Ω! Ἀκόμα κάτι βλέπω. Τὰ κατάφερες, τὰ κατάφερες. Τὰ συγχαρητήριά μου (Τοῦ σφίγγει τὸ χέρι).

ΣΤΑΣΟΠ. — Τί εἶναι αὐτὸ ποὺ θές νὰ μοῦ εἴπῃς, Γιάννο;

ΓΙΑΝΝΟΣ — Θέλω νὰ σοῦ μιλήσω γιὰ τὴν μεγάλη ἄξια τοῦ Νίκου μας, ποὺ κατάρθωσε νὰ μᾶς σώσῃ μέσα ἀπὸ τὰ νύχια τους.

ΣΤΑΣΟΠ. — Τὸ κατάλαβα αὐτό, μόλις ἄκουσα τὸν πυροβολισμό. (Πρὸς τὸν Νίκο) Νίκο, τὰ συγχαρητήριά μου. Ξεύρεις πὼς νὰ κάνῃς τὴ δουλειά σου. (Πλησιάζει, παίρνει τὸ χέρι τοῦ Νίκου καὶ κάνει μιὰ θερμὴ χειραψία).

ΝΙΚΟΣ — Κι' ἐμένα τὰ δικά μου, Στασόπουλε. Ἐκδικήθηκες ὅπως πρέπει τοὺς βρωμεροὺς ἐχθροὺς μας. (Πλησιάζουν καὶ οἱ ἄλλοι καὶ συγκαίρουν τὸν Στασόπουλο γιὰ τὸ μεγάλο κολόφωμά του).

ΣΤΑΣΟΠ. — (Πρὸς τὸν Γιάννο) Κύριε ταγματάρχα. Μόλις εἶχαμε ἀκούσει τοὺς πυροβολισμοὺς τοῦ Νίκου, κατάλαβα περὶ τίνος ἐπρόκειτο. Αὐτὸς ὅμως (δεικνύων τὸν φονευθέντα Γερμανό) εἶχεν ἀρχίσει ἀμέσως νὰ ὑβρίζῃ καὶ νὰ τάσσει ἐκδικήσεις μὲ ὅλη τὴ μανία του. Ἄλλ' ὅμως δὲν ἄργησε νὰ πέσῃ ἢ ἐκδίκησῃ στὸ κεφάλι του. Περιμένα νὰ ἰδῶ τί θὰ ἐγίνετο, μόλις ὅμως ἦρθε ἢ κατάλληλη στιγ-

μή, τοῦ φύτεψα ἕνα φαρμακερὸ βόλι καὶ τὸν ξάπλωσα κάτω νεκρό.

ΓΙΑΝΝΟΣ—Χαίρω πολὺ, χαίρω πολὺ διὰ τὸ ἄξιο καὶ μέγα κατάρθωμά σου. Ἄλλὰ τώρα, ἡ μόνη εὐκαιρία μας, εἶναι νὰ πάρω ἐγὼ ἐκεῖνα τὰ υπερήφανα κατασκοπικὰ ροῦχα σου, ποὺ ἔχουν τὸν βαθμὸ ἀξιωματικοῦ καὶ νὰ μείνω μόνος ἐδῶ καὶ ἔαν κατὰ τύχην ἔλθῃ κανένας ἄλλος Γερμανὸς ἢ πολλοὶ θὰ προσποιηθῶ κι' ὅταν βρῶ τὴν κατάλληλη εὐκαιρία νὰ τοὺς φονεύσω. Ἔσεῖς θὰ ἔχετε ὡς στήριγμα τὸν Νίκο, ὁ ὁποῖος φορεῖ ροῦχα κατασκόπου· κι' ἂν σὰς βροῦν Γερμανοὶ στὸ δρόμο, θὰ προσποιηθῇ ὁ Νίκος πὼς εἶσθε αἰχμάλωτοὶ του καὶ πὼς σὰς παίρνει στὸ στρατόπεδο αἰχμαλώτων, ἔαν δὲ εἶναι ὀλίγοι τοὺς φονεύετε. Ἐὰν δὲ συμβῆ νὰ συναντήσετε Ἕλληνας, νὰ δείξῃ σημεῖα ὁ Νίκος πὼς εἶναι αἰχμάλωτός σας. Ὅταν δὲ πλησιάσετε τοὺς Ἕλληνας τοὺς λέτε τὸ τέχνασμά σας γιὰ νὰ τοὺς ἀποκαλυφθῆτε διὰ νὰ μὴ ἀντικρῦσετε κανένα κίνδυνο. Τῆ στιγμῇ δὲ ἐκείνη νὰ βγάλῃ τὰ κατασκοπικὰ ροῦχα ὁ Νίκος καὶ νὰ ἀναχωρήσετε ὅλοι μαζί. Ἐπίσης δὲ, ὅταν πάτε καὶ πάρете τυχαίως καμμιά εἶδηση, ὅτι σκοπεύουν νὰ περάσουν ἀπὸ ἐδῶ Γερμανοὶ εἰς ἀναζήτησιν τοῦ στρατηγοῦ των καὶ οἱ ὁποῖοι θὰ κατάλαβαν ὅτι θὰ ἔπεσε σὲ καμμιά παγίδα μετὰ τοῦ ἀξιωματικοῦ του ἢ πὼς κάπου θὰ πῆγαν καὶ θὰ γίνῃ πιθανὸν λόγος νάρθουν πρὸς ἀναζήτησίν των, πάντως ἐσεῖς νὰ πληροφορήσετε ὅλους τοὺς ἄνδρες μας νὰ μὴν ἔρθουν αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἐδῶ, διότι ὁ ἐχθρὸς, ὅπως γνωρίζετε, χρησιμοποιεῖ Νεοζηλανδικὰς στολάς μετὰ τὴν ἐλπίδα νὰ μᾶς ἐξαπατήσῃ. Ἐὰν τυχὸν μάθετε πὼς θᾶρθουν ἐδῶ δυὸ-τρεῖς, μὴ στείλετε βοήθειαν, στείλετε ἕνα ἀγγελιαφόρον νὰ μᾶς πληροφορήσῃ. Νὰ ρθῇ ὅμως γρήγορα, μήπως οἱ σκοποὶ μας πάνε χαμένοι. Ἐν τάξει, λοιπὸν, παιδιά;

ΑΠΑΝΤΕΣ—Μάλιστα, πολὺ σωστά, ὦραϊα καὶ ἔξυπνα. (Ἐτοιμάζονται νὰ φύγουν, παίρνοντας μαζί των καὶ τὸν Γερμανὸ νεκρὸ στρατηγόν). Γεῖά σου, λοιπὸν, ταγματάρχα μας. (Χαϊδεύουν τὸν Γιάννο στὸν ὤμο, ἐνῶ ὁ Γιάννος κατασυγκινημένος λέγει).

ΓΙΑΝΝΟΣ—Σὰς εὐχαριστῶ, παιδιά. Πάρτε μαζί σας κι' αὐτὸ τὸ βρωμόσκυλλο· πάρτε τον ὅπου θέλετε καὶ νὰ ἐπιστρέψετε ἀμέσως.

ΑΠΑΝΤΕΣ—Μάλιστα, μάλιστα (τὸν παίρνουν, τὸν βγάζουν ἔξω, ἐνῶ ὁ Αὐστραλὸς ἀνάβει τὴν πίπα του γιὰ νὰ ξεκουρασθῇ, μένων πλησίον τοῦ Γιάννου).

(Ἄνοιγει ἡ σκηγή καὶ εἰσέρχονται ἅπαντες. Ὁ Γιάννος σηκώνεται ὄρθιος καὶ ἔχοντας τὸ ἓνα πόδι ἐπάνω στὴν καρέκλα, λέγει).

ΓΙΑΝΝΟΣ—Ἐτελειώσατε παιδιά;

ΑΠΑΝΤΕΣ—Μάλιστα.

ΣΤΑΣΟΠ.—(Πρὸς τὸν Γιάννο) Ἄγαπητὲ ταγματάρχα μας, κάτι θέλω νὰ εἰπῶ πρὸς τὸν Νίκο καὶ νὰ μοῦ ἐπιτρέψῃς νὰ τοῦ μιλήσω.

ΓΙΑΝΝΟΣ—Ἐχεις τὴν ἄδεια, ἀλλὰ λίγο σύντομα.

ΣΤΑΣΟΠ.—Εὐχαριστῶ. Θὰ τελειώσουμε ὅσο γρήγορα μποροῦμε. (Πρὸς τὸν Νίκο) Νίκο, θὰ ἐνθυμησαὶ γιὰ κείνες τὶς εἰδήσεις πού μᾶς ἔφερε ὁ ἀγγελιαφόρος προηγουμένως καὶ μὴ εὐρώντες εὐκαιρία, ὅταν εἴμεθα ἐγὼ καὶ σὺ νὰ τὲς ἀναγνώσωμεν, ἀλλὰ τὶς κρύψαμε διὰ τὸν φόβον τῶν Γερμανῶν, φέρε τες τώρα ἐδῶ.

ΝΙΚΟΣ—Ναί, ναί, ἐνθυμοῦμαι. Τὶς ἔχω κρυμμένες μέσα στὸν κόρφο μου. (Τὶς βγάζει) Νά, πάρε τες.

ΓΙΑΝΝΟΣ—Γιὰ διάβασέ τες, Νίκο, νὰ ἴδοῦμε τί γράφουν.

ΝΙΚΟΣ—(Ἀναγινώσκει) Ἄταραξία καὶ ψυχραιμία στὴν πρωτεύουσα. Εἰς τὸν λιμένα τῆς Σούδας κατεστράφησαν ἐκ τῶν βομβαρδισμῶν ἅπειροι σωροὶ σίτου καὶ ἄλλων τροφίμων. Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς καὶ ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Τσουδερός, οἱ ὅποιοι ἐκρύβοντο εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ καπετάν Μπολάνι, ἀντίκρυσαν σοβαρὸν κίνδυνον, σώθηκαν ὁμως χάρις εἰς τὰς ἐνεργείας δύο ἀτρομήτων Κρητῶν. Ἐν τῷ μεταξὺ ἦρθε μιὰ πληροφορία ἀπὸ τὸ τμήμα ἀσφαλείας, ὅτι ἓνα τάγμα Κρητῶν καὶ συμμάχων ἔλαβε τὴν ἄγουσαν πρὸς τὴν οἰκίαν τοῦ καπετάν Μπολάνι, διὰ νὰ προστατεύσῃ τὴν ζωὴν τοῦ Βασιλέως καὶ τοῦ Πρωθυπουργοῦ, ἔχον ἐπὶ κεφαλῆς τὸν γενναῖο ἀνθυπομοίραρχο Καρακατσιάνη. Εἰς μίαν ὁμως διασταύρωσιν εὐρέθησαν ἔμπροσθεν ἰσχυρῶν πυρῶν ἀλεξιπτωτιστῶν, ὁ γενναῖος δὲ Καρακατσιάνης ἐφονεύθη μαχόμενος ὑπὲρ βωμῶν καὶ ἐστιῶν. Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ Γερμανοὶ ἀλεξιπτωτισταὶ εἶχον περικυκλώσει τὴν οἰκίαν τοῦ καπετάν Μπολάνι, ἀλλὰ χάρις εἰς τὴν ἄμεσον ἐπέμβασιν τοῦ καπετάν Μπολάνι καὶ τοῦ ὑπομοιράρχου Καραμπίνι μετὰ τῶν συντρόφων τῶν, ἐξωντῶθη τὸ τάγμα τῶν ἀλεξιπτωτιστῶν καὶ ἀπεσοβήθη ὁ κίνδυνος. Ἀμέσως δὲ ὅλοι μετὰ τοῦ Βασιλέως καὶ τοῦ Πρωθυπουργοῦ ἐδραπέτευσαν, ἐνῶ τὰ στούκας ἐξαπέλυον τὰςθεριστικὰς βολὰς τῶν. Ἀκολουθῶντες δὲ διηυθύνθησαν πρὸς τὰς ὑπῤαίρειας τοῦ νοτίου τῶν Περιβολίων ὄρους, ὅπου πρῶτος ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος ὁ Β΄ συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Πρίγκηπος Πέτρου, τοῦ ὁποίου ἔθαυμάσθη τὸ θάρρος, ὑπὸ τοῦ ἐπισμηναγοῦ Κινάτου καὶ τοῦ Αὐστρα-

λου άξιωματικοῦ κ. Μπλάντυ, ὅστις καὶ συμπεριέλαβεν ὡς τιμητικὴν φρουρὰν τοὺς ἐκεῖ εὐρεθέντας 15 Αὐστραλοὺς στρατιώτας, οἱ ὅποιοι ἐθυσιάσθησαν διὰ νὰ σώσουν τὴν ζωὴν τοῦ Βασιλέως. Ἡ ἄνοδος ἐγένετο ἐπὶ πετρωδῶν καὶ ἀδιαβάτων μονοπατιῶν, ἐνῶ ὁ βομβαρδισμὸς ἐξηκολούθει καταγιγιστικός. Ἡ κατεύθυνσις θὰ ἦτο πρὸς τὸ χωρίον Παναγιᾶ. Ὅλιγα λεπτὰ μετὰ τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ Βασιλέως ἐπηκολούθησεν ἡ ἀναχώρησις τοῦ Πρωθυπουργοῦ, τοῦ ὁποίου ἡ ἀκολουθία ἀπετελεῖτο ὑπὸ τοῦ καπετὰν Μπολάνι, ὑπὸ τοῦ ἀνεψιοῦ του Μανουσέλι, τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Β. Παπαδάκη καὶ τοῦ κ. Κοσμιδῆ. Εὐθὺς ὅμως μετὰ τὴν ἐκκίνησιν ἀνεκόπησαν ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ἀλεξιπτωτιστῶν εἰς τὸ χωρίον Μουσουνάρια καὶ οὕτω ἠναγκάσθησαν νὰ δώσουν μάχην διὰ νὰ σωθοῦν. Οἱ ἐμπειρόντες εἰς τοιαύτην ἐχθρικὴν ἐνέδραν κατῶρθωσαν μετὰ πολυῶρους περιπλοκὰς νὰ φθάσουν εἰς Πλάτανον καὶ νὰ συνεννοηθοῦν βραδύτερον μετὰ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, ὅστις ἠκολούθει πορείαν διὰ τῆς κορυφογραμμῆς πρὸς τὴν Παναγιάν. Δύο ὥρας προτοῦ φθάσουν εἰς Παναγιάν, ὁ κ. Μπολάνι ἀντελήφθη ὅτι ὁ Βασιλεὺς μετὰ τῆς ἀκολουθίας του εὐρίσκοντο περὶ τὰ 7 χιλίόμετρα μακρύτερον τῆς θέσεως ὅπου εὐρίσκετο ὁ Πρωθυπουργός. Ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχεν ἄλλο μέσον ἐπικοινωνίας διετάχθη ὁ ἀνεψιὸς τοῦ Πρωθυπουργοῦ κ. Μανουσέλης νὰ μεταβῆ εἰς τὸ μέρος ὅπου εὐρίσκετο ὁ Βασιλεὺς καὶ νὰ μάθῃ τὴν ἀσφαλεστέραν καὶ ταχύτεραν ὁδὸν πρὸς τὴν Παναγιάν. Κατὰ τὴν διαδρομὴν των ὅμως πρὸς τὴν Παναγιάν, χωρικοὶ καὶ Βρεττανοὶ στρατιῶται ἐκλαβόντες αὐτοὺς ὡς ἀλεξιπτωτιστάς, ἔρριψαν κατ' αὐτῶν πυκνοὺς πυροβολισμοὺς, μέχρις ὅτου ἀντελήφθησαν ὅτι δὲν ἐπρόκειτο περὶ ἐπιδρομῶν, ἀλλὰ περὶ ἰδικῶν των ἀνδρῶν.

ΓΙΑΝΝΟΣ— Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη θέλει νὰ μᾶς δείξῃ τὰς ἀπείρους προσπαθείας τῶν τυράννων, οἱ ὅποιοι θέλουν νὰ μᾶς ἐξοντώσουν τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα μετὰ τοῦ Πρωθυπουργοῦ του. Ἐν τούτοις ὅμως, χάρις εἰς τὴν ψυχραιμίαν, τὴν γενναϊότητα καὶ τὸν ἀφθαστον πατριωτισμὸν τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν συμμάχων μας, ἠμποδίσθησαν οἱ βάρβαροι εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καταχθονίων σχεδίων τους. Τώρα δέ, ἄς μὴ μᾶς ἀπασχολῆ ἡ συνέχεια τῆς ἀναγνώσεως τῶν τοιούτων ἐγγράφων, πού, ὅπως νομίζω, ὅλα θὰ εἶναι ὅμοια, ἀλλὰ ἄς ἐτοιμασθῶμεν διὰ το καθήκον, διότι τὰ τραγικὰ γεγονότα ἐδῶ εἶναι ἀμέτρητα, πρέπει ὅμως νὰ ἐλπίζωμεν.

ΣΤΑΣΟΠ.— Τί θὰ γίνῃ; Μόνο θρησκεία, πίστις καὶ ἐλπίδα μᾶς ἀπομένουν.

ΓΙΑΝΝΟΣ—(Πρὸς τὰ παιδιὰ) Τὸ λοιπόν, παιδιὰ, νομίζω πὼς πρέπει νὰ ἀναχωρήσωμεν.

ΑΠΑΝΤΕΣ—Εἴμεθα ἔτοιμοι.

ΓΙΑΝΝΟΣ—(Πρὸς τὸν Στασόπουλο) Δώσε μου, λοιπόν, τὰ ρούχα σου.

ΣΤΑΣΟΠ.—'Αμέσως κ. ταγματάρχα (Πηγαίνει νὰ τοῦ ετοίμασῃ τὰ ρούχα, ἐνῶ οἱ λοιποὶ περιμένουν τὸν Στασόπουλο, ὅστις ἐπιστρέφει ἀμέσως κομίζοντας τὰ ρούχα) 'Ορίστε, ταγματάρχα καὶ σὰς εὔχομαι καλὰς ἐπιτυχίας.

ΓΙΑΝΝΟΣ—(Παίρνοντάς τα) Εὐχαριστῶ, ὁ Θεὸς βοηθός. (Τὰ παιδιὰ εἶναι ἔτοιμα καὶ εἰς στάσιν προσοχῆς ἀναμένουν τὴν διαταγὴν τοῦ Γιάννου). 'Εμπρός, παιδιὰ, ἄς ἀναχωρήσωμεν. Σὰς εὔχομαι καλὰς ἐπιτυχίας καὶ σύντομη ἀντάμωση.

ΑΠΑΝΤΕΣ—'Ο Θεὸς νὰ δώσῃ. 'Ο Θεὸς νὰ δώσῃ. ('Απέρχονται).

(Κλείει ἡ σκηνή, ἀναχωροῦν τὰ παιδιὰ καὶ νύνεται ὁ Γιάννος μὲ τὴν κατασκοπικὴν στολὴν του. 'Ανοίγεται ἡ σκηνὴ καὶ φαίνεται στὸ βάθος ὁ Γιάννος, φέρων στολὴν κατασκοπικοῦ τῆς Γερμανικῆς ἀεροπορίας, μὲ βαθμὸν ἀξιοματικοῦ, νὰ βηματίζῃ πατριωτικὰ καὶ σκεπτικώτατα ἐπὶ τῆς σκηνῆς· ξάφνου ἀνοίγεται ἡ θύρα καὶ εἰσέρχεται ἡ ἀρραβωνιαστικιά του, ἡ ὁποία, μὴ ἀναγνωρίζουσα αὐτόν, ἀρχίζει νὰ φοβῆται.

ΓΙΑΝΝΟΣ—Καλῶς τῆ δεσποινίδα. Τί γυρεύεις ἐδῶ; Ποῖον ζητᾷς;

ΜΑΙΡΗ—(Δισταζούσα καὶ φοβισμένη λέγει) Εἶχα μάθει ὅτι δὲν εὐρίσκοντο Γερμανοὶ ἐδῶ καὶ ἦρθα, διότι εἶχα δουλειά.

ΓΙΑΝΝΟΣ—Καλά, μὰ γιατί φοβῆσαι;

ΜΑΙΡΗ—Ποῦ σὲ εἶδα ἔτσι ἔξαφνα μπροστά μου.

ΓΙΑΝΝΟΣ—Δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ φοβῆσαι, διότι δὲν ἠπείλησα τὴν ζωὴν σου. Πές μου λοιπόν ποιά εἶναι ἡ δουλειά σου.

ΜΑΙΡΗ—Μὰ γιατί μὲ ρωτᾷς; Μήπως θέλεις νὰ ἐνδιαφερθῆς γιὰ μένα;

ΓΙΑΝΝΟΣ—Ναί, ἔτσι νομίζω. Σκέπτομαι νὰ ἐνδιαφερθῶ γιὰ σένα.

ΜΑΙΡΗ—Δύσκολο καὶ ἀπαράδεκτο.

ΓΙΑΝΝΟΣ—Μὰ γιατί;

ΜΑΙΡΗ—Μοῦ φαίνεται δύσκολο, διότι, πὼς εἶναι δυνατόν νὰ σκεφθῆς ἐσὺ ποῦ εἶσαι ἓνας Γερμανὸς νὰ δεχθῆς μίαν ὑπόθεσιν μιᾶς γυναίκας, τὴν στιγμὴν ποῦ τὴν θεωρεῖτε ὡς ἐχθρόν σας;

ΓΙΑΝΝΟΣ—'Εχεις, νομίζω, λάθος ἐδῶ.

ΜΑΙΡΗ—Διατὶ ἔχω λάθος; Δὲν εἴμεθα ἐχθροὶ σας;

ΓΙΑΝΝΟΣ—'Εχθροί μας είναι ὁ ἄλλος κόσμος, ὄχι ὁμῶς κι' ἐσύ.

ΜΑΙΡΗ—Διατί δὲν εἶμ' ἐγὼ ἐχθρός σας;

ΓΙΑΝΝΟΣ—Δὲν τὸ γνωρίζεις; Δὲν καταλάβεις τὰ αἰσθήματά μου, ὅτι δὲν εἶναι δυνατό νὰ μισῶ ἐσένα;

ΜΑΙΡΗ—Μὰ πῶς γίνεται αὐτό; Μήπως εἶσαι φιλέλληνην καὶ θέλεις νὰ ἐνδιαφερθῆς γιὰ μένα καὶ νὰ με βοηθήσης;

ΓΙΑΝΝΟΣ—Ναί, θέλω νὰ ἐνδιαφερθῶ πολὺ, γιὰ σένα, καὶ νὰ σὲ βοηθήσω ὅσο μπορῶ, βάζω δὲ ὡς μάρτυρά μου τὸν Μεγαλοδύναμο Θεό.

ΜΑΙΡΗ—(Κίνοντας τὸ σταυρὸ της) Μεγάλη νᾶναι ἡ χάρις σου Θεέ μου καὶ μεγαλόχαρη προστάτιδα Παναγία μου, ποὺ βλέπω τώρα ἓνα ἐχθρόν μου, ὁ ὁποῖος μοῦ δίνει τὸν λόγον του, μοῦ δίνει τὴν ὑπόσχεσίν του καὶ βάζει ὡς μάρτυρα τὸν Μεγαλοδύναμο Θεό, ὅτι θέλει νὰ με βοηθήσῃ. (Πρὸς τὸν Γιάννο) Μὴ τυχόν καὶ με γελάσης, μὴ τυχόν καὶ με ἐμπαιζῆς, μὴ τυχόν καὶ δὲν σέβεσαι τὸν Θεό καὶ μοῦ τὸν βάζεις ὡς μάρτυρα διὰ νὰ πιστεῦσῶ τὰ λόγια σου.

ΓΙΑΝΝΟΣ—'Ελα ἐδῶ, γλυκειά μου κοπέλλα (Πλησιάζει περισσότερο). Λάθος ἔχεις ἐδῶ, διότι ἂν ἦτο νὰ μὴ σέβωμαι τὸν Μεγαλοδύναμο Θεό, δὲν θὰ μοῦ ἦτο δυνατό νὰ ἀναφέρω τὸ μεγαλόχαρο ὄνομά του, τὸ ὄνομα ἐκεῖνο ποὺ εἶναι βαθεῖα ριζωμένο μέσα μου, ποὺ με φωτίζει στὸν ἄξιον δρόμο μου, στὸ δρόμο τοῦ μέλλοντος σκοποῦ μου, τὴν μόνην ἀνταμοιβήν μου.

ΜΑΙΡΗ—Καλά, καὶ πῶς σοῦ γίνεται αὐτὴ ἡ μεγάλη ἐπιθυμία καὶ ἡ τοσαύτη μεγάλη ἀπόφασις καὶ ἡ τόσον ὠραία συμπεριφορά σου, ὥστε νὰ σὲ καταλήγουν σὲ μιὰ ἀπόφαση, σὲ μιὰ ἀπόφαση ἰσχυράν καὶ ἀκατανίκητον, νὰ βοηθήσης ἐμένα; "Ἡ μήπως σοῦ ἀρέσουν τὰ ὠραῖα καὶ εὐγενικὰ λόγια μου καὶ τὰ χαρακτηριστικά μου;

ΓΙΑΝΝΟΣ—'Εχεις πλησιάσει λίγο ἐδῶ, ἄλλὰ πρωτίστως μοῦ ἔχει ἀρέσει καὶ κάτι ἄλλο, τὸ ὁποῖον οὐδέποτε θὰ λησμονήσω.

ΜΑΙΡΗ—Τί σοῦ ἔχει ἀρέσει, καὶ τί εἶναι ἐκεῖνο; τὸ ὁποῖον οὐδέποτε θὰ λησμονήσης;

ΓΙΑΝΝΟΣ—Σοῦ ζητῶ συγγνώμην ἐδῶ, καὶ θέλω ὅπως μὴ τύχῃ παρεξηγήσεως γιὰ κείνο ποὺ θέλω νὰ σὰς ὁμιλήσω.

ΜΑΙΡΗ—Σοῦ τὸ ἐπιτρέπω διότι εἶσαι εὐγενὴς καὶ φιλόπονος καὶ δὲν θὰ σὲ παρεξηγήσω.

ΓΙΑΝΝΟΣ—('Εν ἐιθυσσισμῶ) 'Εκεῖνο ποὺ μοῦ ἔχει ἀρέσει καὶ ἐκεῖνο ποὺ δὲν θὰ δυνηθῶ νὰ ξεχάσω εἶναι τὸ διαμαντένιο καὶ μελαγχροινὸ κορμάκι σου, ἐκεῖνο ποὺ μοῦ ἔχει ἀνάψει ἀπ' τὴν πρώτη στιγμή, σὰν μιὰ μεγάλη κάμι-

νος, μία κάμινος τῆς χαρᾶς καὶ τῆς ἀγάπης, μία κάμινος ποῦ ἀρχίζει νὰ καίη καὶ νὰ κυκλοφορῆ μέσα μου, νὰ καίη ὅλα τὰ μέλη μου, ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον. Πίστευσέ με, πῶς θᾶσαι ἢ μόνη εὐτυχία μου, ἢ μόνη χαρά μου, ἢ μόνη ἀγαλλίασή μου, ἢ μόνη ἐπιθυμία μου, ποῦ ὅταν δυνηθῶ νὰ κάνω ἓνα ζευγάρι, νὰ κάνω ἓνα ταῖρι, ἓνα ἄξιο περιστέρι σάν ἐσένα, ποῦ θᾶξω μαζί μου. Ἡ γῆ, ὁ οὐρανός, τ' ἀστέρια, τὰ γλυκόφωνα πουλιά ποῦ θὰ κελαῖδοῦν τὸ ἐγκώμιο τῆς χαρᾶς καὶ τῆς εὐτυχίας. "Αχ! Ρωμαντζένια φύση, βάλε τὴν εὐχούλα σου νὰ περπατήσῃ τέτοιο ζευγάρι πάνω στὴ γῆ.

ΜΑΙΡΗ—(Στὴν τελευταία αὐτὴ λέξη, δίχως νὰ τὸ θέλῃ, κάνει πῶς θὰ χαμογελάσῃ, ἀλλὰ κατόπιν βρίσκει τὴν ψυχραιμίαν της καὶ μὲ σοβαρὸ ὕφος λέγει). Καλὰ εἶναι τὰ λόγια σου, καλοὶ εἶναι οἱ σκοποὶ σου, ἀλλὰ εἶναι ἀδύνατο νὰ ἔχουν ἀπήχησιν ἀπὸ κοντὰ μου. "Ὡς ἐκ τούτου ἀδυνατῶ ν' ἀνταποκριθῶ στὴν ἐπιθυμία σου, καθότι ἐγὼ εἶμαι γιὰ ἄλλο σκοπό, τὸ σκοπὸ ἐκεῖνο ποῦ μὲ ἀνάγκασε νὰ ἔλθω ἐδῶ.

ΓΙΑΝΝΟΣ—"Ὡστε ἤξευρες πῶς ὁ σκοπός σου θὰ ἦτο νὰ τὸν βρῆς ἐδῶ, ἀλλὰ καὶ ποῖος εἶναι, ἐφ' ὅσον μοῦπες προηγουμένως ὅτι θὰ μοῦ πῆς.

ΜΑΙΡΗ—Θὰ σοῦ εἰπῶ.

ΓΙΑΝΝΟΣ—Ποῖος εἶναι; Πές μου, διότι ὅπως καταλαβαίνω κάτι σὲ τρώει, κάτι σὲ φέρνει εἰς μίαν σκέψιν, τὴν ὁποίαν δὲν δύνασαι νὰ τὴν ξεχάσῃς.

ΜΑΙΡΗ—Δίκαιο ἔχεις, καὶ ὅπως καταλαβαίνω, ἀντιλαμβάνεσαι τί νοιώθω, ἀλλὰ πῶς μπορῶ νὰ ξεχάσω αὐτὸ τὸ ζήτημα (δείχνει τὴν ἀρραβῶνα της), αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ποῦ δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο ἀπὸ μιὰ ἀρραβῶνα ποῦ γράφει τὴν λέξιν «ἀγάπη».

ΓΙΑΝΝΟΣ—"Α! "Ὡστε εἶσαι ἀρραβωνιασμένη.

ΜΑΙΡΗ—Μάλιστα κύριε, κι' αὐτὸν σκέπτομαι κι' ἐκεῖνον ἐνθυμοῦμαι.

ΓΙΑΝΝΟΣ—Ποῖος εἶναι ὁ ἀρραβωνιαστικός σου; Ποιὰ εἶναι ἡ χώρα του; Τί βαθμὸν φέρει, ἔαν εἶναι στρατιώτης;

ΜΑΙΡΗ—Ἡ Κρήτη εἶναι ἡ πατρίδα του, καὶ τοῦ ταγματάρχου ὁ βαθμός του.

ΓΙΑΝΝΟΣ—Πῶς ὀνομάζεται;

ΜΑΙΡΗ—Μὰ γιατί ρωτᾶς; Μήπως τὸν γνωρίζεις;

ΓΙΑΝΝΟΣ—"Ἴσως τὸν γνωρίζω, διότι ἔχω γνωρίσει πολλοὺς Ἕλληνας.

ΜΑΙΡΗ—Γιάννος εἶναι τ' ὄνομά του κι' ἔχει περάσει καιρὸς ποῦ λείπει σὰ δὲ κατὰ τύχη βρεθῆ ἔμπρός μου, δὲν μπορῶ νὰ εἶπω ἂν θὰ τὸν γνωρίσω. (Ὁ Γιάννος ἀφίνει τὸ σοβαρὸ του ὕφος καὶ τὸ διαδέχεται τὸ χαμόγελο κι' ἡ χαρῆ). Μὰ γιατί γελάς; Τὸν γνωρίζεις; "Ἐχετε μιλήσει μα-

ζι καμμιά μέρα; Φαίνεται θά σ' εὐχαρίστησαν πολὺ τὰ ζαχαρένια λόγια του καὶ τὰ ἐνθυμήθηκες τώρα κι' ἀρχίζεις νὰ γελάς ('Ο Γιάννος γελά περισσότερο κι' ἀρχίζει νὰ τὴν βλέπη τρυφερά-τρυφερά). Τῶχω καταλάβει καλά καὶ σίγουρα, διότι ὁ τόσο μεγάλος ἐνθουσιασμός σου, τὰ τόσο μυρισμένα λόγια σου, μοῦ δίνουν τὸ σημεῖο πὼς θά βρέθηκες καμμιά μέρα μὲ τὸν λατρευτό μου Γιάννο, τὸν ἥρωα τῶν βουνῶν, τὸν ἀτρόμητο λεβέντη καὶ ἂν καὶ οἱ δύο σας εἶσθε ἐχθροί, ἐν τούτοις ὅμως θά τὸν ἐθαύμασες, θά ἐθαύμασες ἐκεῖνο τὸ ὑπερήφανο ἀνάστημά του, τὸν ἄξι ἐκεῖνο βαθμὸ του ('Ο Γιάννος ἀποφασίζει πλέον, μὴ συγκρατούμενος, νὰ φανερωθῇ. Καταλαβαίνοντας ὅτι ἡ ἀγάπη τῆς ἡοῦ ἄξια σεβσμοῦ πρὸς τὸ ὑπερήφανο ὄνομά του, τὸ ὄνομα ἐκεῖνο πὺ δὲν θέλησε νὰ τὸ ξεχάσῃ, συγκινεῖται).

ΓΙΑΝΝΟΣ—'Εχεις δίκαιο δι' ὅσα μοῦ λὲς καὶ σὲ πληροφοροῦν ὅτι εἶμαι ἐν πλήρει γνώσει γιὰ τὸ ὄνομα αὐτὸ πὺ μὲ τὴν ἀκατανίκητον ἀνδραγαθίαν του ἐτρομοκράτησε τοὺς ἐχθροὺς τῆς πατρίδος μας.

ΜΑΙΡΗ—Περίεργο καὶ ἀπαράδεχτο πὺ δὲν μὲ ἀφίνει νὰ πιστεῦσω στὰ τελευταῖα αὐτὰ λόγια σου.

ΓΙΑΝΝΟΣ—Διατί δὲν πιστεῦεις;

ΜΑΙΡΗ—Διὰ τὴν λέξιν ἐκείνην πὺ μοῦπες τελευταίως, ὅτι ἐτρομοκράτησε τοὺς ἐχθροὺς τῆς πατρίδος σου, δηλαδὴ τοὺς Γερμανούς; Καὶ πὼς ἀποφασίζεις νὰ μοῦ εἴπῃς τέτοια λόγια, πὼς ὁ Γιάννος μοῦ ἐτρομοκράτησε τὴν πατρίδα σου; Πὼς μπορῶ νὰ παραδεχτῶ τέτοια λόγια. Ἄχ! Θεέ μου (Στρεφομένη πρὸς αὐτόν). Μὴ τυχόν καὶ μὲ ξεγελάς.

ΓΙΑΝΝΟΣ—(Κατασυγκινημένος λέγει) Δὲν εἶμαι Γερμανός, οὔτε ἡ Γερμανία εἶναι ἡ πατρίδα μου, ἀλλὰ κάποια ἄλλη καὶ πρωτίστως δέ, δὲν μοῦ εἶναι δυνατόν νὰ σὲ ξεχάσω.

ΜΑΙΡΗ—Τί; Τί λὲς; Δὲν εἶσαι Γερμανός; Δὲν εἶναι ἡ Γερμανία ἡ πατρίδα σου; Ποιὰ εἶναι λοιπόν;

ΓΙΑΝΝΟΣ—Κάποια ἄλλη εἶναι, κείνη πὺ καὶ σὺ ἀγάπησες ('Η Μαιρὴ ἐκπλήττεται).

ΜΑΙΡΗ—Περίεργο καὶ ἀπαράδεχτο. Κάποια ἄλλη, λέγει, κείνη πὺ ἐγὼ ἀγάπησα. Καὶ πὺ τὸ γνωρίζεις; Ποιὰ νομίζεις εἶναι ἡ πατρίδα πὺ ἐγὼ ἀγάπησα;

ΓΙΑΝΝΟΣ—Τὸ γνωρίζω, τὸ γνωρίζω! Ἡ Κρήτη, ἡ Κρήτη εἶναι κείνη π' ἀγάπησες, στὴν Κρήτη βρῆκες τὴ χαρὰ καὶ τὴν εὐτυχία σου, στὴν Κρήτη ἀφωσιώθηκες.

ΜΑΙΡΗ—Καλά, ἀφοῦ τὰ γνωρίζεις ὅλα αὐτὰ, διατί μοῦ λὲς, ὅτι δὲν εἶσαι Γερμανός. Γιατί μοῦ λὲς ὅτι ἡ πατρίδα σου εἶναι ἡ Κρήτη;

ΓΙΑΝΝΟΣ—Δὲν εἶμαι Γερμανός, ἀλλὰ Ἑλλήν κατάσκοπος καὶ ἡ Κρήτη εἶναι κι' ἐμένα ἡ πατρίδα μου.

ΜΑΙΡΗ — (Χαρούμενη) Πές μου, πές μου, είσαι Έλληνας; Δέν είσαι Γερμανός; Διατί δέν μου τώλεγες τόση ώρα;

ΓΙΑΝΝΟΣ — Δέν σου τώλεγα δια νά σε καταλάβω καλύτερα, καθώς και τούς σκοπούς σου.

ΜΑΙΡΗ — Ποίους σκοπούς μου;

ΓΙΑΝΝΟΣ — Διά νά καταλάβω άν αγαπάς τήν Κρήτη σου, άκόμα δέ και κάτι άλλο.

ΜΑΙΡΗ — Τί άλλο;

ΓΙΑΝΝΟΣ — Θά σου είπω μετά.

ΜΑΙΡΗ — Πές μου τώρα.

ΓΙΑΝΝΟΣ — Θα σου είπω, αλλά σε λίγο. Πές μου μόνο ένα πράγμα.

ΜΑΙΡΗ — Τί πράγμα;

ΓΙΑΝΝΟΣ — Έάν ένθυμάσαι καλά τόν Γιάννο, πώς ήτο τό κορμί του; Τό ίδιο σαν και τό δικό μου; Ή ήτο άλλοιώς;

ΜΑΙΡΗ — Νομίζω είναι όπως τό δικό σας.

ΓΙΑΝΝΟΣ — Τά χαρακτηριστικά του; (Ή Μαίρη καταλαβανομένη υπό σκέψεως λέγει.)

ΜΑΙΡΗ — Μα κι αυτά νομίζω είναι τά ίδια. Άλλά πώς αυτό νά συμβαίη, ώστε τό κορμί νάναι τό ίδιο, τά χαρακτηριστικά τά ίδια; Έν γένηι δέ όλα; (Πρός τόν Γιάννο) Δέν μπορώ νά καταλάβω, δέν μπορώ νά έξηγήσω, πές μου λοιπόν τί συμβαίνει (Ο Γιάννος σκέπτεται λίγο και έν άκρα συγκινήσει λέγει)

ΓΙΑΝΝΟΣ — Ίσως όμως νά βρέθωνται στην κοινωνία μερικοί άνθρωποι, πού νάχουν τό ίδιο κορμί, τά ίδια χαρακτηριστικά, τά ίδια λόγια.

ΜΑΙΡΗ — Αυτό είναι άπίστευτο, τελείως άπίστευτο. Άλλά άς σε πλησιάσω άκόμη λίγο, διότι κάτι καταλαβαίνο. (Πλησιάζουσα περισσότερον, ίσταται εμπροσθεν του Γιάννου, βλέπουσα αυτόν μετά μεγάλης προσοχής).

ΓΙΑΝΝΟΣ — Τί καταλαβαίνεις; Πές μου (Ή Μαίρη, νομιζομένη πως είναι ο Γιάννος της, άφίνει τά χείλη της νά χαμογελάσουν και σαν νά θέλη νά πείση στην άγκαλιά του, αλλά πάλη αποτραβείται, μήπως και δέν είναι ο ίδιος, ζητά δέ νά κάνη άκόμη μιό έρώτηση δια νά βεβαιωθί, άν είναι ο ίδιος)

ΜΑΙΡΗ — Τό τι μ' ένδιαφέρει είναι άκόμα μιá έρώτηση (Ο Γιάννος χαμογελών περισσότερον)

ΓΙΑΝΝΟΣ — Τί είναι; Πές μου. Μή ντρέπεςαι.

ΜΑΙΡΗ — Σε παρακαλώ νά μου είπής, άν έχης κανένα σταυρό στο λαιμό.

ΓΙΑΝΝΟΣ — Μάλιστα, έχω. Γιατί όμως ρωτάς;

ΜΑΙΡΗ — Θέλω νά τόν ίδω, διότι κάτι ένδιαφέρομαι. (Ο Γιάννος αρχίζει νά δακρύει και μέ τό ένα χέρι σφογγάει τά μάτια του μέ σκούπιστρο και μέ τό άλλο άνοίγει τό κολ-

λάρο του και τῆς δείχνει τὸ σταυρό. Ἡ Μαίρη πλησιάζει τελείως τὸν Γιάννο, ἐγγίζει τὸ σταυρὸ καὶ τὸν παρατηρεῖ μετὰ μεγάλης προσοχῆς. Μένει ὀλίγα λεπτὰ ἀμίλητος, ἐνῶ ὁ Γιάννος σφογγαίει διαρκῶς τὰ μάτια του, ἐνῶ ἡ Μαίρη ἐξακριβώνει πὼς εἶναι ὁ ἴδιος ὁ σταυρὸς, ἐκεῖνος ποὺ φόρεσε ὁ Γιάννος διὰ νὰ φανερώη τὴν πίστιν, τὴν πατρίδα καὶ τὴν ἀγάπην του, ἀρχίζει δὲ κι' αὐτὴ συνεχῶς νὰ κλαίῃ). Μὰ ποῦ τὸν βρήκες αὐτόν; Σοῦ τὸν ἔδωσε κανεὶς; (Ὁ Γιάννος κλαίοντας γοερῶς)

ΓΙΑΝΝΟΣ — "Ὁ... Ὁ... Ὁχι... (Ἡ Μαίρη κλαίουσα περισσότερο).

ΜΑΙΡΗ — Μά... μὰ τότες εἶσαι ὁ ἴδιος, Γιάννο μου, εἶσαι ὁ ἴδιος.

(Πίπτει στὴν ἀγκαλιά του καὶ φιλιοῦνται τρυφερὰ-τρυφερὰ)
(Κλείει ἡ σκηνή).

(Ἀνοίγεται ἡ σκηνὴ καὶ φαίνονται στὸ βάθος ὁ Γιάννος καὶ πλησίον αὐτοῦ ἡ ἀρραβωνιαστικιά του νὰ ὁμιλοῦν μὲ πόθο ἔρωτος καὶ χαρᾶς).

ΓΙΑΝΝΟΣ — Μὰ πὼς ἔτυχε νὰ ἔλθης ἐδῶ;

ΜΑΙΡΗ — Ἦτο γιὰ νὰ σέ δῶ ἐν πρώτοις καὶ δεῦτερον ἐγνώριζα ὅτι αὐτὸ ἦτο τὸ Ἑλληνικὸ Ἐπιτελεῖο. Κατόπιν ὅμως ἔμαθα ὅτι κατελήφθη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, ἀλλὰ πάλι δὲν πέρασε πολλὴ ὥρα καὶ ἔμαθα ὅτι ἀνακατελήφθη ὑπὸ τῶν συμμάχων, χρησιμοποισάντων κατασκοπικὰς τέχνας καὶ ὅπως καταλαβαίνω θὰ ἔλαβες καὶ σὺ μέρος. Ὅταν ὅμως ἦλθα ἐδῶ, ποῦ νὰ γνωρίζω πὼς θὰ σ' ἐβλεπα μπροστά μου μὲ αὐτὰ τὰ ροῦχα ἐνὸς Γερμανοῦ καὶ μάλιστα μὲ τὸν βαθμὸ ἀξιωματικοῦ τῆς Γερμανικῆς ἀεροπορίας (μειδιώσα) Γιατί δὲν μοῦ τῶλεγες, Γιάννο μου; Δὲν μὲ ἐλυπᾶσο; Σοῦ ἤρесе νὰ μὲ βασανίζης;

ΓΙΑΝΝΟΣ — Δὲν σοῦ τὸ ἔλεγα, γλυκεριά μου ἀγάπη δὲν ἤθελα νὰ σοῦ φανερωθῶ διὰ νὰ καταλάβω καλύτερα, ἐὰν ἡ ἀγάπη σου πρὸς ἐμένα εἶναι ἰσχυρὴ καὶ ἀκατανίκητος καὶ ἐὰν θὰ ἐξακολουθοῦσε. Ἐπὶ πλεον σέ ἐλυπούμουν πολὺ καὶ δύσκολα ἦτο νὰ βαστάξω, ἀλλὰ δὲν μπορούσα ἄλλοιῶς, παρὰ νὰ κάνω αὐτὸ τὸ τέχνασμα διὰ νὰ σέ καταλάβω. Ἀλλὰ λάθος εἶχα. Ἐσύ, ὄχι μόνον δὲν ἐπτοήθης, δὲν μπορούσες νὰ λησμονήσης οὔτε γιὰ ἓνα λεπτὸ τῆ θερμῆς ἀγάπης μὰς, ἀλλὰ ἔμενες πιστὴ, ἂν καὶ σοῦ ἔταξα ὅλα τὰ ἀγαθὰ τοῦ κόσμου. Καὶ τώρα δὲν μπορῶ νὰ πῶ τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ γράψω βαθύτερα μέσα στὴν καρδιά μου, τὸ γλυκὸ ὄνομά σου.

ΜΑΙΡΗ — Μὰ πές μου, Γιάννο μου, πὼς ἤρθες ἐδῶ;

ΓΙΑΝΝΟΣ — Θὰ ἐνθυμᾶσαι καλὰ τὸν ἀποχωρισμὸν μας, καὶ πὼς ἔφυγα μαζὺ μὲ τ' ἄλλα τὰ παιδιὰ. Τὸ πρῶτο καθῆκον μας, ἦτο νὰ βροῦμε τοὺς δικούς μας καὶ νὰ τοὺς βοηθήσωμε. Δὲν ἀργήσαμε δὲ νὰ τοὺς βροῦμε κι' ἀμέσως μπήκαμε στὴ μάχη, ὅπου πολεμήσαμε σὰ λέοντες καὶ φονεύσαμε πάρα πολλοὺς ἐχθρούς. Κατὰ κακὴν μας ὅμως τύχην, ἐκεῖ ποῦ πολεμούσαμε, στερηθήκαμε τῶν πυρομαχικῶν μας καὶ μερικοὶ ἀπὸ ἡμᾶς πληγώθηκαν,

ὅπως κι' ἐγώ (δεικνύων τὴν πληγὴν τοῦ ποῦ εἶναι κεκαλυμμένη μετ' ἐπιδέσλους καὶ βρίσκεται κάτω ἀπὸ τὴν στολήν).

ΜΑΙΡΗ—(Βλέπουσα τὴν πληγὴν ἐν συγκινήσει) Ὅποτε πληγώθηκες Γιάννο μου; (πλησιάζει καὶ χαϊδεύει τὴν πληγὴν).

ΓΙΑΝΝΟΣ—Ναί, πληγωθήκαμε καὶ πέσαμε αἰχμάλωτοι στὰ ἀπαίσια χέρια τους. Κατόπιν ἐπληροφορήθη ὅτι θὰ μᾶς ἔφερναν ἐδῶ διὰ νὰ μᾶς δικάσουν ἐνώπιον Γερμανοῦ στρατηγοῦ. Τότες μοῦρθε στὸ νοῦ ἓνα τέχνασμα, καὶ τὸ μόνο ποῦ ἔμεινε νὰ κάνω ἦτο νὰ γράψω μίαν ἐπιστολήν καὶ νὰ τὴν στείλω ἐδῶ μ' ἓνα ἀγγελιαφόρο. Τοῦς ἔγγραφα δέ, νὰ ἐπικοινωνήσουν τηλεφωνικῶς μετ' Ἄγγλικό στρατηγεῖο νὰ στείλῃ στρατὸ καὶ νὰ παραμονεύῃ τὸν ἐρχομόν μας. Μόλις δὲ θὰ ἀντελαμβάνοντο τὸν ἐρχομόν μας, νὰ τοῦς πυροβολήσουν διὰ νὰ μᾶς σώσουν. Ἐὰν δέ, δὲν μποροῦσε νὰ γίνῃ αὐτὸ ἔνεκεν καταστροφῆς τῶν τηλεφωνικῶν συρμάτων, τότε τοῦς ἔγγραφα νὰ γίνουσι κατάσκοποι, νὰ ρθοῦν στὸ μέρος ποῦ θὰ μᾶς ἐδίκαζαν καὶ νὰ τοῦς φονεύσουν. Μόνο ἔτσι μποροῦσαν νὰ μᾶς σώσουν. Ἔτσι δὲ καὶ ἔγινε. Γίνανε οἱ δικοὶ μας Γερμανοὶ κατάσκοποι καὶ ἤρθαν ἐδῶ. Μόλις δὲ οἱ Γερμανοὶ μᾶς κατεδικάσαν εἰς θάνατον, οἱ Ἕλληνες τοῦς κτύπησαν καὶ μᾶς ἔσωσαν. Αὐτὰ δὲ τὰ ροῦχα ποῦ φορᾶω τώρα, τὰ κατασκοπικά, εἶναι γι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν. Ἐὰν ἤρχοντο δὲ κατὰ τύχην ἐδῶ Γερμανοὶ θὰ τοῦς ἐφόνευα. Ἡ τύχη ὅμως ἔφερε ἐδῶ ἐσένα. Ἐπειδὴ δὲ ἔχει περάσει πολὺς καιρὸς νὰ ἰδωθοῦμεν, κι' ἐπειδὴ μετ' ἀντίκρυες μετ' αὐτὰ τὰ ροῦχα, δὲν μετ' ἀνεγνώρισες καὶ ἤρχισες νὰ φοβῆσαι. Ἐγὼ ὅμως σὲ κατάλαβα ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή, ἤρχισα δὲ νὰ σὲ συμπαθῶ, ἐσὺ ὅμως νόμισες ὅτι σὲ περιγελοῦσα, γλυκεῖά μου ἀγάπη.

ΜΑΙΡΗ—Περίεργα καὶ μεγάλα κατορθώματα ἔκαμες, Γιάννο μου (πίπτει εἰς τὴν ἀγκάλην τοῦ καὶ τὸν φιλεῖ).

(Ἀνοίγεται ἡ θύρα καὶ εἰσέρχεται ἐν βίᾳ ἓνας ἀγγελιαφόρος κομίζων ἐπείγουσαν εἴδησιν καὶ τὴν δίδει στὸν Γιάννο. Τὴν παίρνει ὁ Γιάννος καὶ τοῦ λέγει νὰ περιμένῃ λίγο, μέχρις ὅτου τὴν διαβάσει. Μόλις τελειώσῃ τὸ διάβασμα λέγει)

ΓΙΑΝΝΟΣ—(Πρὸς τὴν Μαίρη) Ἄκουσέ με τώρα γλυκεῖά μου ἀγάπη, πρέπει νὰ φύγῃς ἀμέσως μετ' ἄγγελιαφόρο, γιατί πιθανὸν νὰ ἔλθῃ ἐδῶ κανένας Γερμανὸς καὶ δὲν πρέπει νὰ εἴσῃ ἐδῶ.

ΜΑΙΡΗ—(Μετὰ μεγάλης λύπης) Τί λές Γιάννο μου; Νὰ φύγω καὶ νὰ σ' ἀφήσω; Καὶ ἐὰν κινδυνεύσῃ;

ΓΙΑΝΝΟΣ—Δὲν ὑπάρχει κανένας κίνδυνος γιὰ μένα ἀγάπη μου. Πρέπει ὅμως νὰ πηγαίνῃς γρήγορα τώρα.

ΜΑΙΡΗ—Καλὰ Γιάννο μου, δόσε μου τὸ χέρι σου. (Τὸ παίρνει καὶ τὸ σφίγγει πτόν ἀγγελιαφόρο.) Φεύγουμε;

Ἄγγελιαφ.—Ναί, φεύγουμε.

ΓΙΑΝΝΟΣ—(Πρὸς τὸν ἀγγελιαφόρο.) Νὰ πᾶτε γρήγορα καὶ νὰ μὴν φοβᾶστε.

ΑΠΑΝΤΕΣ—Καλὰ, καλὰ, δὲν θὰ φοβηθοῦμε. (Φεύγουν ἐνῶ κλείει ἡ σκηνή).

(Ἄνοιγει ἡ σκηνὴ καὶ φαίνεται ὁ Γιάννος νὰ βηματίζῃ πατριωτικὰ καὶ νὰ κατευθύνεται πρὸς τὸν χάρτην τῆς Κρήτης, τὸν κυτᾶζει γιὰ λίγο, βγάζει τὸ πιστόλι του, τὸ ἐξετάζει καὶ τὸ βάζει στὴν θέσση του. Ἀκούονται βήματα νὰ πλησιάζουν ἐνῶ ὁ Γιάννος πηγαίνει καὶ κάθεται στὴν καρέκλα. Ἄνοιγει ἡ θύρα καὶ εἰσέρχεται εἰς Γερμανὸς κατάσκοπος φέρων στολὴν Νεοζηλανδοῦ. Χαιρετᾶ τὸν Γιάννο λέγοντας)

ΓΕΡΜ. ΚΑΤ.—Εἶμαι πολὺ κουρασμένος κύριε ἀξιωματικὲ τῆς ἐνδόξου μας Λουτβάφφε.

ΓΙΑΝΝΟΣ—Γιατί εἶσαι κουρασμένος; Πόθεν ἔρχεσαι;

ΓΕΡΜ. ΚΑΤ.—Εἶμαστέ πολλοὶ καὶ ζητοῦμε τὰ ἴχνη τοῦ στρατηγοῦ μας. Ὑπάρχει φήμη ὅτι φονεύθηκε ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἄτιμοις. Ἐμένα μὲ ἔστειλαν ἐδῶ διὰ νὰ ἐξετάσω, ἀλλὰ δὲν φαίνεται νὰ εἶναι ἐδῶ (παραιτηρεῖ). Ἐάν δὲ τυχὸν γνωρίζετε τίποτα, νὰ μὲ πληροφορήσετε. Θὰ τρέξω τότε γρήγορα—γρήγορα νὰ πληροφορήσω τὸν ἐπικεφαλῆς τοῦ ἀποσπάσματός μας.

ΓΙΑΝΝΟΣ—Ὅσο γιὰ τὴν πληροφορία πού ζητᾶς, θὰ τὴν πάρης ἀμέσως. (Στὸ ἄκουσμα αὐτῶν, ὁ Γερμανὸς κυτᾶσκοπος γαίρεται πῖο πολὺ).

ΓΕΡΜ. ΚΑΤ.—Νὰ μοῦ δώσης εἶδηση; Νὰ πάρω τέτοια πληροφορία; Θὰ ξαναγεννηθῶ στὸν κόσμον καὶ θὰ πάρω τὸν μεγαλύτερο βαθμὸ. (Χαρούμενα) Παρακαλῶ, πέστε μου το γρήγορα, διότι θὰ μὲ περιμένουν.

ΓΙΑΝΝΟΣ—Θὰ σοῦ πῶ τώρα, ἀλλὰ δὲν μοῦ εἶπες ποιοὶ εἶναι αὐτοὶ οἱ ἄτιμοι, δηλαδὴ ἐκεῖνοι πού ὑπάρχει φήμη ὅτι ἐφόνευσαν τὸν στρατηγόν.

ΓΕΡΜ. ΚΑΤ.—Δὲν γνωρίζεις γιὰ ποιούς ἤθελα νὰ τὸ εἶπῶ; Γιὰ ποιούς ἄλλους, ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς Ἑλληνας;

ΓΙΑΝΝΟΣ—Καλὰ ὡς εἶναι. Πήγαινε ἀπὸ ἐδῶ καὶ μόλις βγῆς ἔξω θὰ πάρης ἕνα μικρὸ μονοπάτι πού ξεκινάει ἀπὸ ἐδῶ καὶ θὰ σὲ βγάλλῃ στὸ μέρος πού βρίσκεται ὁ ἐξοχώτατος καὶ ἀναπαύεται. (Ὁ Γερμανὸς κατάσκοπος ἐτοιμάζεται χαρούμενος νὰ φύγῃ, ἀλλὰ μόλις βγαίνει ἀπὸ τὴν σκηνὴν δέχεται ἕναν πυροβολισμόν ἀπὸ τὸν Γιάννο καὶ πίπτει κάτω νεκρός). Ἴδου ποιοὶ εἶναι οἱ Ἑλληνας, Ἴδου ποιοὶ εἶναι οἱ ἄξιοι καὶ ὄχι οἱ ἄτιμοι ὅπως ἐσὺ θέλεις νὰ τοὺς ὀνομάζης.

(Κλείει ἡ σκηνή).

ΠΡΑΞΙΣ Δ΄.

(Ἡ σκηνὴ ἐν Χανίῳ τῆς Κρήτης. Αἰθουσα εὐρύχωρη παριστάουσα τὸ Ἀγγλικὸ στρατηγεῖον, φέροντας εἰς τὸ ἔμπροσθεν μέρος τῆς θύρας τὴν ἐπιγραφὴν «ΑΓΓΛΙΚΟΝ ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΝ», καὶ ἄνωθεν τῆς ἐπιγραφῆς αἱ σημαῖαι τῶν ἐνόπλων συμμαχικῶν δυνάμεων, ἡ Βρετανικὴ, Αὐστραλιανή, Νεοζηλανδικὴ καὶ Ἑλληνικὴ. Στὸ βάθος τῆς αἰθουσας διακρίνονται νὰ συνομιλοῦν, ὁ εἰς πλησίον τοῦ ἄλλου, ὁ Ἀγγλὸς διοικητὴς τῶν ἐν Κρήτῃ Βρετανικῶν δυνάμεων μετὰ τοῦ ἐπιτελάρχου του).

ΣΕΡ ΚΟΛΛΙΝ—Ὅπως ἀντιλαμβάνομαι ἡ κατάστασις εἶναι χειρότερη πάλι, καὶ δὲν ξεύρω ἂν θὰ δυνηθῶμεν νὰ νικήσωμεν διὰ νὰ δώσωμεν τὴν ἑλευθερίαν σ' αὐτοὺς τοὺς ἄξιους φίλους μας, τοὺς εὐγενεῖς Ἑλληνας.

ΤΟΜ — Μάλιστα, έντιμότατε, ἔχεις δίκαιο δι' ὅσα λές. Κι' ἐγὼ αὐτὸ νομίζω, πὼς ἡ κατάστασις εἶναι πολὺ σοβαρὰ καὶ μόνο ὁ Θεὸς γνωρίζει ἂν θά νικήσωμε ἢ ὄχι. Σήμερα, ὅπως γνωρίζετε, ὁ ἔχθρὸς ἔριψε ὅλην του τὴν δύναμιν καὶ τὰ ἄπειρα σμήνη τῶν ἀεροπλάνων του τὰ ὁποῖα ἤρχοντο εἰς ἀτελευτήτους σχηματισμοὺς, ἔριπτον διαρκῶς ἀλεξιπτωτιστικὰ στρατεύματα, νύκτα καὶ μέρα.

ΣΕΡ ΚΟΛΛΙΝ — Θὰ κάνωμε ἀκόμη λίγη ὑπομονή, καὶ μόλις βροῦμε εὐκαιρία θὰ τοὺς κτυπήσωμε ἀλύπτητα.

ΤΟΜ — Τὰ κτυπήματά μας ἦσαν πολὺ μεγάλα καὶ σὲ πολλὰς περιπτώσεις μοιραῖα διὰ τὸν ἔχθρὸν. Ἴσως δέ, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, κατορθώσωμε νὰ νικήσωμε καὶ χάρισωμε στοὺς φίλους Ἑλληνας τὴν ποθητὴν ἑλευθερίαν. Ἐὰν ὑπέκουθε ἡ Ἑλλάς, ὑπὸ τὸ βάρος δύο μεγάλων αὐτοκρατοριῶν, ἐν τούτοις ἡ Κρήτη πρέπει νὰ ἀγωνισθῇ ἀκόμη.

(Ἀνοίγεται ἡ θύρα καὶ εἰσέρχεται εἰς ἀγγελιαφόρος κομίζων ἐπιστολὴν πρὸς τὸν διοικητὴν τῶν Βρετανικῶν δυνάμεων. Ὁ διοικητὴς τὴν παίρνει καὶ τὴν δίδει στὸν ἐπιτελάρχην του νὰ τὴν ἀναγνώσῃ. Ὁ ἐπιτελάρχης τὴν παίρνει, τὴν ἀνοίγει κι' ἀρχίζει νὰ διαβάσῃ).

«Πρὸς τὸν έντιμότατον διοικητὴν τῶν ἐν Κρήτῃ Βρετανικῶν καὶ συμμαχικῶν δυνάμεων, Ἀγγλικὸν Στρατηγεῖον, πόλεως Χανίων».

Ἐντιμότατε διοικητά. Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ φέρω εἰς γνῶσιν τῆς ὑμετέρας έντιμότητος τὰ ἀκόλουθα.

Ἐντιμότατε, σήμερον αἱ ἡμέτεραι δυνάμεις εἶχον δυνηθεῖ νὰ καταφέρουν σοβαρὰ πλήγματα στὰς ἐχθρικὰς ἀλεξιπτωτιστικὰς δυνάμεις, καταρῖψαντες πολυάριθμα ἐχθρικὰ ἀεροπλάνα καὶ πολλὰ ὅπλα περιήλθον στὰς χεῖρας τῶν ἡμετέρων. Πολυάριθμοι ἀλεξιπτωτισταὶ τοῦ ἐχθροῦ διάγοντες τὸ 17ον καὶ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας τῶν συνελήφθησαν αἰχμαλῶτοι καὶ ὠδηγήθησαν εἰς τὸ στρατόπεδον αἰχμαλῶτων. Τὰ ἀνδραγαθήματα τῶν ἡμετέρων δυνάμεων, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἀνδρείων καὶ ἥρωϊκῶν Κυπρίων, τῆς σημερινῆς μάχης ἦσαν πολὺ μεγάλη. Ἐπίσης δέ, Κρητόπαιδες, οἱ ὁποῖοι πρώτην φοράν μετεχειρίζοντο ὅπλα, εὗρισκοντο στὸ πλευρὸ μας καὶ πολεμοῦσαν ὡς λέοντες. Ἐν πάσει περιπτώσει, ὁ ἔχθρὸς δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀποστείλῃ ἄλλας ἐνισχύσεις. Εἴμεθα βέβαιοι πὼς θὰ νικήσωμεν. Πολεμοῦμεν ὅλοι μ' ἓνα σύνθημα, ἢ νὰ νικήσωμεν ἢ νὰ σκοτωθοῦμεν. Σὰς χαιρετῶ μετὰ πάσης τιμῆς.

Ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἐν Κρήτῃ
συμμαχικῶν δυνάμεων.

(Ὁ διοικητὴς ἅμα τῇ ἀναγνώσει τῆς ἐπιστολῆς λέγει πρὸς τὸν ἐπιτελάρχην του νὰ γράψῃ ὡς ἀκολούθως. Ὁ ἐπιτελάρχης λαμβάνει γραφικὴν ὕλην καὶ ἀναμένει, ἐνῶ ὁ διοικητὴς ὑπαγορεύει.)

ΣΕΡ ΚΟΛΛΙΝ — «Πρὸς τὸν ἀρχηγὸν τῶν συμμαχικῶν ἐνόπλων δυνάμεων, νομοῦ Χανίων Κρήτης.

Ἄξιότιμε κύριε,

Ἐλαβον ἀνακοίνωσίν σας, ἀντίκρυσά τὰ λαμπρὰ ὁμῶν κατορθώματα κατὰ τοῦ ἀσπόνδου ἐχθροῦ καί συγχαίρω ὑμᾶς θερμότατα.

Ὁ διοικητῆς τῶν ἐν Κρήτῃ συμμαχ. δυνάμεων.

(Ὁ ἑπιτελάρχης κλείει τὴν ἐπιστολὴν, τὴν δίδει στὸν ἀγγελιαφόρον καὶ λέγει) Νὰ τὴν πάρῃς ἀμέσως στὸν ἐπί κεφαλῆς τῶν συμμαχικῶν δυνάμεων.

Ἄγγελιαφ.—(Παίρνει τὴν ἐπιστολὴν) Ὅπως ὀρίζεται κ. Ἐπιτελάρχα. Τρέχω ἀμέσως (τὴν παίρνει ἀμέσως καὶ φεύγει).

TOM—(Πλησιάζει περισσότερο τὸν διοικητῆν.) Καταλαμβαίνω, ἐντιμότητε, ὅτι ἡ κατάστασις βαίνει ἱκανοποιητικῶς καὶ ὅτι ὁ ἐχθρὸς, ἂν δὲν ρίψῃ ἄλλας μάζας, εἶναι βέβαιον πὼς θὰ νικηθῇ.

ΣΕΡ ΚΟΛΛΙΝ—Τὸ ζήτημα αὐτὸ δὲν δύναται νὰ τὸ γνωρίζῃ κανεὶς, ἔνεκεν τῆς ἀπὸ ἀέρος συνεχιζομένης ἐχθρικής πιέσεως καὶ κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ ἐξακριβώσῃ ἐὰν ὁ ἐχθρὸς θὰ συνεχίσῃ ἢ θὰ σταματήσῃ, ὅποτε δυνάμεθα νὰ ὑπολογίσωμεν.

TOM—Αὐτὸ νομίζω, θὰ τὸ καταλάβωμεν ὅταν πάρωμεν νέα ἀνακοινωθέντα, καὶ ἀντιλαμβάνομαι πὼς ἡ κατάσταση εἶναι τεταμένη. Ἐχῶ δὲ στὴν κατοχὴν μου μίαν ἐπιστολὴν ποὺ πῆρα χθὲς ἀπὸ κάποιον Ἕλληνα, γνώριμον φίλον καὶ ἄκουσε τί γράφει.

ΣΕΡ ΚΟΛΛΙΝ—Διάβασέ την.

TOM—(*Ἀνοίγοντάς την, τὴν ἀναγινώσκει.)

Ἄγαπητέ φίλε,

Παρακολουθῶ ἐν ἄκρα συγκινήσει τὴν ὄλην ἐξέλιξιν τοῦ ἀγῶνος εἰς τὴν μαρτυρικὴν Κρήτην. Λυποῦμαι ἐκ βάθους καρδίας ποῦ δὲν μοῦ δίδεται ἡ εὐκαιρία νὰ ἔλθω εἰς συνάντησιν σας, διὰ νὰ βρεθῶ κι' ἐγὼ σιμὰ στὸ πλευρὸ σας καὶ νὰ συμπολεμήσω πιστά, δίκαια κι' ἀδελφικὰ μαζύ σας. Ἡ εὐγνωμοσύνη τοῦ ἐδῶ εὑρισκομένου Ἑλληνισμοῦ πρὸς τὰ φιλογενῆ αἰσθήματα σας εἶναι ἀκατάβλητος καὶ δὲν θὰ δυνηθῇ κανένα ἔθνος ἐπὶ ὀλοκλήρου τῆς γῆς νὰ λύσῃ, ἔστω καὶ γιὰ μιά στιγμὴ τὰ ἰσχυρὰ αὐτὰ δεσμὰ ποῦ εἶναι δεδεμένα ἐπὶ αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἐν ἄκρα δὲ συγκινήσει, καταλαμβαίνω πὼς ἡ κατάσταση κρίνεται σοβαρωτάτη, καὶ εἴθε ἡ εὐχὴ τοῦ Θεοῦ νὰ μᾶς βοηθήσῃ καὶ στεφανώσῃ τὰ τετιμημένα καὶ ἄξια ὄπλα μας.

Σὲ χαιρετῶ ἀδελφικά,

Ἐν Μ. Βρετανία.

Εὐστράτιος,

(Ἀκούονται πολυάριθμοι κρότοι ἀντιαεροπορικῶν δειγνόντας σημεῖο ὅτι ἀντιμετωπίζουν πολυάριθμα ἐχθρικά ἀεροπλάνα. Ὁ διοικητῆς ἀνασηκώνεται ψύχραιμος, καθὼς πράττει καὶ ὁ ἐπιτελάρχης του, ὁ ὁποῖος μὲ σοβαρὸ καὶ ψύχραιμο ὕφος λέγει)

TOM—Μὰ τί νᾶναι αὐτὲς οἱ ἐκπυρσοκροτήσεις; Τί εἶναι αὐτοὶ οἱ τόσοι πολλοὶ κρότοι; Ἄ! ἐκατάλαβα, ἐκατάλαβα.

ΣΕΡ ΚΟΛΛΙΝ—Ναί· κί' ἐγώ κάτι ἔχω καταλάβει, διότι οἱ τόσον πυκνοὶ κρόται δείχνουν σημεῖα μεγάλης ἰχθυρικής ἐπιθέσεως, καί τὰ ἀντιαεροπορικά μας ἤρχισαν τὸ βαρὺ ἔργον των· (πρὸς τὸν ἐπιτελάρχην) Πάρε ἀμέσως τὸ ὄπλο σου κί' ἐξέτασε ἔξω μαζὺ μὲ τὰ κιάλια νὰ ἐξακριβώσης τί γίνεται· (ὁ ἐπιτελάρχης ἐκτελεῖ τὴν διαταγὴν, παίρνει τὰ κιάλια βγαίνει ἔξω νὰ ἐξετάσῃ ἐνῶ ὁ διοικητὴς βγάζει καὶ παρατηρεῖ τὸ ρεβόλβερ του. Ὁ ἐπιτελάρχης ἐπιστρέφει ἐντὸς ὀλίγου).

ΤΟΜ—Ἐντιμότατε. Διέκρινα πολὺ μακρὰ, πολυάριθμα ἰχθυρικά ἀεροπλάνα νὰ ρίπτουν πολυάριθμους ἀλεξιπτωτιστάς. Πολλὰ ἀεροπλάνα ἐφαίνοντο νὰ πίπτουν φλεγόμενα, εἴτε ἀπὸ τὰ ἀντιαεροπορικά μας ἢ ἀπὸ τὰ καταδιωκτικά μας.

ΣΕΡ ΚΟΛΛΙΝ—Σοβαρὴ εἶναι ἡ κατάστασις, καὶ δὲν ξεύρω ἂν σήμερον θὰ κριθῇ ἡ τύχη τῆς ἀγαπητῆς μας Κρήτης. (Ἀκούονται βήματα νὰ πλησιάζουν, ἐνῶ ὁ διοικητὴς βγάζει καὶ πάλιν τὸ ρεβόλβερ του, καθὼς πράττει καὶ ὁ ἐπιτελάρχης του. Ὁ διοικητὴς πρὸς τὸν ἐπιτελάρχην)

ΣΕΡ ΚΟΛΛΙΝ—Πλησίασε στὴν εἴσοδο σὲ στάση προσοχῆς καὶ ἐάν ἀντικρύσης Γερμανούς, νὰ τοὺς πυροβολήσης. Ἄλλὰ πρόσεξε μήπως καὶ εἶναι δικοὶ μας.

ΤΟΜ—Μάλιστα ἐντιμότατε· (ὁ ἐπιτελάρχης πηγαίνει πρὸς τὴν θύραν καὶ εἰς στάσιν προσοχῆς ἀναμένει. Κρούεται ἡ θύρα καὶ ὁ ἐπιτελάρχης λέγει Ποῖοι; (Ἀπάντησις—Ὁ ἐπικεφαλῆς τῶν συμμαχικῶν δυνάμεων καὶ Ἕλλην διοικητῆς.—Ὁ διοικητὴς σὶδ' ἄκουσμα τῆς λέξεως αὐτῆς κατεβάζει τὸ ρεβόλβερ του καθὼς πράττει καὶ ὁ ἐπιτελάρχης, ὁ ὁποῖος ἀνοίγει τὴν θύραν λέγοντας) Περάστε ἐντιμότατε· (ὁ ἐπικεφαλῆς τῶν συμ. δυνάμεων καὶ ὁ Ἕλλην συνοδός του εἰσέρχονται χαιρετῶντες, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Τόμ τοὺς δίνει καθίσματα καὶ κάθονται).

ΣΜΙΘ—Ἐπείγουσα ἀποστολὴ μᾶς ἔφερε ἐν βίᾳ ἐδῶ μαζὺ μὲ τὸν ἀγαπητὸν συνάδελφον (δεικνύων τὸν Ἕλληνα).

ΣΕΡ ΚΟΛΛΙΝ—Ἡ ἐπείγουσα ἀποστολὴ σας κάτι θὰ φανερώνη.

ΕΛΛΗΝ ΔΙΟΙΚ.—Μάλιστα, ἀγαπητὲ συνάδελφε. Φανερώνη κάτι, λίαν λυπηρὸν καὶ παράδοξον· καὶ μιὰ νέα τύχη, μιὰ ὑποδούλωσις, μιὰ νέα σκλαβιὰ περιμένει τὴν κακόμοιρη Κρήτη μας.

ΣΜΙΘ—Πρὶν λίγο ἦρθε ὁ ἀγγελιαφόρος καὶ μᾶς ἔφερε τὴν συγχαρητήριον ἐπιστολὴν σας καὶ ἀναμέναμεν πῶς θὰ σὰς στέλλαμεν νέα ἀνακοινωθέντα. Ἄλλὰ τῆς τύχης, ὄχι. Ἦτο μιὰ, ἂν ἴσως μιὰ, γιὰ πάντα.

ΣΕΡ ΚΟΛΛΙΝ—Γνωρίζω τί εἶναι, ἀλλὰ πές μου κί' ἐσύ, ἴσως εἶναι καὶ καλύτερα, ἴσως ὑπάρχουν βάσιμοι ἐλπίδες.

ΣΜΙΘ—Ἔως τὴν σήμερον ἡμερον, τὰ ἥρωικά μας στρατεύματα, ἐκράτησαν τὴν ἰσχυρὰν ἐπίθεσιν τοῦ ἐχθροῦ, φέροντας εἰς αὐτὸν μεγάλας ἀπωλείας καὶ καταρρίψαντες πολυάριθμα ἰχθυρικά ἀεροπλάνα, πολλὰ δὲ καὶ σύγχρονα ὄπλα περιήλθον εἰς χεῖρας μας, κάνοντας τὸ ἱερὸ καθῆκον τους πρὸς τὴν τετιμημένην Κρήτην. Σήμερον δὲ ὁ ἐχθρὸς ἐξαπέλυσε ἀπὸ ὄλα τὰ σημεῖα τῆς νήσου

Ισχυράς ἀπὸ ἀέρος ἐπιθέσεις καὶ ἐπὶ πολλὴν ὥραν ἡ γῆ ἔδονεῖτο ἀπὸ χιλιάδας ἐκρηγνυομένων βομβῶν, κατόπιν δὲ χιλιάδες ἀεροπλάνων, διαφόρων τύπων, ποὺ σὰν νὰ σκέπαζαν τὸν φιλήσυχον οὐρανὸν τῆς Κρήτης, ἔξαπέλυσαν χιλιάδας ἀλεξιπτωτιστῶν. Μᾶς εἶναι δὲ πολὺ δύσκολο νὰ σπᾶσωμε τοὺς διπλοὺς—τριπλοὺς κλειοὺς τῆς ἐχθρικῆς μάζας. Λυπᾶμαι δὲ κατάκαρδα, ποὺ δὲν μᾶς εἶναι δυνατό, καὶ λυπᾶμαι νὰ πῶ ἐκεῖνην τὴν λέξι ὑποχώρησι, ὅτι σὲ ὅποιον σημεῖον ἰδικῆς μας γῆς καὶ ἂν φθάσωμεν, δὲν θὰ δυνηθῶμεν ποτὲ νὰ ξεχάσωμεν τὴν φιλήσυχον Κρήτην, καὶ θὰ σκεπτόμεθα πάντα, πότε θάρρη ἐκεῖνη ἡ εὐλογημένη ὥρα, ποὺ θὰ βάλῃ κί' ὁ Θεὸς τὸ χέρι του, νὰ τῆς δώσωμε μιά χαρὰ ποὺ ὄνειρεύεται, ἡ ὅποια δὲν θᾶναι τίποτε ἄλλο παρὰ ἡ χλιοτραγουδημένη καὶ ἄξια λευθεριά. Εἶθε ὁ Θεὸς νὰ βάλῃ τὸ χέρι Του. (Ὁ διοικητῆς "Ἀγγλος παίρνει τὸ κἀθισμά του καὶ κάθεται πλησίον τοῦ "Ἑλληνοῦ διοικητοῦ, καὶ μετὰ μεγάλης συγκινήσεως, ὡς νὰ θεωροῦσε τὴν Κρήτην πατρίδα του, ἐτοιμάζεται νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς αὐτόν, ἐνῶ ὁ "Ἕλληνας διοικητῆς εὐρίσκειται ἐν ἄκρῃ συγκινήσει).

ΣΕΡ ΚΟΛΛΙΝ—Ποία εἶναι ἡ ἀντίληψί σου, ὄγαπητέ συνάδελφε; Διατί σκέπτεσαι; (Ὁ "Ἕλληνας διοικητῆς βαθέως συγκινημένος, σηκώνει πλιότερον τὸ κεφάλι του καὶ ἐτοιμάζεται νὰ ὁμιλήσῃ, ἐνῶ οἱ ἄλλοι ἴστανται κατασυγκινημένοι καὶ προσηλωμένοι ἐπάνω του).

ΕΛΛΗΝ ΔΙΟΙΚ.—Ἐντιμε κύριε διοικητὰ τῶν ἐν Κρήτην Βρεττανικῶν καὶ συμμαχικῶν δυνάμεων, ἔντιμε κύριε ἀρχηγέ τῶν ἐπὶ κεφαλῆς τῶν συμμαχικῶν δυνάμεων καὶ ἀξιότιμε κύριε Ἐπιτελάρχᾳ. Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ εὐχαριστήσω ὑμᾶς θερμότερα καὶ ἐν γένει ὅλας τὰς συμμαχικὰς δυνάμεις, αἱ ὁποῖαι συνέβαλον εἰς τὸν σκληρὸν καὶ ἄνισον ἡμῶν ἀγῶνα, τῆς ἡρωϊκῆς καὶ φιλοστόργου Κρήτης. Δεχθῆτε παρακαλῶ τὰς θερμὰς καὶ εἰλικρινεῖς ἡμῶν εὐχαριστίας καὶ παρακαλῶ ὅπως διαβιβάσθουν πρὸς ἅπασας τὰς συμμαχικὰς δυνάμεις, ἀπὸ ἡμᾶς καὶ ἐν γένει ἀπὸ ὅλων τὸν λαὸν τῆς εὐγνωμονούσης Κρήτης. Ἐπὶ πλέον δέ, καταλαμβαίνω κί' ἐγώ, πῶς κάθε ἀναμενωμένη ἐλπίδα θᾶναι ἴσως μάταια, ἀλλὰ ὅμως δὲν θ' ἀργήσῃ ἐκεῖνη ἡ ἡμέρα, μιά μέρα λαμπροτάτη, ὅπου σύντομα θὰ ἀνατελεῖ καὶ θὰ μᾶς φέρῃ νικητὲς καὶ στεφανωμένους παιανίζοντες τὸ χαρμόσυνο ἐκεῖνο ἄγγελμα «νενικήκαμεν», ἡ Ἑλλάς ἀνέστη, ἡ Κρήτη ἐλευθερώθη. (Ὁ "Ἀγγλος κατασυγκινημένος ἐτοιμάζεται νὰ προσφωνήσῃ τὸν "Ἕλληνα συνάδελφόν του καὶ λέγει τὰ ἀκόλουθα).

ΣΕΡ ΚΟΛΛΙΝ—Ἐντιμε κύριε διοικητὰ, σὺ ὁ ὁποῖος ἀντιπροσωπεύεις τὰς Ἑλληνικὰς δυνάμεις. Δράττομαι τῆς εὐκαιρίας ταύτης, διάγων ἐν μεγάλῃ στενοχωρία καὶ θλίψει, παρακολουθῶ ἕως τὴν σήμερον ἡμέραν τὴν σοβαρὰν καὶ ἐξέχουσαν κατάστασιν, ἐν τῇ φιλοστόργῳ καὶ ἀδελφικῇ νήσῳ Κρήτη. Καταλαμβαίνοντας ἐπὶ πλέον, ὅτι κάθε ἀντίστασις εἶναι ἀνίκανος νὰ φέρῃ ἀποτελέσματα κατὰ τοῦ ἰσχυροτάτου ἐχθροῦ, ἀπευθύνω πρὸς ὑμᾶς καὶ πρὸς

ἅπαντα τὸν Κρητικὸν λαόν, τὰς θερμὰς εὐχαριστίας ἀπὸ ἡμᾶς καὶ τὴν Κυβέρνησίν μου καὶ σὰς δίνωμε τὴν ὑπόσχεσιν ἡμῶν καὶ ὀλοκλήρου τοῦ Βρετανικοῦ λαοῦ, ὅτι δὲν θὰ δυνηθῶμεν ποτὲ νὰ σὰς ξεχάσωμεν, νὰ ξεχάσωμεν ἐκείνην τὴν φιλίαν, τὴν ἀξίαν σεβασμοῦ καὶ ἐπαίνου, πρὸς ἓνα ἀξίον καὶ πεπολιτισμένον λαόν, ἓνα λαὸν ὑπερήφανον καὶ ἀτρόμητον, πρὸς ἓνα λαὸν καλοκάγαθον καὶ τέλος ἓνα λαὸν ἀντάξιον, ὁ ὁποῖος δὲν εἶναι ἄλλος παρὰ ὁ Κρητικὸς. Ἡ εὐχὴ τοῦ μεγαλοδύναμου Θεοῦ, ἵσως βοηθήσῃ ἡμᾶς, σύντομα καὶ ἐορτάσωμεν τὰ ἐλευθέρια καὶ θὰ φωνάξωμεν τότε ὄλον, μὲν ἓνα στόμα, μὲ μίαν καρδίαν, τὸ «ζήτω ἡ νίκη», «ζήτω οἱ σύμμαχοι», «ζήτω ἡ Ἑλλάς».

ΕΛΛΗΝ ΔΙΟΙΚ. — (Κατασυγκινημένως λέγει). Ἀγαπητὴ συνάδελφε, σὰς εὐχαριστῶ καὶ συγχαίρω ὑμᾶς ἐγκαρδίας διὰ τὴν εὐγενῆ καὶ φιλόμουσον προσφώνησίν σας, εὐχομαι ὅπως ὁ Μεγαλοδύναμος εὐοδώσῃ σύντομα καὶ ἐορτάσωμεν Ἑλληνας καὶ σύμμαχοι τὰ ποθούμενα νικητήρια.

ΣΕΡ ΚΟΛΛΙΝ — Ἐὰν γνωρίζητε, ποῖα εἶναι ἡ θέλησις τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως Γεωργίου καὶ τοῦ Πρωθυπουργοῦ κ. Τσουδεροῦ;

ΕΛΛΗΝ ΔΙΟΙΚ. — Ὅπως νομίζω, αὐτὰ ἔλεγον καὶ αὐτοί, πὼς θὰ ἐγκαταλείψουν τὴν νῆσον μόλις συμπληρωθῇ ἡ ἀποχώρησις τῶν συμμαχικῶν δυνάμεων. Ἐπὶ πλεόν, ἔχουν φθάσει στὸν λιμένα τῆς Σούδας ἀπὸ ψὲς Βρετανικὰ πολεμικά, τὰ ὁποῖα θὰ ἀναλάβουν τὸ ἔργον πρὸς ἐκκένωσιν τῆς Κρήτης.

ΣΕΡ ΚΟΛΛΙΝ — Αὐτὸ τὸ ἔχω εἰς γνώσιν μου. (Ἀκούονται καὶ ἄλλοι κρότοι προερχόμενοι ἀπὸ ἀντιαεροπορικά, τὰ ὁποῖα βάλλουν διὰ τελευταίαν φορὰν κατὰ τῶν ἐχθρικῶν ἀεροπλάνων, ἐνῶ ὁ Ἄγγλος διοικητὴς λέγει.) Αὐτοὶ οἱ κρότοι πάλιν, τῶν ἀντιαεροπορικῶν μας, δειχνουν σημεῖον πὼς ὁ ἐχθρὸς θὰ ἔριψεν καὶ ἄλλες μάζες ἀλεξιπτωτιστῶν καὶ τὸ μόνο ποῦ μᾶς μένει τώρα, ἄς πᾶμε νὰ δώσουμε τίς δέουσας διαταγὰς δι' ἐγκατάλειψιν. Ἄς ἀφίσωμεν λοιπὸν τὴν λατρευτὴν μας Κρήτην, μὴ μπορῶντας τίποτ' ἄλλο νὰ τῆς κάμωμε, κι' ἀφίνοντάς τιν, ὄχι ὅμως διὰ πάντα ἀλλὰ διὰ μικρὰν περίσδον εἰς τοῦ αἰμοβόρου ἐχθροῦ τὰ χέρια. (Ὁ Ἄγγλος διοικητὴς ἐν βαθεῖᾳ συγκινήσει σηκώνεται ἀπὸ τὸ κάθισμα καὶ κατεῖθνεται πρὸς τὸν χῆρτην τῆς Κρήτης, βλέπων αὐτὸν μετὰ μεγάλης λατρείας, ἐνῶ οἱ ἄλλοι εἶναι προσηλωμένοι ἐπάνω του. Αὐτὸς κάνει τὸν σταυρό του, φιλεῖ τὴν Κρήτην μετὰ μεγάλης εὐλαβείας καὶ λέγει πρὸς τὰ παιδιὰ.) Ἄιντε παιδιὰ. Ἄς ἀποχαιρετήσωμεν τὴν Κρήτην.

ΑΠΑΝΤΕΣ — (Προχωροῦν πρῶτος ὁ Ἕλληνας διοικητὴς, κατόπιν αὐτοῦ ὁ Ἄγγλος ἐπὶ κεφαλῆς τῶν συμμαχ. δυνάμεων καὶ ἐν πλήρει συγκινήσει κρῶνουν κι' αὐτοὶ τὸ ἴδιον. Ὁ Ἄγγλος διοικητὴς ἐν στάσει προσοχῆς, καθὼς κρῶνουν καὶ οἱ ἄλλοι, λέγει μετὰ ἀκρατικῆς συγκινήσεως.) Κρήτη! Κρήτη! Ἔχε γειά. Περίμενέ μας πάλιν.

(Φεύγουν ἐνῶ πίπτει ἡ αὐλαία)

ΤΕΛΟΣ

